

Azerbajdžanci (3,5 milijona jih živi v Sovjetski zvezi, prav toliko v Iranu), sicer pa v glavnem muslimani, zahtevajo »etnično čisti Azerbajdžan« in odcepitev od SZ. Odcepljena od Armenije živi v okviru Azerbajdžanske avtonomne oblasti Nagorni Karabah z okoli 150 tisoč Armenci, več kot dvakrat toliko Armencev pa živi v preostalih predelih Azerbajdžana. Ekstremistično razpoloženi Azerbajdžanci so v zadnjih letih uprizorili prave pokole Armencev. Sedaj tam posreduje sovjetska vojska, pravega izida pa ni videti. Na sliki: vojaka pomagata starejši Armenki, ki se je odločila, da bo odšla iz Bakuja, glavnega mesta Azerbajdžana.

SMODNIK DEVETDESETIH LET

Seveda ameriški evrologi niso najbolj pametni ljudje na tem svetu, ko nam, Evropejcem, napovedujejo, kakšen bo konec tega desetletja. Ampak je vseeno zanimivo, kaj predvidevajo: združitve obeh Nemčij in Avstrije, brisanje Poljske z zemljevida, spogledovanje Madžarske z romunsko Transilvanijo, Romunije s sovjetsko Moldavijo in romunskim delom našega Banata. Vse te napovedi, in še kaj več, so povezane z vprašanjem, ali bo Mihail Gorbačov vzdržal s svojo perestrojko in glasnostjo.

Se pred letom dni si ne bi nihče upal napovedovati vsega tega, kar je danes dejstvo: železna zavesa med Vzhodom in Zahodom je dokončno padla. Vendar je ostal dvom: bo šel razvoj naprej tako, da bodo imela glavno besedo politična sredstva, moč gospodarstva, sodobna tehnologija, ali pa na koncu koncev spet smodnik in tanki, kar po ljudsko pomeni: »spet bo vojna«.

NEMŠKI IZZIV

Središče evropskih sprememb bo Nemčija, pravijo poznavalci razmer. Združitve obeh Nemčij je samo vprašanje časa, pri čemer pa ne izključujejo — gospodarsko gledano — tudi ponovnega anshlusa Avstrije. In če bo revanšizem premagal politično modrost, potem bodo združeni Nemci nekega dne od Poljske zahtevali Šlezijo in Gdansk. To

so vprašanja, ki marsikomu tudi v Evropi ježijo lase. Pravega odgovora sicer ni, toda nekaj je res: združena Nemčija bo ogrela srca za izgubljenim rajhom.

Čehoslovaška naj bi si prizadevala za vstop v Evropsko skupnost, lahko pa se v njej zbudijo stara pripadnost močnemu nemškemu gospodarstvu, ki je bila pretrgana z drugo svetovno vojno. Ni pa izključeno, da se bo približevala Avstriji ali Madžarski.

Najbolj temna naj bi bila prihodnost Poljske, ki so jo v zgodovini že tolikokrat delili in celo brisali z zemljevida. Poljaki se danes združujejo obeh Nemčij najbolj bojijo, strah pa jih je tudi morebitnega padca Gorbačova in ponovne sovjetske dominacije nad Poljsko.

MADŽARI IN ROMUNI

Territorialna integriteta Madžarske je ta trenutek morda najmanj sporna, sporna pa je za Madžare, po kateri poti iz dolgoletne izolacije. Nekateri trdijo,

da je njihova dežela nekakšna nevtralna oaza sredi Evrope, drugim je pri srcu avstroogrska tradicija, spet tretji hočejo takojšnjo integracijo z Zahodom, četrti pa menijo, da ni tako enostavno prekiniti z gospodarsko odvisnostjo od vzhodnoevropskih držav (SEV). Niso pa izključena tudi ekstremistična in nacionalistična hotenja po romunski Transilvaniji, kjer živi okoli dva milijona Madžarov. V takšnem primeru se najbrž tudi Romunija ne bi mogla odreči svojim bratom v sovjetski Moldaviji in v delu našega Banata.

IN BALKAN?

Tu tako ali tako že dolgo vre kot v kotlu in vsa dosedanja prizadevanja o večjem sodelovanju med državami tega dela Evrope so nična. Če kje v Evropi, potem prav tu najbolj smrdi po smodniku. Bolgari ne morejo pozabiti Makedonije, kljub vsem najnovejšim popuščanjem pa so še vedno za asimilacijo bolgarskih Turkov. Tako v Srbiji kot v Albaniji je živa ideja o veliki Srbiji ali Albaniji. V nekdanji avstroogrski Bosni utegne priti do sporov med pripadniki rimokatoliške vere in Muslimani ter med Srbi in Hrvati... Za Slovence pa ameriški analitiki prihodnosti trdijo, da z vsem tem nočejo imeti opravka.

Vsi generali tega sveta

Na Dunaju poteka tritedenski seminar visokih vojaških osebnosti iz 35 držav članic konference o varnosti in sodelovanju, ki se je malo več kot pred desetletjem porodila v Helsinkih. Na seminarju so načelniki vrhovnih štabov ZDA, Kanade, Sovjetske zveze in še in še do številke 35. Našo delegacijo vodi načelnik vrhovnega štaba JLA generalpolkovnik Blagoje Adžić. Generali razlagajo na seminarju vojaške doktrine svojih vojsk, strukturo oboroženih sil in sestavo vojaških proračunov.

Na nekaj tiskovnih konferencah so doslej povedali, kakšna je odvisnost jedrske razorožitve od konvencionalne razorožitve v

Evropi. Kot je povedal načelnik ameriškega generalnega štaba Colin L. Powell se NATO še vedno sooča z veliko močnejšimi silami, izurjenimi za ofenzivne operacije na kopnem, pri čemer je mislil seveda na Sovjetsko zvezo, sklic tega seminarja pa je že lani predlagala varšavska zveza. Torej so tudi vsi generali diplomati.

Razstava ob Donavi

Avstrijci in Madžari so se dokončno dogovorili za svetovno razstavo 1995, ki bo na Dunaju in v Budimpešti. V ta namen so prejšnji teden ustanovili posebno avstrijsko-madžarsko vladno komisijo. Madžarsko odločitev o sodelovanju na razstavi, mora potrditi še novi parlament, ki ga bodo izvolili marca. Svetovna razstava bo enkratna prižal za ponovno evropeizacijo Madžarske, bilo pa je najprej nekaj kritik, češ, da bo imela koristi od razstave samo Budimpešta. Razstava naj bi poudarila tradicijo in bodočnost obdonavskega prostora.

Avstrijci so že izračunali, da bo Dunaj obiskalo v času razstave 16 do 17 milijonov domačih in tujih turistov, izkupiček iz tega pa naj bi veljal okoli 2,5 milijarde dolarjev. Avstrijci so predlagali, da naj bi se preko dogovorov na svetovni razstavi vključevale tudi regije zunaj avstrijskih in madžarskih meja.

poslanskega kandidata: »Veste, dragi volivci, naš kandidat ima poleg vseh drugih odlik tudi to, da je uspešno končal študij kar na dveh fakultetah!«

Po tem slavospevu poslanskemu kandidatu se je v zadnjih vrstah prisotnih dvignil kmečki očanec, prosil za besedo in takole povedal: »Gospod govornik, imam podoben primer k tistemu o dveh kandidatovih fakultetah. Obrežili sta se mi dve kravi in na isti dan sta skotili dva lepa teletčka. Pa je eden od teh teletčkov čez nekaj dni poginil. Tako je potem tisti preživeli teletček cecal dve kravi. In veste, kaj je iz njega nastalo? Vedno večje teletče!«

Pravili so, da ta anekdota ni bila izmišljena.

Potem ko so se nekdanji zagovorniki integralnega samoupravljanja že javno odrekli temu modelu kot očitno neuspešnemu, se je zdaj Ante Marković že povsem kategorično zavzel za integralno tržišče kot odrešilno rešitev vseh problemov, ki jih doživljamo že kot maratonske nadaljevanke tipa Dinastija.

Človek se vedno znova znajde v zadregi, kadar naleti na stare pojme v pridevkih novim usmeritvam in se oprezno sprašuje, kaj je v tem primeru tako čarobnega v integralnosti? Morda gre le za nadomestek vztrajno naraščajoči deintegralnosti, ali pa je to morda podzavestno trajanje mehanizma, ki je v nas samih še vedno nezaustavljiv, čeprav je naš razum že zdavnaj sprožil vse zavore.

Naučili so nas, da je eden temeljnih zakonov akcija je enaka reakcija — ali nemara narobe, zato se zdaj sprašujemo, kakšne bodo posledice prilaganja tako imenovanemu integralnemu tržišču. Očitno je pač, da tržnega gospodarjenja nismo večji in da nam je zato najenostavneje iti iz skrajnosti v skrajnosti.

V kmetijskih kombinatih že ugotavljajo — kakor smo slišali iz kmetijskih oddaj ne samo beograjske televizije, da jim se kombinati delijo v podjetja po posebnostih proizvodne in da se dosedanja povezanost v celovitost drobi v povsem zaprti podjetja, ne samo proizvodna, temveč tudi predelovalna in ostala. Od lokalne zaprtosti po družbenopolitičnih skupnostih in moči državnega kapitala v moči politiko-

Integralnost

kov, se torej zdaj ponuja podjetniška zaprtost v še nedognanem delovanju tržišča.

Zgodba pekov iz Sremske Mitrovice, ki so za tretjino zmanjšali cene kruha, ker niso morali več prištevati pričakovane inflacije, pa zdaj kupci dobijo za isti denar poldrugo štručko, je zelo lepa in logična, vendar spominja na čase, ko so nam napovedovali čudeže z integracijami nekdanjih podjetij, češ da bo čez noč vse odločno, ker bodo združena podjetja mnogo uspešnejša. Ker pa so se pridruževala le slaba podjetja dobri, so pač tudi dobra podjetja začela slabše gospodariti. Fuzija pač ni integracija, so komentirali ekonomisti politična početja.

Po sremskomitroviškem bi moral biti kruh prav kmalu še cenejši, ker bi morali spraviti na stare cene svoje izdelke tudi ojarji, kvasarji in drugi udeleženci iz verige pridelave kruha. To zgodbo poznamo že iz časov propagiranja tako imenovanih reprodukcijskih celot, ki smo jih ponazarjali kot proizvodne verige, vemo pa, da se v praksi trdnost takšnih verig sploh ni dokazala. Če drugi ne, so jih razčlenjevale družbenopolitične skupnosti, da se jim njihovi člani teh verig ne bi razuzdali.

Čeprav se šele zdaj gremo tudi uradnih gospodarskih blokad, vsi dobro vemo, da so takšne blokade že zdavnaj v praksi lokalnih političnih gospodarstev, celo tudi med občinami, ki so težile vsaka k svoji gospodarski zaokroženosti, in to do skrajnih možnosti. Zato so že tedaj razpadali razni kmetijski, gozdarski in podobni kombinati, ali pa enote tako imenovanega združenega dela pravzaprav niso imele nič skupnega z matičnim podjetjem, ker so bile preveč pod oblastjo svojih družbenopolitičnih okolij. Kakor je bilo na primer z Ljubljansko banko, ki že dolgo ni imela nič skupnega s tisto v Ljubljani, zdaj pa se je tudi formalno odcepila v prid beograjskih novih bank.

Vse to skupaj in še marsikaj podobnega seveda — je ogromen labirint družbenoekonomskih odnosov, kakor radi rečemo spletu okoliščin, ki nastajajo odvisno in neodvisno od pisanih in nepisanih zakonov, v katerem se je znašel Ante Marković, ki se vede, kot da dobro ve, kaj ga čaka za vsakim naslednjim oglom tega labirinta. Nepoučeni ljudje pa se vedejo, kot da jim je vse kristalno jasno, in sicer toliko bolj, kolikor manj se ukvarjajo z delom in vse bolj s politiko. In vse več je takšnih, saj je življenje že čezmerno spolitizirano.

Nemara tudi to modrovanje ni nikomur več potrebno, kajti če je že skoraj vsak Jugoslovan sposoben rešiti vse probleme Jugoslavije, je hrččas vse v najlepšem redu. Nesreča je le to, da nima nihče svojega programa za rešitev problemov Jugoslavije napisanega in predložene- ga tako kot Ante Marković in nihče ni pripravil prevzeti nase takšnega tveganja, ker bi sicer že zdavnaj izšli iz krize. Viktor Sirec

O PREDSEDNIKU ANTEJU

Za zdaj se še smeje, nekateri celo pravijo, da je nekoliko domišljav, vendar pa se mu čas srečnega dobitnika na »veliki tomboli«, imenovani konvertibilni dinar, zasijejo izteka: predsednik ZIS Ante Marković, ki je v preteklih dneh svoj optimizem vsiljeval tudi po Sloveniji, bo moral namreč v naslednjih tednih v svoji gospodarski reformi vzpostaviti pravi vrstni red, ki ga je z nenadno razglasitvijo konvertibilnosti dinarja precej zaobšel, in s tem preizkusiti tudi dejansko vrednost svojega projekta.

Na Brdu pri Kranju mu je del slovenskega direktorskega lobija

sicer burno ploskal, kot da bi bilo v načelu vseeno, ali prihaja iz federacije kakšen radodaren državni blagajnik ali pa neizprosno izterjevalec dolgov, vendar pa iz Slovenije kljub temu ni odšel zadovoljen. Po pogovorih za zaprtimi vrati z najvišjimi slovenskimi predstavniki mu je namreč postalo jasno, da v Sloveniji ne bo dosegel najpoglavitejšega cilja, zaradi katerega je prišel v Ljubljano, to je, da ne bo dobil podpore za t. i. »večja vladna pooblastila« na političnem področju, ki prevedena v naš vsakdanji jezik, pomenijo zgolj večjo centralizacijo sredstev in politične moči v državi.

Morda se boste vprašali, zakaj Slovenija pravzaprav sploh tako podpira njegov program, če je bolj ali manj že jasno, da ima ta vsaj toliko slabosti, kot ima dobrih stvari. Očitno se pri tem obnaša skrajno pragmatično, kajti druge možnosti ta hip v Jugoslaviji nima, vsi skupaj pa v bistvu potrebujemo relativno mirno prehodno obdobje za pripravo nekoliko resnejšega gospodarskega in družbenega zasuka. Zato se mnogi nenehno sklicujejo nanj, nekateri ga imajo celo za pravega supermana, vendar pa je po svoji elementarni gospodarski filozofiji in poskusih reševanja

globus

MOSKVA — Razmere v sovjetskem Zakavkazju so eksplozivne. Gorbačov trdi, da se država sooča z odkritimi zahtevami po ustanovitvi islamskega Azerbajdžana zunaj Sovjetske zveze. Iranska tiskovna agencija poroča o množičnem begu sovjetskih Azerbajdžancev v Iran. Sovjetsko vodstvo opozarja, da se utegne zadeva sprevreči v vsesplošno katastrofo.

BUDIMPEŠTA — Predsednik izvršnega sveta sabora SR Hrvaške A. Milović se je v Budimpešti dogovarjal o povečanem sodelovanju Hrvaške z Madžarsko na področju strojne industrije, kmetijstva, turizma, prometa in energetike.

BRUSELJ — Komisija Evropske skupnosti se je odločila za popis jezikov, ki jih govori 320 milijonov njenih prebivalcev. Kot ocenjujejo nekateri, je teh jezikov 45, uradno pa se uporablja v Evropski skupnosti devet jezikov.

BUDIMPEŠTA — Japonska je Madžarski odobrila novo posojilo v znesku 500 milijonov dolarjev pod ugodnimi pogoji.

BUKAREŠTA — V Romuniji so pred dnevi registrirali šest novih strank, ki so se že začele pripravljati na parlamentarne volitve.

BUDIMPEŠTA — Vodja službe notranje varnosti J. Horvath je odstopil. To pa v zvezi s »prisluskovalno afero«. Horvat meni, da ljudstvo nima več zaupanja v to službo. Vlada se je odločila, da sektor notranje varnosti, ki se je ukvarjal s telefonskim prisluškovanjem celo ukine.

RIM — Italijanski zunanji minister G. de Mischelis je v nekem pogovoru dejal, da je treba sovjetskemu voditelju M. Gorbačovu pomagati v boju proti notranjim nacionalizmom.

DUNAJ — Avstrija je napovedala, da bo v bližnji prihodnosti uvedla vstopne vizume za Turke. Številno turških azilantov se je v zadnjih dveh letih podvojilo — od 11 na 22 tisoč, kot je to na televizijskem pogovoru z novinarji povedal avstrijski notranji minister F. Loschnak.

VZHODNI BERLIN — Več tisoč demonstrantov je napadlo in razdejalo sedež vzhodnonemške tajne policije v Berlinu.

BUDIMPEŠTA — Razpada Jugoslavije se razen Albanije ne bi razveselila nobena druga sosednja država, saj je prihodnost sveta v integracijah, je prejšnji teden zapisal madžarski dnevnik Nepszabadsag.

Strategija ali potop?

Če je bilo v začetku lanskega novembra, v portoroških dneh, čutili po nekaterih anketah javnega mnenja izredno veliko pripadnost (takrat še) mladinski organizaciji, tega zadnje tovrstne ankete ne potrjujejo več. Resda so najboljši in edini pravi lakmusov papir volitve — kot komentira Gorenjski glas — pa si vseeno velja postaviti sedanjega vloga ZSMS pod majhen mikroskop.

Očitni so jim marsikaj od mlade partije do zadnjih ostankov realsocialističnega sistema. Če že govorimo o tvorstnih nalepkah, potem pač moramo zapisati tudi drugo plat — ZSMS je (bila?) organizacija, ki je stalno odpirala nov prostor. Ga je sedaj zmanjkalo, ali pa so si ga družno razdelili z novimi zvezami?

V osnovi sta možna dva načina razmišljanja — ali je čas ZSMS-a dokončno minil ali pa je trenutna bledest organizacije zgolj del volilne strategije.

Po vojni je nastal na Slovenskem nekakšen strankarski mrk (tudi zaradi medvojnih izkušenj). V sedlu je bila ena in edina stranka — partija, v evropski strankarski prostor, s katerim smo bili stoletja v dobrem in v slabem povezani tudi Slovenci, pa smo gledali takole »čez plot«. Naša pot je bila drugačna in ko smo že marsikaj za-

ZGODBA O TELETU

čni politični sceni na krajevem ali občinskem nivoju v Sloveniji. Kot nekakšni bajeslovni ptiči feniksi so se začeli pojavljati posamezniki, brez volilnega konsenza, ki so se ogreli v tem vedno bolj praznem prostoru, nekdo bi lahko žaljivo rekel kot mrhovinarji: brez izkušenj, pač z voljo, da bi spreminjali svet, čeprav nič preveč prepričljivo kako, pač v zvezi s položajem partije. Predvolilni vzklík, ki ni redke: »Državlani, volite nas, ne bo-

ZA IN PROTI

modili, smo se odprli svetu. Zato se sedaj počutimo nekako tako kot tisti, ki je prišel v gledališče šele ob začetku tretjega dejanja drame, ali pa, če hočete, komedije.

Vsiljuje se takšno razmišljanje ob spremljanju dogajanja na pluralisti-

mo vas pozabili!« nič ne pove. To je v bistvu antireklama najhujše vrste, ki se ne da namazati na kruh.

In kaj je z zgodbo o teletu? Stara je, še iz časov medstrankarskih »ribarj« pred vojno. Na volilnem shodu se je govornik skoraj penil od hvale

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

V veliki sili ali zadregi pomenita veliko kar dve enostavni ničli. (Ilustrovana politika, Beograd)

Naj bo tako ali drugače, na začetku nove Evrope bo konec sedanje Jugoslavije. (Nedeljinja Borba, Beograd)

Le kako je mogoče, da se nobeden od naših osmih kolektivnih predsednikov ni vprašal, zakaj je libijski vodja Gadafi odlikoval našega nekdanjega predsednika Tita šele deset let po smrti? (NIN, Beograd)

Takšni, kakršni so dandanes naši časopisi, takšna je demokracija in takšna je stopnja svobode. To je enostavna in logična sporednica. (Borba, Beograd)

Moravska samoza-dostnost

V navalu osamosvajanja smo priča številnim preustrojem in odcepljanjem. Eden od valov je oplazil tudi Radensko, točneje prejšnji toz Moravske toplice. Eno najmlajših naravnih zdravilišč je dobilo svojo veljavo in ime prav pod dežnikom Radenske s tremi srci. Iz kopalnišča z vročo in masno vodo se je razvil moderno zdravilišče s sodobnimi objekti. V minulih letih so zgradili kar nekaj zunanjih bazenov, največja pridobitev pa sta hotel Termal in velika terapija. Odločitev delavcev v Moravskih toplicah je toliko bolj nerazumljiva zaradi tega, ker so sredi največje gradnje ne le v pomurskem, ampak tudi slovenskem prostoru, za katero je potrebno zbrati še tretjino sredstev.

»To je že tretji referendum, ki v Moravskih toplicah ni uspel,« je dejala Angelca Sabotin, »prvi je bil 28. junija, drugi 7. decembra in tretji 12. januarja.«

Ali to dokazuje, da zaposleni iz nekakšnega protesta niso hoteli sodelovati v samoupravem odločanju? Zakaj? Jih je motilo kaj v njihovem tozdu ali delovni organizaciji?

Tudi če bodo odslej šli po samostojni poti, morajo ta vzrok se prej razjasniti. Vsekakor pa se je tudi v primeru Moravskih toplic ponovno potrdilo nepisano pravilo, da so delavci bolj enotni takrat, ko gre firmi slabše, in se vsi skupaj trudijo za boljše rezultate. Očitno je šlo moravskemu zdravilišču zadnja leta predobro, nekateri so mislili, da dobijo premalo za svoje delo, k temu pa so največ pripomogli »notranji provokatorji«, ki se previdno skrivajo pred javnostjo. Mnenje vodstva in tozdu in tamkajšnjega delavskega sveta je bilo enotno mnenju vodstva Radenske — ali nespulni referendum pomeni, da je celotno vodstvo dobilo nezaupnico?

Ne verjamemo, kajti proti temu lahko navedemo vsaj dva dokaza: celotna pomurska javnost (s strokovnjaki vred) obsaja takšno odločitev Moravskih toplic, saj (če odmislimo preteklost in števina vlaganja) bodo v prihodnosti uspeli le močni. Če pa bodo Moravske toplice samostojne in se bodo morale boriti proti vsej konkurenci v Pomurju in Sloveniji, ne bodo tako močne kot v okviru Radenske. Dokaz, da so bili rezultati za lase privlečeni, pa je tudi ta, da je bila razlika zelo majhna. 137 delavcev ali 46,8 odstotka jih je bilo za združitve z Radensko, proti pa 49,8 odstotka ali 146 zaposlenih.

Kakorkoli — referendum je odločen. V Radenski so že začeli z obračuni in izračuni in do konca februarja bo jasno, kaj pomeni osamosvojitve na finančnem področju. Tu je seveda še problem potrebnih kadrov za razne nove strokovne službe v Moravskih toplicah, ki jih do sedaj niso potrebovali, pa delitev stanovanjskega fonda in sredstev za izobraževanje. Oglasila se je tudi razvojna služba, ki je kar dve leti svojega dela porabila za načrtovanje razvoja Moravskih toplic.

Generalni direktor Radenske Herbert Šefer je prepričan, da bodo stroški poslovanja v moravskem zdravilišču odslej višji, predvsem pa je stopenja velika družbena škoda. Ali bo murskosoboško gospodarstvo sposobno prevzeti breme nadaljnje gradnje hotela Ajda?

Za tolažbo — v Radenski pravijo, da se jim bodo lahko čez čas pod istimi pogoji spet priključili. Če si premislijo!

Bernarda B.-Peček

Pomurje ima več drugačnih predlogov

Ali je to mogoče? V Pomurju naj bi kar precej zmanjšali vpisne možnosti mladim, ki se želijo po končani osemletki še naprej izobraževati, in to na V. zahtevnostni stopnji, ki potem omogoča nadaljnji študij! Naj bi se torej odpovedali možnosti, da bi usposabljali lastne kadre, bodoč strokovnjake, ki jih pokrajina ob Muri še kako potrebuje?

Predlog razmestitve programov srednjega usmerjenega izobraževanja (vpis v prve letnike), ki je objavljen v zadnji številki Poročevalca izobraževalne skupnosti Slovenije, še posebej negativno odmeva v občini Murska Sobota. Namesto treh, kot je to v tem šolskem letu, je namreč predviden samo en dodelek programa naravoslovno-matematične dejavnosti, v programu strojništva pa naj ne bi imeli V. zahtevnostne stopnje. Tudi predlog za tekstilno usmeritev je neustrezen.

Zato je v Ljubljano že romal protest oziroma drugačen predlog. Gre tudi za nekatere druge spremembe, ki jih poleg šol in družbenopolitičnih dejavnikov predlagajo tudi nekatera pomurska podjetja. Tako se v Tovarni oblačil in perila Mura Murska Sobota ne strinjajo, da bi bila dva skrajšana programa pomočnika tekstilnega konfektorjarja, temveč le eden, za smer tekstilni konfektorjar pa predlagajo ali 4

oddelke na IV. in I na V. zahtevnostni stopnji ali 3 na IV. in 2 na V. stopnji. Njihove izkušnje namreč kažejo, da čedalje zahtevnejša tehnologija, ki jo uvajajo v proizvodnjo, in matoserijska izdelava oblačil vedno bolj terjajo kadre z višjo stopnjo izobrazbe.

Na Centru so pripravljene ta predlog upoštevati, obenem pa si bodo prizadevali, da bodo dobili dovoljenje za vpis v 2. oddelek splošne izobraževalne smeri (bližje nekdanji gimnaziji). To je tudi usklajeno s poklicnimi namerami mladim v Pomurju. In kaj naj bi bilo še drugače, kot je zapisano v Poročevalcu?

Srednja kmetijska šola Rakičan se ne strinja, da bi vpisali 2. oddelek IV. in I oddelek V. zahtevnostne stopnje v programu kmetijstvo, ampak zahteva, da mora biti to razmerje obratno; poleg tega nameravajo uvesti novo smer kmetovalka-gospodinja. Tudi Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci ni zadovoljna, da edini v Sloveniji med tovrstnimi ustanovami nimajo V. zahtevnostne stopnje, zato jo želijo uvesti v novem šolskem letu in pri tem jih podpira tudi Zdravilišče Radenska, nosilec gostinske in turistične dejavnosti v Pomurju. Gre torej za izobraževanje gostinskega tehnika (ne ob delu).

Pomurski zdravstveni center pa predlaga, naj bi na Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota uvedli dislociran oddelek študija ob delu za višje medicinske sestre, saj imajo po tem kadru precejšnje potrebe (70 kandidatov). Usposabljanje v Ljubljani ali drugih središčih jih namreč preveč stane in obremenjuje tudi drugače.

Kot kaže, vse drugo v predlogu razpisov ni »sporno«. Ali bodo sedanje pripombe in predlogi upoštevani v končnem besedilu, pa bo treba počakati predvidoma do konca februarja. Menda je v sedanjih objavi nekaj tiskarskih napak in naj bi bilo torej nazadnje vse lepo in prav. Da bi le bilo, kajti nastala bi velika škoda, če bodo mladim v Pomurju še bolj priprta vrata za izobraževanje.

Jože Graj

Čedalje več nezaposlenih

Tržno gospodarstvo pomeni tudi produktivno in ekonomsko utemeljeno zaposlovanje novih delavcev (trg delovne sile). To je v razvitem svetu že dolgoletna praksa, ki ji ni mogoče oporekati. Drugo vprašanje pa je, kaj takšna opredelitev pri nas pomeni za manj razvita območja, kot je tudi Pomurje, kjer so že sedaj veliki problemi pri zaposlovanju.

»V pokrajini ob Muri že vse od gospodarske reforme leta 1964 ni bilo tako kritično glede zaposlovanja oziroma nezaposlenosti, kot se je to pokazalo lanske leto, kaže pa, da bo letos še slabše,« je med drugim na petkovem posvetu kadrovskih delavcev Pomurja dejal strokovni delavec Republiškega zavoda za zaposlovanje, enoto v Murski Soboti, Alojz Drvarič. Zakaj tako zaskrbljena ugotovitev, ob kateri bi se moral še marsikdo zamisliti?

Na spisku nezaposlenih je namreč prijavljenih 3.140 iskalcev zaposlitve, od tega čez 200 takih, ki še niso mogli opraviti niti pripravništva in tako tudi niso formalno končali šole. Ta številka pa bi bila gotovo še višja, če ne

bi Zavod za zaposlovanje ustanovil posebnega sklada, iz katerega so financirali pripravništvo tistim, ki niso bili kadrovski študenti in so čakali na zaposlitev več kot 3 mesece (zdaj jih je še vedno okrog 150).

Delovne organizacije v Pomurju so sicer lani načrtovale, da bodo dodatno zaposlile okrog 490 delavcev, kar bi pomenilo 1,2-odstotno rast zaposlenosti, dejansko pa so do konca septembra zaposlile le okrog 240 kandidatov ali manj kot 50 odstotkov načrtovanega priliva. Najslabše je bilo v občini Gornja Radgona, kjer je nezaposlenost relativno najbolj porasla, in to kar za 22,2 odstotka. Največ novih delavcev pa se je zaposlilo v občini Murska Sobota (215).

Kako kaže že letos? Glede na tehnološke in ekonomske presežke (uradno se govori o blizu 650 delavcih, najbrž pa je ta številka večja), ki so (bodo) posledica tržnega gospodarstva, in razvojne stagnacije se obetajo še slabši časi. Tudi že zaposleni se lahko bojijo, da bodo morebiti ostali brez službe. Po drugi strani pa je tudi res, da nekatere delovne organizacije ne morejo dobiti delavcev določenih poklicev (VI. in VII. zahtevnostne stopnje, grabinci in lesarji), ker imamo neustrezno šolsko mrežo in ker ni dovolj učinkovita kadrovska-štipendij-ska politika.

In kaj storiti, da nezaposlenost v Pomurju ne bo postala še bolj kričec problem? Odgovor seveda ni enostaven, jasno pa je, da brez novih proizvodnih programov in izobraženih kadrov ni mogoče pričakovati svetlejših obzorij. In ni dovolj, če se bo s to problematiko ukvarjala le strokovna služba za zaposlovanje. Jože Graj

Smetiščna gredica na vrtu Evrope

Ko so v začetku januarja v republiškem parlamentu v Ljubljani slovenski delegati sprejeli zakon o zagotavljanju sredstev za varstvo okolja, naj bi to med drugim pomenilo začetek sistemskega udejanjanja že rahlo izrabljenega očala: kdor onesnažuje, naj plačuje, kajti najraje in vedno znova se zalomi ravno pri denarju.

Sicer pa: kako že so pred dobrima dvema mesecema v Soboti (na posvetovanju in javni tribuni) besedovali slovenski in pomurski frontni politiki, strokovnjaki, predstavniki komunalnih podjetij, inšpekcijskih služb in večjih onesnaževalcev ter naravovarstveniki? Najprej tisto »najlepše« in že nekaj časa znano: ljubljanska kafilerija v Zaloju je 99,9-odstotno ekološko urejena in s takšnimi/tolikimi zmogljivostmi, da lahko predela vse klavniške odpadke na Slovenskem. Kapitalen podatek! Če hoče kdo kovati dobičke iz kadrov, mora pač zadostiti določnim pogojem. Kako je s soboško kafilerijo, približno vemo, zlasti prepričljivo pa gre v nos tistim v stanovanjski soseski ob Lendavski ulici. Drugo se tiče presvetlitve dovolj občutljive (finančno, materialno, strokovno, moralno in še kako drugače) problematike skozi deset ciljno naravnanih vprašanj — od tistega, kaj je treba spremeniti v zakonodaji in pooblaštilih za njeno izvajanje, da bo učinkovita, do vprašanja, kakšno izobraževanje ali informiranje odraslih potrebujemo, da bosta ekološka zavest in etika postali sestavni del našega življenja. Le-ta so v neposredni povezavi s programskim dokumentom Zasnova ravnanja z odpadki v Sloveniji, ki ga roko v roki delujeta slovenska SZDL in Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora. Ena od delovnih metod so take vrste posvetovanja in javne tribune, kot omenjeni v Soboti, in ki so se v minulih dveh mesecih odvrteli

po Sloveniji. V pomurskih logih na tem področju pravzaprav nič novega. No, ja, da ne bomo krivični — novosti naj bi bilo urejeno (!?) odlagalnišče komunalnih odpadnih snovi v Puconcih za soboško občino in zagon dolga leta mirujoče čistilne naprave v Beltincih. Sicer pa se medobčinske smetiščne zdrahe nadaljujejo, podobno je z ugihanji o možnostih, da bi prišli do živega L. divjimi ali črnim odlagalniščem, ter pobožno željo, kdaj bo napočil čas, da bi se sporazumeli za skupno, pomursko odlagalnišče posebnih in posebno nevarnih odpadnih snovi. Radgonski Elrad in soboška Panonija dajeta galvanske odpadke ptujski oprekarji, da jih vgrajuje v opeko, medtem ko se drugi tovrstni onesnaževalci znajdejo, kakor pač nanese. Kako zelo zapletena je ta reč, potrjuje zgled iz ljutomerske usnjarne, kjer je projektant zagotovil brezhibnost delovanja čistilne naprave — gre za Hidroinženiring Ljubljana — to da še vedno so brez uporabnega dovoljenja in torej v precepu med inšpektorji in tem, ča naj še sploh obratujejo ali ne več.

Umetno je ponoviti vprašanje, če bomo na Slovenskem evropski vrt ali smetišče. Mi bi s to prispodobno nadaljevali in se vprašali, kakšna gredica bo na tem vrtu naše Pomurje, kjer letne količine vsakovrstnih nevarnih odpadnih snovi iz proizvodnje znašajo 600 ton in 730 kubičnih metrov, t. i. nenevarnih pa se nabere 9300 ton in 50 tisoč kubičnih metrov. In če smo že omeni-

li zakon o zagotavljanju sredstev za varstvo okolja, bi morali biti pozorni vsaj na dvoje pojasnil: »Praksa razvitejših držav dokazuje, da vlaganje sredstev v varstvo okolja razvoja ne zavira, ampak ga spodbuja in prispeva k dvigu kakovosti življenja. Dokazani so merljivi pozitivni učinki na zmanjševanje stroškov proizvodnje v industriji, na prihranke zaradi zmanjšanja posledic onesnaževanja ter na generiranje novih delovnih mest.«

Branko Žunec

Zvezna vlada ne popušča

ZVEZNA VLADA NE ODSTOPA OD ZASTAVLJENE POLITIKE, REALNI OSEBNI DOHODKI SO BILI V DECEMBRU ŽE NIŽJI. KLJUB VSEMU NEKAJ IZJEM.

Kljub številnim pripombam na politiko izplačevanja osebnih dohodkov v letošnjem prvem polletju zvezna vlada ne namerava odstopati od zastavljenih ciljev. Slovenski izvršni svet in komite za delo opozarjata na nekatere pomanjkljivosti zakona o osebnih dohodkih, saj le-ta ne spodbuja k boljše delu in večji produktivnosti, posamezne dejavnosti pa postavlja v neenak položaj. Zvezna vlada še naprej vztraja, da je osnova za izplačilo osebnih dohodkov višina novembrskega osebnega dohodka, povečana za 20 odstotkov, vendar ne v vseh dejavnostih. Sedanji zakon ne upošteva tudi novih zaposlitev in tako bi se v mnogih organizacijah lahko znašli v izredno neugodnem položaju.

Podatki za december kažejo, da so realni osebni dohodki že padli in so v tistih organizacijah, ki so novembrsko maso lahko povečale za 20 odstot-

Za spodbujanje podjetništva

Prizadevanja za preustroj pomurskega gospodarstva v preteklosti niso dala željenih rezultatov. Bilo je sicer nekaj razvojnih premikov, vendar premalo za dinamičnejši razvoj. Da bi pospešili razvojne procese, ki so neobhodni za zagotavljanje hitrejšega zaposlovanja, je lani začel delovati prizorčni inženiring (PODING) za razvoj podjetništva, katerega ustanovitelj sta Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje in ABC Pomurka.

Družbena klima za razvoj podjetništva je v Sloveniji nstvarjena naloga podjetniškega inženiringa pa je, da skrbi za njegovo razvijanje in usposabljanje. Prvi rezultati že potrjujejo upravičenost ustanovitve podinga, saj že nastajajo nova podjetja, predvsem manjša, in pa je med njimi še vedno premalo proizvodnih. Posebna sociološka raziskava je pokazala, da se za podjetništvo zanima čedalje več posameznikov, ki jim je potrebna strokovna in tudi finančna pomoč. V podjetniškem inženiringu v Murski Soboti zato razvijajo predvsem informacijski proces, s katerim želijo ugotoviti, kakšne so tržne možnosti, ki so pogoj za ustanavljanje podjetij ter organizacijski proces, ki naj bi posagal pri iskanju potencialnih podjetnikov, zagotoviti pa je potrebno tudi vire financiranja za ustanavljanje novih podjetij. Ob tem pa ne pozabljajo tudi na izobraževanje, kjer so med osnovnimi cilji podjetniškega izobraževanja pridobivanje potrebnega znanja, seznanjanje s postopki za ustanavljanje novih podjetij, pral tako pa tudi seznanjanje s podjetniško organizirano in uspešno. Pri tem se uspešno povezujejo tudi z avstrijskim zborničnim sistemom, kjer ima podjetništvo že dolgo tradicijo.

Prvi rezultati so torej že vidni, potreban pa bo še večja tržna in marketinška usmerjenost, če želijo, da bo podjetništvo povsem zavladalo. Odlično vlogo pri tem bo gotovo odigralo zagotavljanje potrebnih sredstev, za kar se že namenja del tako financiranega razvojnega dnevnika, razvoju drobnega gospodarstva pa naj bi namenili tudi sredstva preoblikovanega sklada za manj razvite.

L. Kováč

Kdo se boji novinarja?

V vsaki demokratični družbi velja tako za predvolilne postavke kot za volilne določene pravila, ki so obče znana in se jih ne more kar tako spreminjati. Pri nas smo sicer še daleč od resnične demokracije, a napake, ki jih pri tem delamo, lahko prvi korak na dolgi poti demokratizacije družbenih odnosov samo podaljšajo. Pa še smesimo se z njimi. Bistvo življenja ni v tem, da imaš dobre karte, temveč v tem, da s slabimi dobro igraš. Se tega dejstva v vsakodnevem življenju dovolj zavedamo?

Bo že držalo, da novinarji nismo povsod dobrodošli, še posebej pa ne takrat, ko pišemo o kakem problemu iz konkretnega okolja. Takrat bi bilo za nekatere najbolje, če se tam sploh ne bi prikazal kak predstavniki sredstev javnega obveščanja. Morda pa menijo, da je stvar možno prikriti pred očmi kritične javnosti?! Če ob tem človek vdano sprejme na znanje rek, da je kovačeva kobila zmeraj bosa, potem mu ne preostane nič drugega, kot da razumevaljevo pokima ob spoznanju, da novinarji skoraj nikdar ne pišemo o sebi. Le kadar nam čas nastavi na pot kakšno »oviro«, dvignemo pogled od pisalnega stroja, se skušamo izmotati iz misli, ki jih spravljamo na papir, in si reči: »Kako je že bilo takrat, ko so me napadli zaradi pisanja o nekem problemu, češ to ni za širšo javnost?!«

Marsikdo se namreč še vedno ne zaveda, da je nepogostejši dolžnost novinarja tekoče, čim bolj izčrpno informiranje o vsakdanjih dogodkih v naši družbi.

Redno je treba pisati o vsem, kar morajo navsezadnje spoznati tudi člani Zveze komunistov, da bi se zje delovali v svojem okolju. Franc Šetinc je ob neki priložnosti lepo povedal: »Pojav, ko lahko samo nekdo daje podatke za javnost, je tehnokratizem, birokratizem. To je treba razbiti. Moramo pa se boriti tudi novinarji. Ta po-

(GL)OSA

klic je tak, da mu ni mogoče z dekretom priskrbeti lagodnega življenja. To je poklic, v katerem je človek razpet med skrajnostmi in stalno se je treba bojevati... In slednjic — v kodeksu jugoslovanskega novinarstva je jasno zapisano, da je družbena in politična dolžnost novinarja, da delovno ljudi vsestransko in objektivno informira o družbenih pojavih, potrebah in odnosih, da bi lahko uspešneje opravljali svojo funkcijo.

Tako torej v dokumentih, žal pa nas konkretni zgledi kaj hitro prepričajo, da smo še vedno daleč od uresničitve njihovih določil. V praksi. Vsekakor pa na tej poti spreminjanja družbe niti Zveza komunistov ne sme ostati to, kar je bila. V sebi in družbi mora premagati navade monopola in samovolje. Delovati mora prepričljivo in enotno, s sodobnimi metodami, s pogumnimi in odgovornimi vodstvi in voditelji. Namesto komitov in praporov preteklosti se mora obrniti k izzivom prihodnosti. Brez dvoma mora to veljati tudi za soboško občinsko partijo, ki svoje odločitve ne sme predlagati z argumentom moči, temveč z močjo argumentov. To, da novinarju ne dovolijo navzočnosti pri spreminjanju oblikovanja t. i. kadrovske kurnije ob letošnjih volitvah, je dovolj zgovoren. Bojimo se, da se bo stara praksa, ko so v svojih razpravah znali toliko povedati o tem, da funkcionarjev ne bodo več izbirali po imenih, temveč po njihovih programih — končni rezultat pa je bil ravno obraten —, mnovič ponovila. Saj veste tisto načelo: očeta in sinu! In je partijska organizacija enostavno podprla takšno kandidato. Tudi tisti, ki v načelu ne verjamejo v takonično tradicijo, da je prava politika nenehno nekje med realnostjo in farsjo, se bodo sami pri sebi namuznili.

Milan Jeršič

MED MALO NEDELJO IN SEVERNIM SIJEM

»Če ne bi bilo zdaj že pokojnega ateka, sinonima za Slovence in slovenstvo na tleh skandinavskih dežel, bi tamkajšnji slovenski živelj povsem zamrl.« rada izreka.

Kdo vè! Morda pa bodo Organistovi — kot po domače pravijo Budjovim — iz Male Nedelje oz. Bučkovec v zgodovinskem spominu odigrali podobno vlogo kot jo je slovenski izseljenec Karl Znojilšek, katerega predniki so že v 16. stoletju emigrirali preko Nemčije na Švedsko. Nedvomno pa gre za eno tistih izseljenjskih družin v deželi pod polarnim sijem, ki veliko dajo na zvestobo koreninam in lastnemu ognjišču. Najočitnejše izražena pripadnost rodni grudi je prav pri Avguštinu, ki je v četrto stoletja prešla trnjevo pot od ladijske čistilke do univerzitetne diplomatke.

IZ LANDSKRONE V LUND IN LJUBLJANO

»Začela sem v tovarni električnih svetilk; prva tri leta, na akord oz. normo. Medtem sem rodila dve hčerki, naročila tretjo in ugotovila, da tako več ne bo šlo. Sledila je polovična zaposlitev na ladji — kot čistilka. Tudi tega ni bilo mogoče vzdržati. Ta čas so se mi v izseljenstvu pridružili mama in ostali člani družine. Opravila sem poklicno šolo za strugarko; zaradi boljše plače in dnevne službe. Moj bog, kaj vse sem opravljala! Moram pogledati v papirje. Za zelo slab zaslužek sem delala v neki trgovini, nato pa dobila delno zaposlitev kot vzgojiteljica (brez kvalifikacije) slovenskih predšolskih otrok.

Potlej so ji Švedji omogočili (plačali!), da se usposobi za učiteljico dopolnilnega pouka. Začela je na višji stopnji devetletne osnovne šole. »Bilo je grozno naporno. Angleščina, francoščina in vse drugo.«, nadaljevala šolanje na štiriletni srednji družboslovno-humanistični smeri. »Štiri leta izobraževanja sem opravila pospešeno v treh letih.« in končno pristala na univerzi. »Tako se je pač izšlo pri odločitvi, če naj še študiram ali iščem službo. Vpisala sem se na kulturno-znanstveno smer — malo novinarstva, malo jezikov, sociologije, zgodovine — na univerzi v Lundu kakih 30 kilometrov od Landskrone. Tu so enkratni pogoji: skupinsko delo, javno branje vseh nalog, enkrat mesečno izpiti, dostopnejši profesori, sodobni pripomočki z urejenimi učilnicami.« pripoveduje.

Kako pa je prišlo do naveze med lundsko in ljubljansko univerzo, kajti lani je lahko Avgušтина študirala kar doma — na filozofski fakulteti? »Odzvala sem se na jugoslovanski razpis na Švedskem, po katerem Jugoslavija štipendira dva švedska študenta ne glede na smer ali predmet in ne glede na to, iz katere republike prihajata. Uspelo mi je, da dobim štipendijo za študij zgodovine, čeprav je bilo treba urediti precej formalnosti in se mi je včasih zdelo, da nimam nobenih možnosti. Povezala sem se z dr. Ignacijem Vojetom, predstojnikom zgodovinskega oddelka na filozofski fakulteti in Evo Umekovo v slovenskem arhivu. Ter po njunem predlogu izbrala zgodovino gospodarskega in kulturnega sodelovanja med Švedsko in Slovenijo. Ena osrednjih osebnosti je slovenski izseljenec Karl Znojilšek, katerega predniki so že v 16. stoletju emigrirali preko Nemčije na Švedsko. Verjetno hom iz tega pripravila diplomsko nalogo, diplomirala pa še letos.« samozavestno pripomni.

IZ TRIGLAVA IN SLOVENIJE V LIPO

Ceprav je Avgušтина docela vprežena v študij, še najde čas

za kulturna snovanja in izražanja, saj bi se v nasprotnem izneverila vsemu, kar je bilo sproženo z ustanovitvijo kulturnega društva Triglav daljnega 1968 leta. »Predvsem je bil to pevski zbor, pobudnik zanj moj atek, Avgust Budja, prvi predsednik pa brat Janez. Sprva smo imeli kar 50 članov in z leti je prišlo do rojstva do še enega društva — Slovenija. Bilo je to 1972., nakar je 1977., zaradi redčenja vrst v obeh društvih — veliko se jih je namreč vrnilo v domovino (prihranili so dovolj denarja, otroci so dorasli za šolo in podobno) — združenje obeh dala slovensko kulturno društvo Lipa.«

Če se bo našel kronist, ki bo kolikšak vestno beležil vse, kar je Budjova družina s sodružniki vložila v ohranjanje in razvijanje samoslovenstva v deželi pod polarnim sijem, bo to svojevrsno pričevanje, vredno zgodovinskega spomina o Slovincih na Švedskem. Škoda, ker ni več ateka, medtem ko je mati že doma, da »brani« domače ognjišče pri Mali Nedelji oz. v Bučkovec. Povzemimo kar je Avgušтина izrazila za Rodno grudo, saj je nekaj podobnega tudi za nas: »Če je kje kakšna demokracija, potem je na Švedskem. Močno se je izražala v času Olofa Palmeja. Govorim s stališča izseljenca. Mi, ki smo prišli v deželo severne sija, imamo povsem iste dolžnosti in tudi pravice kot domačini. Mislim, da tega družini izseljenci niso deležni v toliki meri. Imamo možnost vplivanja na odločitve na vseh nižjih ravneh odločanja, razen na državni. Tu je še ta občutek, da ne moreš izgubiti dela, službe; čeprav brezposelnost periodično narašča, se priseljenci ne čutijo bolj ogrožene kot Švedji, morda je celo obratno, da so Švedji bolj ogroženi, saj vemo, da ne pridejo za vsako delo, tako kot mi.«

IZ ŠVEDSKE V SVET — EPIZODA V CANNESU

Pevka in pesnica je odkar pomni. Rada bi tudi prevajala. Poslala nam je zajeten svezjen svojih pesniških stvaritev, pri čemer se še ni povsem zacelila rana izpred nekaj let. »Pred petimi leti so mi v francoskem Cannesu vdri v avtomobil in mi ukradli rokopis pesmi, ki sem jih hotela predstaviti enemu od urednikov v eni od globoko zabolelo. Nato je zbolel atek...« Kakšne so njene izpovedi? Pogledati je treba v antologijo slovenske poezije na Švedskem iz leta 1979 pod naslovom Štiri pota in razpota. V Slovenskem koledarju za leto 1989 naletimo na Avguštinin članek Dvajset let slovenskega gibanja v Landskrone (1968—1988). Iz besedila Avguštine Budja je znana tudi zunanost v svetu, priloženo k poslanim pesmim, razbiramo, da »sta poezija in proza naše rojakinje iskrene, doživete ustvaritve.«

Vsekakor ni mogoče podrobno in celovito izrisati portreta Organistove Gustike — kot jo še najbolj poznajo domačini v rodnem kraju — saj je četrtoletna trnjeva pot od ladijske čistilke do univerzitetne diplomatke le prevelik zalogaj za časopisno sporočilo. Mimogrede: nas bodo poleg Švedij kaj bolj poznali in ne le po Elanu in smučarjih?

Branko ZUNEČ

aktualna tema

Razmišljanja o drugačnem delovnem času v Sloveniji in tudi drugod v Jugoslaviji pa so vseeno prisotna že dalj časa. Služba za napredek dela in tehnologije pri Gospodarski zbornici Slovenije je pred kratkim o tem pripravila tudi posebno študijo z naslovom

DELOVNI ČAS V SLOVENIJI — DELOVNI ČAS V EVROPI,

ki je pokazala vrsto dilem. Vsekakor bi si lahko »privoščili« le postopen prehod slovenskega gospodarstva in tudi negospodarskih dejavnosti na evropski delovni čas, kakor tudi uvajanje delovnega časa z zamikom, gibljivega (fleksibilnega) in skrajšanega (polovičnega) delovnega časa. Gospodarska zbornica Slovenije zato priporoča delovnim

ve) delovnem času, tako da bi si lahko delavci prilagajali delovni in prosti čas svojim željam in potrebam. Kako lepo se sliši, mar ne?

Ali se mislimo kaj zgledevali po evropskem delovnem času tudi v Pomurju? Zaenkrat smo še daleč od tega, čeprav je o tem v marsikaterem podjetju že nanesla beseda. Jasno je, da to ne bi šlo pri zaposlenih, ki imajo izmenskno delo, in teh je večina. Lahko pa bi spremenili delovni čas denimo v občinskih upravah, na sodiščih, skupnostih pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v skupnih službah, oziroma povsod tam, kjer imajo opravke s strankami, oziroma s partnerji v tujini. Pa bo težko kaj bistveno spremeniti iz znanih in že zapisanih razlogov. Lahko pa vendar govorimo o enem od konkretnih primerov, kjer so nekaj skušali spremeniti. Gre za Lesno industrijo Platana Murska Sobota, kjer je vodstvo podjetja skušalo uvesti nov delovni čas z zamikom (namesto od 6.00 do 14.00 od 7.00 do 15.00). En ali dva dni so menda res tako delali, potem pa je prišlo do velike »bune« (nezadovoljstva) in vrnilo so se na stari sistem. Delavci so se za podpora obrnili tdi na občin-

Povprečni tedenski delovni čas v nekaterih evropskih državah je naslednji: Belgija — 33,6, Češkoslovaška — 43,1, Francija — 39,7, Nizozemska — 40, Zvezna republika Nemčija — 43,7, Švedska 33,3 (moški 39,2, ženske 30,9), Velika Britanija — 42,9 moški in 38 ur tedensko ženske, Italija — 7,7 ur na dan, Avstrija 145,5 ur mesečno. Daljši odmori med delovnim časom se ne štejejo v delovni čas. (Podatke smo povzeli iz študije Delovni čas v Sloveniji — Delovni čas v Evropi, ki jo je pripravila Služba za napredek dela in tehnologije pri Gospodarski zbornici Slovenije.)

organizacijam oziroma podjetjem, da v okviru svojih pristojnosti in možnosti ter obstoječe zakonodaje same proučijo, kakšne spremembe bi jim prinesle boljše poslovne rezultate. Ugotovitev pa je, da pri nas marsikje še niso ustvarjeni pogoji za evropski delovni čas. Ti pogoji pa so tudi v drugače organiziranem šolstvu, varstvu otrok, zdravstvu, trgovini, javnem prevozu, prehrani in podjetju idr. Z ozirom na veliko število zaposlenih žensk v naši republiki pa bi se najbolj očitno pokazali problemi otrok in družine. To bi lahko imelo dolgoročne posledice, kot so upad natalitete (rojstev) — govori pa se, da Slovenci že zdaj izumiramo — povečanje kriminala, nedohranjenost in podobno. Pa vendar je pri izvršnem svetu Slovenije že imenovana posebna delovna skupina za izvedbo celovitih priprav za postopen prehod na evropski delovni čas. Prav gotovo bo ta skupina upoštevala dejstvo, da Evropa ne misli vselej ostati pri istem, saj so že zdaj močno prisotna prizadevanja za drugačen delovni čas, ko ga imajo na splošno sedaj (od 8. oziroma 9. ure zjutraj do 16. oz. 17. ure z enournim vmesnim premorem za kosilo in kakšen opravke). Tam, kjer imajo izmenskno delo, pa ga razporejajo približno tako kot v Sloveniji (v glavnem od 6.00 do 14.30 in od 14.30 do 23.00). Sodobna tehnologija pa bo omogočila prehod na 3—4 ure dolg delovnik, in sicer le 3—4 dni v tednu, saj bodo delavci potrebni le za oskrbo in nadzorovanje opreme, ki bo sicer lahko »producirala« 24 ur dnevno. Takšno dolžino delovnega časa in njegovo razporeditev bodo uvedli, kjer bo to mogoče, že do leta 2000. Razmišljajo tudi o otroških vrtcih v podjetju, če bo prišlo do večje vključitve ženske delovne sile v proizvodni proces. Veliko je govora tudi o tako imenovanem fleksibilnem (gibljivi-

Na kolegiju direktorjev tozdog Pomurskega zdravstvenega centra o spremembi delovnega časa res še niso razpravljali, po posameznih tozdogih pa so že pred časom razmišljali o drugačnem delovnem času in so ponekod to predlagali delavci sami.

V pomurskem zdravstvu je tako, da so po kadrovski zasedenosti na republiškem repu, dovoljenja zdravstvenih skupnosti za nove zaposlitve, oziroma plačila za njihovo delo pa ne dobijo. Tako bi s spremembo delovnega časa (sprejetjem primanjkljaj delavcev. V zdravstvu, posebej v bolnišnici so namreč potrebe po zdravstvenih delavcih glede na zdravstvene storitve, ki jih opravljajo, čez dan različne in niso povsod in povsem skladne s časom prisotnosti zdravstvenega delavca.

Uvedba spremenjenega delovnega časa bo možna v bolnišnici, lekarnah in treh zdravstvenih domovih, razen v zdravstvenem domu v Murski Soboti, kjer dva tima delata v izmenskem času in v istem prostoru. Ker pa s spremembo delovnega časa ni začel še nihče in če bi le v zdravstvu, bi njihovi delavci imeli probleme s prevozom in delom javnih institucij, še čakajo.

ski sindikalni svet, ki jim je posredoval tole pojasnilo: Razporeditev delovnega časa v okviru skupnega letnega delovnega časa se določi s sklepom poslovodnega organa oziroma delodajalca v skladu s splošnim aktom oziroma kolektivno pogodbo, kar pomeni, da je v tem primeru potrebno upoštevati določila naše samoupravnega splošnega akta, ki opredeljuje to področje.« Mimo predpisov te zadeve torej ne gredo.

Jože Graj

ŠE MINI ANKETA

Karel Sakič, Mura: »Pred leti se je veliko govorilo, da bi morali začeti delovnega časa v skupnih službah, na občinah in drugih službah pomakniti na 8. uro. Potem od tega ni bilo nič. V Muri smo kasneje uvedli drsni delovni čas od 7.00 do 16.00 in mislimo, da je tako prav. Tako smo dogovorjeni tudi s poslovnimi partnerji v tujini. Za delavce v proizvodnji pa tako in tako ne moremo uvesti evropskega delovnega časa. To je podobno urejeno tudi v tujini. V našem kolektivnu zato v zadnjem času o tem nismo imeli nobene strokovne razprave.«

Stefan Merklin, Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje: »Na zbornici o uvajanju evropskega delovnega časa še nismo pripravljali nobene analize, niti ni bilo kakšne posebne razprave. Vem pa, da teče akcija v Republiški gospodarski zbornici.«

Peter Sraj, OS Beltinci: »Če bo potrebno, se bomo morali v šoli prilagoditi staršem. Najbrž bomo imeli spet nekaj podobnega, kot je bila celodnevna osnovna šola. Ob evropskem delovnem času bo vsekakor potreben premik šolskega urnika.«

Ivan Hanc, Avtobusni promet Murska Sobota: »Mi bomo vozili tako, kot bodo narekovale potrebe. Delavske in šolske proge je možno zelo hitro prilagoditi, težje pa bi šlo pri javno registriranih zvezah.«

Rudi Cipot, Zavarovalna skupnost Triglav Murska Sobota: »Na območju zavarovalni skupnosti o tem še nimamo stališča, vsekakor pa se bomo morali med prvimi prilagoditi evropskemu delovnemu času, če bo to splošna družbena potreba.«

EVROPSKI DELOVNI ČAS IN POMURSKE MOŽNOSTI VARSTVA OTROK

Da se mariborski primer spremenjenega delovnega časa nekaterih organizacij in neprilagodljivost organiziranega družbenega varstva otrok ne bi ponovila v Pomurju, opozarjamo na razkorak med evropskimi željami in pomurskimi možnostmi že sedaj z izhodiščem, ki ga je neuradno izrekel mlad, pronicljiv očka in uspešen poslovni mož. Prepričan je namreč, da je delovni čas, ki bo zaposleno mater otrokom odvzel za skoraj ves dan, pa tudi

skrbeti za svoje otroke, ustreznega delovnega časa varstva v vrtcih pa niso (pravočasno) organizirali oziroma ga uskladili s potrebami zaposlenih staršev. Eden od razlogov je gotovo tudi v kroničnem pomanjkanju sredstev za družbene dejavnosti, med katere se je pred prehodom pod izvršilno oblast zvrščalo tudi otroško varstvo, svobodna izmenjava v njem je bila največkrat (tako kot skupščine) borba izvajalcev za obstanek; ob visokih materialnih

Ob pogledu na spečega otroka se razneži še tako trda duša, posebej hudo pa je materam in očetom malčkov, ko jih morajo buditi še skoraj sredi noči, da jih zjutraj oddajo v vrtcih pred pričetkom svojega delovnega procesa.

Ceprav ima deljeni delovni čas gotovo svoje negativne plati, pa je njegova pozitivna stran prav v tem, da je prilagojen človekovemu bioritmu. bb

Foto: N. Juhov

120-odstotna podražitev varstva v vrtcih prvi (tih) korak v smeri, ki bo ženske vodila spet za številnik in domov med otroke, kamor naj bi tudi sodile. Res bi bilo prav, da se opredelijo ženske same, ki (četudi stežka krmarijo med poklicem, ki ga želijo uspešno opravljati, in domom, kjer imajo največkrat na ramenih tri hišne vogale) gotovo ne morejo biti navdušene nad vsiljenim delovnim časom. Krajšo so tudi vsekar potegnili otroci, če se kot družba ne bomo organizirali in jim ob deljenem delovnem času ponudili tudi ustrezno družbeno ali zasebno varstvo.

Slednje v pokrajini ob Muri ni povsem zaživel niti v časih, ko so drugod, predvsem v večjih središčih, prisegli nanj, zato je upravičena bojazen, da tudi s prehodom na evropski delovni čas ne bo. Če se je zanj odločila razvita Evropa, ima gotovo svoje prednosti, predvsem pa delovne učinke. Na naših, pomurskih tleh žal cena delovne sile še ni dovolj visoka, da bi lahko vsi živeli le od osebnih dohodkov na delovnih mestih. Zato je čedalje bolj navzoča siva ekonomija v obliki popoldanskih obrti; pri »dvoživkarskih« polproletarcih, ki si v izmenah služijo kruh v tovarnah ali doma na poljih pridelajo še preostalo potrebno hrano za preživetje, pa izčrpavanje. Ob tem ostaja skrb za otroke vedno vse bolj domena vrtec in šol, v družini pa le redkih prostih ur, ko je zbrana skupaj.

Ker so (zaradi neživiljskih normativov) skupine otrok v vrtcih prepolne, prav tako pa zaprti razredi z učenci v šolah, je individualno delo skoraj onemogočeno in tako generacije vse bolj prepuščene same sebi. Tako kot tisti otroci, katerih starši, so zaposleni v (zaenkrat še redkih) delovnih organizacijah z delovnim časom po evropskih vzorih in so se morali spoprijeti z balkanskim standardom ter dejstvom, da jih v vrtcih popoldne postavijo pred vrata. Ne zato, ker bi hile vzgojiteljice v njih nehumane, ampak ker so tudi same največkrat matere in morajo po-

stroških in ugotoviti, da niti vzgojiteljice niti varuhinje niso med boljše plačanimi poklici.

Vse našeto bo gotovo vplivalo (in omejevalo) na sicer umesten prehod na evropski delovni čas. Prav je, da se odločamo zanj na svoji poti v Evropo (zdaj), vendar ne smemo pozabiti na sopo-

Po zagotovilu večine vodilnih v vrtcih po Pomurju bodo varstvo otrok v njih prilagodili potrebam zaposlenih staršev. Seveda v okviru možnosti. Ze sedaj pa je jasno, da bo pred prehodom na deljen delovni čas potrebna temeljita reorganizacija in tam, kjer nimajo zadostnih kadrovskih zmogljivosti, tudi ustrezna zapolnitev delovnih mest. Kajti vzgojno-varstvene niso samonamembne organizacije in zaposlenim vzgojiteljicam ter varuhinjam v njih gotovo ni do tega, da bi zaradi visokih cen varstva in neprilagodljivosti odprtega časa vrtec izgubile svoje male varovance. Staršem pa tudi ni vseeno, kje so njihovi otroci v času, ko so na delovnih mestih. Če želimo z evropskim — deljenim — delovnim časom doseči tudi evropsko storilnost, potem moramo zanj ustvariti tudi takšne možnosti. Nezadovoljna in mati v skrbeh, kaj je z njenim morda po sili prilik doma zaklenjenim ali česti prepuščenim otrokom, gotovo ne bo mogla dati na delovnem mestu iz sebe tistega, kar bi lahko, če je ne bi mučilo vprašanje varstva.

tnike in balkanske manire, pa tudi na pomursko stvarnost ne. Dobro se je izrazila ena od ravnateljic pomurskih vrtec, s katerimi smo se pogovarjali, ki je ob vseh (realnih) zadržkih vendarle videla pri prehodu na evropski delovni čas predvsem veliko prednost za najmlajše, ki jim ne bo potrebno več vstajati sredi noči, ampak se bodo lahko prebujali z dnevom, kar bo bližje njihovem bioritmu. Če seveda še bodo v vrtcih, iz katerih jih zdaj, vsaj po reakcijah nekaterih staršev na napovedano 120-odstotno podražitev varstva, ne bodo pregnale previsoke cene. Kajti evropski standardi so eno, pomurske možnosti pa drugo!

Brigita Bavčar

NOVO V POKOJNISKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU KMETOV

Namesto razredov zavarovalne osnove

Z novim letom prihaja v Sloveniji do nekaterih sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov. Doslej so kmetje, ki so bili vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, lahko izbirali med desetimi zavarovalnimi razredi, od izbranega razreda pa je bila odvisna tudi višina prispevka, ki so ga morali plačevati za to zavarovanje. Že doslej je bila razlika med združenimi in individualnimi kmeti, saj so bili združeni kmetje v pravicah izenačeni z ostali delavci v združenem delu, vendar so morali biti zavarovani v najmanj četrtem zavarovalnem razredu. Individualni kmetje in združeni kmetje, ki so bili zavarovani v nižjem zavarovalnem razredu, so že doslej lahko uveljavljali pravico do starostne, invalidske in družinske pokojnine, niso pa mogli uveljavljati pravice do varstvenega dodatka, dodatka za telesno okvaro in še nekatere druge ugodnosti, ki sicer pripadajo upokojencem, ki so pred upokojitvijo delali v združenem delu in združenim kmetom, ki so bili zavarovani najmanj v četrtem zavarovalnem razredu.

Z novim letom so ukinjeni zavarovalni razredi, namesto njih pa so določili najnižje zavarovalne osnove za združene in ostale kmete. Najnižja zavarovalna osnova oz. prispevek, ki ga mora plačati individualni kmet, znaša 395,50 dinarjev mesečno, vendar, kot smo že zapisali, ta kmet ne more uveljavljati vseh pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Za združene kmete, ki so v pravicah izenačeni z ostalimi delavci, pa znaša najnižja pokojninska osnova oz. prispevek 672,30 dinarjev mesečno.

Z določitvijo novih zavarovalnih osnov se sicer precej povečujejo obveznosti kmetov do tega zavarovanja, vendar v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja pravice, ki jih ima vsak zavarovanec, niso spremenjene. Znova določena osnova za združene kmete predstavlja ugotovljeni najnižji osebni dohodek, ob polni delovni dobi pa zagotavlja najnižjo pokojnino, ki bo znašala v januarju 2.146,49 dinarjev. Seveda pa se kmetje lahko odločijo tudi za višjo zavarovalno osnovo, vendar bodo morali potem plačati tudi ustrezno večji pri-

spevek. Če so se doslej kmetje lahko zavarovali v največ desetem zavarovalnem razredu, najvišja zavarovalna osnova odlej več ni omejena.

In kako bo s plačevanjem prispevkov in izbiranjem zavarovalnih osnov? Prispevke naj bi kmetje poslej plačevali mesečno (za januar od 15. februarja), prav tako mesečno pa bodo lahko izbirali zavarovalne osnove, vendar bi jim vseeno priporočali, da se odločijo za ustrezno zavarovalno osnovo in pri tej nekaj časa tudi ostanejo. Kmetom zavarovancem, ki so bili doslej zavarovani v prvem, drugem ali tretjem zavarovalnem razredu in sami ne bodo sporočili spremembe zavarovalne osnove, bodo prispevek odmerili od najnižje osnove za individualne kmete, in sicer v višini 395,50 dinarjev, združenim kmetom pa v višini 672,30 dinarjev, če so bili zavarovani najmanj v četrtem zavarovalnem razredu. Seveda pa ima vsak zavarovanec možnost, da si sam izbere zavarovalno osnovo, oglasiti pa se mora v svoji temeljni združni organizaciji. Ludvik Kovač

VLOGA JABOLKA V PREHRANI

Po pridelavi in porabi so jabolka na prvem mestu v svetu — tako v svežem kot v predelanem stanju. To predvsem posledica njihove sposobnosti aklimatizacije, saj dobro uspevajo skoraj povsod po svetu. Domovina jabolane je Azija, v Evropi je prišla preko Irana, Kavkaza, Grčije... V Ameriko in Avstralijo jo prinesli izseljenci in raziskovalci iz Evrope.

Ko pogledamo fizikalni in kemični sestav jabolka, vidimo, da se med seboj razlikujejo glede na sorte, ekološke razmere rasti, uporabljeno agrotehniko, rodnost, čas in stopnjo dozorelosti, vsekakor pa imajo vse sorte skupne značilnosti. Jabolko naj bi bilo nujno v naši vsakdanji prehrani. Odrasel človek bi moral letno pojesti najmanj 80 kg svežih jabolk.

Plodovi vsebujejo od 78 do 90 % vode, v kateri so raztopljene hranilne in organoleptične snovi. To so sladkor, organske kisline, tanini, barvila, aromatične snovi, vitamini, rudninske snovi in encimi. Jabolka ne smejo uživati prehladnih (mrzlih), segrete morajo biti na sobno temperaturo, premrzlo jabolko škodljivo deluje na jetra in povzroča prehlad želodca.

Suhih snovi v jabolku je malo, pretežni del so sladkorji. Največ sladkorja je ob polni zrelosti. Sladkorji (monosaharidi) so v obliki fruktoze in glukoze, disaharidi pa v obliki saharoze. Polisaharidi v obliki škroba so v glavnem v zrelih plodovih pred obiranjem, ta se hitro razgradi, tako da je škrob (pri zimskih jabolkih) ob skladiščenju le v sledovih. Sladkor pa daje jabolku tudi poznejše okus in kalorično vrednost.

Organske kisline so prav tako pomembne sestavine plodov. Kisline v kombinaciji s sladkorjem dajejo prijeten in osvežujoč okus. Najvažnejša je jabolčna kislina, jabolko pa vsebuje še limonsko in druge manj pomembne kisline.

Vse te kisline dajejo skupaj z vitamini svežino v ustih, zavirajo zobno gnulobo, delujejo antiseptično. Pri skladiščenju se kislina izgublja (posebno močno v slabih kletah), zato postaja jabolko s staranjem slajše. Kisline so v glavnem vezane na rudninske snovi, le delno so svobodne, pH vrednost jabolk se giblje od 3 do 4.

Jabolka vsebujejo tudi tanine, vendar v majhnih količinah, ti

vplivajo na trpek okus, odpornost in obarvanost plodov. Skupaj s kislinami in sladkorji pa dajejo dokončen okus in aromo jabolka. Barvilo se pojavlja v plodovih v naslednjih oblikah: klorofil, jabolka so še zelena (zelena barva), karotin, oranžno barvilo (vitamin A) pojavijo se ob zorenju, klorofil se razgrajuje. Rdečo barvo tvorijo antociani, ki jih je največ ob polni zrelosti rdečih sort ter se pri višji temperaturi hitro razgradijo.

Jabolko vsebuje bolj malo vitaminov, predvsem vitamina A (barvilo karotin) in C.

Pektini dajejo jabolku trdnost in zrnavost (elastičnost) tkiva, najdemo jih do 1 %. Pektini so predvsem pomembni pri predelavi jabolka — sposobnost želiranja.

Rudninskih snovi je do 0,7 %. Pomembni so tudi encimi pri metabolizmu in predelavi. Aromatične snovi (značilnost sorte) dajejo skupaj s sladkorjem, kislinami in tanini dokončno aromo (okus) jabolku, ki pa se s staranjem sadja izgublja. Aromatične snovi se dobro ohranijo pri nižjih temperaturah v hladilnici, ker je izhlapevanje le-teh majhno in ne nastopi tako hitro prezrelost ploda. Bolj kot po videzu spoznamo starost jabolka po aromi, saj okus močno pada. Jabolko pa ne smemo skladiščiti v kletih, kjer imamo shranjene hlapljive (dišeče ali vonjave) snovi. Hitro se navzamejo neprijetnega vonja in okus je neprijeten.

Kalorije: Energetska vrednost jabolka je nizka, saj vsebuje le malo kalorij (pribl. 50 kal. na 100 g). Vseeno pa je v zimskih mesecih jabolko skoraj nenadomestljivo, predvsem kot naravna hrana, krepi organizem, gasi žejo, energijo dajejo sladkorji, celuloza pospešuje prebavo, pektin preprečuje arteriosklerozo in infarkt, tanini preprečujejo driske, rudninske snovi (K, Na), sodelujejo skupaj z organskimi kislinami pri meta-

bolizmu in regulirajo pH krvi. Kisla jabolka se priporočajo ljudem s sladkorno boleznijo. Kalij (K) in natrij (Na) pa ugodno vplivata na normalno delovanje živčnega sistema in znižujejo krvni tlak. Jabolka tudi odstranjujejo toksične (strupene) snovi iz telesa.

Največ jabolk se porabi svežih, predvsem bi jih morali več ko uživati pozimi. Poznamo tudi veliko načinov predelave jabolka.

Najbolj koristno bi bilo, če bi sadje uživali samo sveže, po možnosti čim prej po obiranju, užiti zrelosti. To pa je nemogoče, posebno pri domačih sadnih vrstah, obdobje zorenja (vsega sadja) pri nas je od maja (jagode) do oktobra. Za zimsko obdobje lahko skladiščimo le jabolka v navadnih kletih ali pa v ustreznih skladiščih in hladilnicah. Ko sadje predelamo (razrežemo, zdrobimo, stiskamo, segrevamo, zamrzujemo), se naravne sestavine količinsko in kakovostno spremenijo na škodo prehrabne vrednosti sadja. V izdelkih se spremeni okus, vonj, zmanjša pa se tudi fiziološka prehrabna vrednost. Pri industrijski predelavi sadja je izguba vseh vrednostnih snovi večja kot pa pri domači predelavi. Značilen domači okus, prilagojena receptura posameznemu okusu, kakovost, ki jo omogoča bolj natančno delo pri majhnih količinah. Pa še doma je pripravljeno!

Sadje lahko uporabljamo (predvsem slabše kakovosti) za žganje. Žganja sicer ne moremo šteti k prehrabnim izdelkom, iz zdravstvenega in socialnega vidika je celo škodljivo, čemur so vzrok prevelike količine žganja.

Zagotavljam pa, da je požirek dobrega žganja ob primernih trenutkih koristen in ne škodljiv. Žganje je tudi manj škodljivo od nekaterih drugih žganih pijač.

Poznamo pa tudi sadno vino iz jabolk, pa tudi jabolčne sokove ter druge dobrine, kot so suho sadje, marmelade, kompoti itd. Vlado Smolnik

BANKA ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

Z reorganizacijo bančništva so tudi kmetijci začeli razmišljati o drugačni organiziranosti denarnih poslov in rezultat tega je Slovenska zadržna kmetijska banka, ki so jo prejšnji teden ustanovili v Celju. Osnovni namen te banke, ki je organizirana kot delniška družba, je, da sledi interesom kmetijstva, zato je njena osnovna naloga zbiranje kakovostnega denarja za kmetijstvo in usmerjanje tega denarja v kmetijstvo in druge dejavnosti, ki so z njim neposredno povezane.

K ustanovitvi slovenske kmetijske banke so veliko pripomogle sedanje hranilno-posojilne službe v kmetijskih združenjih, saj je mreža teh služb dobro razvita in bodo zanjo opravljale večino poslov. Tako banki ne bo treba ustanavljati lastne mreže za poslovanje z občani, kar pomenjuje delo, druga prednost nove kmetijske banke pa je tudi v tem, da

nima nobenih zadolžitvev iz preteklosti in lahko povsem na novo zaživi na tržnem načelu. Banka bo dobila zdrav kapital, saj ima že 391 delničarjev, zanimanje za delnice pa je veliko in število delničarjev se bo že kmalu povečalo na 500. Zanimanje za te delnice je tudi v organizacijah zunaj kmetijstva, vendar so v ustanovitvene akte zapisali, da morajo

delničarji ohraniti zadržno pretežnost, kar pomeni, da mora biti več kot 50 odstotkov delnic s področja kmetijstva in gozdarstva. Kmetijsko pretežnost banka zdaj zagotavlja z več kot 70 odstotki delnic, vendar jih ne moti prisotnost ostalih delničarjev, seveda pa tudi drugi ne smejo prevladati v odločitvah.

V Slovenski zadržni kmetijski banki pravijo, da njena ustanovitvev ne bo vplivala na hranilno-posojilne službe, saj bodo te še naprej ohranile svojo samostojnost, same pa bodo določale tudi pogoje kreditiranja svojih članov — kmetov. L. Kovač

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Pušenjakovi iz Radomerja v Ijutomerski občini obdelujejo 16 hektarjev kmetijskih zemljišč — Pitancem se bo pridružila plemenska živina — Z naslednikom ne bo težav

V letnem času, ki mu pravimo zima (le kakšna zima, ko pa ni snega!), smo domnevali, da bomo našli 48-letnega Janka Pušenjaka iz Radoslavca in njegovo družino pri topli peči. Bilo je drugače: v kuhinji okrog stredilnika si je dala oprava žena oziroma mama, gospodar in 21-letni sin Janko pa sta bila zunaj pri kmetijskih strojih.

»Z leti smo jih veliko nakupili, novih ne bo lahko dobiti, zato pa je treba toliko bolj skrbeti za stare. Vse, kar lahko, popraviva s sinom,« je povedal Janko, ki nas je nato, ko smo si ogledali gospodarstvo, povabil v hišo.

»Dolgo časa sem hodil s konji delat v vinograde vinogradniško-živinorejskega kombinata. Delit sem usodo mnogih Radomerčanov, ki so bili prav tako »furnarji«. Pozneje, ko so na družbenem posestvu kupili traktorje, ni bilo več priložnosti za zaslužek z delom konj, pa sem tudi jaz konje prodal in 1969. leta kupil traktor.

Sčasoma so »prišli« še drugi stroji in zdaj tako rekoč opravimo vsa dela s pomočjo kmetijske mehanizacije.»

Janko Pušenjak je v nadaljevanju pogovora povedal, da že ne-

kaj let obdelujejo 16 hektarjev površin. Deset hektarjev je njihovih, 6 hektarjev pa imajo v dolgoročnem najemu. Pogodba je evidentirana na občini, zato najemodajalci ne plačujejo višjih prispevkov iz kmetijstva. Sicer pa Pušenjakovi plačujejo za najemno hektarja zemlje 700 do 1.000 kilogramov pšenice. Nekateri vzamejo zrnje, drugi pa dinarsko protivrednost. Obračun praviloma naredi pred novim letom.

— In kaj pridelujete?

»V hlevu, ki smo ga zgradili 1973. leta, meri pa 18 krat 12 metrov, imamo zdaj 25 glav goveje živine; 7 krav molznic, ostalo pa so pitanci. Letno prodamo 12 glav pitanega goveda, in sicer bikov in telic. Doslej nismo prodali plemenske živine. Zdaj, ko pa smo končali z gradnjo gospodarskega dela in še stanovanjske hiše, bomo — domnevam — imeli nekaj več časa, da se bomo posvetili še reji plemenskih telic.

Ker je kmetija usmerjena v živinorejo, imamo obsežno rastlinsko pridelavo. Letno sejemo okrog 2,5 hektarja pšenice, 7 hektarjev koroze, sladkorno peso imamo na površini od 0,50 do 1,50 hektarja, odvisno pač od

njivskega kolobarja, na 0,30 hektarja imamo krmno peso, sadimo tudi nekaj krompirja in vsako leto sejemo deteljo.»

— Najbrž pa imate tudi vinograd!

»Tega imamo že vrsto let. Je v bližnjem Radomerščaku, obsega 0,80 hektarja in je obnoven z žlahtno trto.»

Razgovorci smo se mi, razgovoril se je sogovornik, pa tudi sin

Janko, ki je končal kmetijsko šolo, pa tudi vojska je že za njim, je kako povedal. Škoda, ker doma ni bilo hčerke oziroma sestre, saj bi tako spoznali še njo. Najbrž bi jo tudi povprašali, ali po delu v službi popriše doma.

Na koncu smo zvedeli še podatke o mleku. Dnevno ga oddajo do 120 litrov, letno pa 25 000 litrov.

Š. Sobočan

TUDI PLEMENSKA ŽIVINA

Spet mlini na Muri?!

Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje je skupaj z ABC Pomurko ustanovila družbeno podjetje Podjetniški in inovacijski inženiring (Poding). Koloman Čuģit, predsednik MGZ za Pomurje: »To je svetovna inženirinska organizacija, ki bo pomagala pri ustanavljanju novih podjetij, delovala na področju novih programov in inovacij ter se ukvarjala z izobraževanjem podjetnikov. Računamo na razmah podjetništva tudi v kmetij-

stvu!« Se torej Pomurju obetajo novi podjetniški časi? Bo Mura znova začela vrtni mlinska koleša? Nekeo je bilo samo v soboški občini več kot deset mlinov, v celotnem Pomurju pa kakšnih trideset...

Koloman Čuģit: »Ta proces bo potekal zelo počasi, saj ima trenutno povprečna pomurska kmetija le 3,7 hektarja zemlje. Toda vseeno, zakaj se ne bi kmet ukvarjal tudi s podjetništvom. Po Večeru

Gnojenje vinske trte

Čas oziroma rok za gnojenje vinske trte

Čas gnojenja mora biti prilagojen potrebam vinske trte po določenih hranilih. Te potrebe pa so odvisne od razvojnega štadija (fenofaze), v katerem je trta. Razvojne faze pri vinski trti lahko v grobem razdelimo v:

1. od začetka brstenja do začetka cvetenja (april—junij)
2. od začetka do konca cvetenja (junij—julij)
3. od oplodnje do časa, ko se jagode v grozdu strnejo (junij—avgust)
4. od strnjenih jagod do dozorelosti (avgust—oktober)
5. »mirovanje« trte (november—marec)

Čas začetka posamezne razvojne faze se od leta do leta razlikuje. Poglejmo si, kakšna je poraba posameznih hranil v odstotkih v posameznih fazah:

- dušika porabi trta največ v prvi in drugi fazi, in sicer 75 %, v tretji 20 in v peti 5 %.
- fosforja (P₂O₅) v prvi in drugi 88 %, v tretji 2, v četrti 6 in v peti fazi 4 %.
- kalija (K₂O) v prvi in drugi fazi 63 %, v tretji 35 in v peti 2 %.
- magnezija (MgO) v prvi in drugi 25 % in tudi v vseh drugih po 25 %.
- kalcija (CaO) v prvi in drugi 38 %, v tretji 33, četrti 23 in v peti 6 %.
- železa v prvi fazi samo 5 %, v drugi 44, v tretji 32 in v četrti 19 %.
- mangana v prvi 12, v drugi 50, v tretji 6, v četrti 31 %.
- bora v prvi fazi 14, v drugi 76, v tretji 4 in v četrti 6 %.
- cinka v prvi 20, v drugi in tretji 70 in v četrti 10 %.

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da trta potrebuje največ dušika, fosforja in kalija spomladi, magnezija enakomerno čez vse leto enako, prav tako kalcij. Mikroelemente pa največ v času cvetenja in oplodnje. Da bi hranila pravočasno prišla iz tal prek korenin do organov vinske trte, ki ta hranila potrebujejo, moramo gnojiti že prej. Dobro jih je tudi po trošenju takoj zadelati v tla, in to z oranjem, brananjem, frezanjem ali z motiko. S tem jih tudi približamo koreninam trte, ki jih je največ v globlini 25—60 cm. S fosfornimi, kalijevimi in magnezijevimi gnojili je zadosti gnojiti enkrat letno. To tako imenovano osnovno gnojenje bi opravili jeseni, takoj po trgatvi. Namesto enostavnih gnojil lahko uporabimo NPK gnojila, ki vsebujejo velike količine fosforja in kalija in samo malo dušika. To so na primer naslednje formulacije gnojil: NPK 7 + 14 + 21 + 6 + 1, 7 — 20 — 30, 6 — 18 — 36, 6 — 18 — 18 in druga. Jeseni lahko opravimo tudi gnojenje s hlevskim gnojem.

Spomladansko gnojenje opravimo malo pred začetkom pretakanja sokov, to je, ko je temperatura tal vsaj 10 °C. Gnojimo lahko z NPK gnojili, ki imajo poudarek na dušiku, kot so na primer: 18 — 9 — 9, 15 — 15 — 15 itd. Dušik je v tleh lahko gibljiv, saj se letno spere 15—25 cm, zato z dušikom gnojimo v dveh oziroma treh obrokih, odvisno od nastanka grozja. Drugič v fazi najbujnejšega prirasta meseca maja, tretjič po potrebi po cvetenju, vendar najkasneje do meseca julija. Gnojimo s KAN-om ali ureo. Če uporabimo ureo, je zadosti en obrok, ker ima urea dolgotrajnejše delovanje. Tudi dušična gnojila je priporočljivo plitvo zadelati v tla, da se nam dušik ne izgubi z izparevanjem.

inž. E. Novak

FRANCEKOV
PREMISLANJE

— Tako, dragi moji, od zdaj tudi pri nas doma velja reforma. Nič več mleka, sira, skute, smetane, to bo odlej šlo za moje pokojninsko zavarovanje.

DRUŽBENO PODJETJE ELEKTROKONTAKT LENDAVA

Srbi prodajajo, a ne kupujejo

Čeprav so si v lendavskem Elektromaterialu veliko obetali od sodelovanja z zagrebškim Elektrokontaktom — postali so celo njegov tožnik — pa iz te moke ni bilo kruha. Naposled so se izločili in od sredine decembra lanskega leta je Elektromaterial samostojno družbeno podjetje za izdelavo elektroinstalacijskega materiala.

V Elektromaterialu so po osamosvojitvi oblikovali razvojne službe in prodajo. Na novo so zaposlili 19 strokovnih delavcev, s katerimi so v dobri meri namo- domestili delavce, menda celo 100, ki so jih plačevali v skupnih službah zagrebškega Elektrokonta- kta, vendar od njih niso imeli velike koristi; iz matičnega pod- jetja v 4 letih, odkar so bili včlan- jeni vanj, niso dobili novega iz- delavnega programa, ki jim je bil sicer obljubljen. Tako je obvelja- la le delitev osnovnega proizvo- dnega programa: v Zagrebu so iz- delovali vtičnice, v Lendavi pa električna stikala. Zdaj, po osamosvojitvi, sporazum ne velja več: v Zagrebu so začeli izdelo- vati tudi električna stikala, v Lendavi pa so se odločili, da bo- do ob stikalih izdelovali še vtič- nice. Lendavčani so v to prisil- jeni, saj po prekinitvi poslovne- ga sodelovanja (delitev proizvo- dne) ne bodo več edini izdelova- lec stikal, zato bi bil izpad v izde- lavni, ki pa ga bodo zdaj skušali nadomestiti z vtičnicami.

To pa še ni vse! V izdelavo uvajajo še druge nove izdelke: vrstne sponke (za spajanje elek- tričnih žic), varnostna medvrvi- čna stikala, infrardeča stikala, okovje za halogenske žarnice, za tujeja in domačega poslovnega partnerja bodo izdelovali speci- alne svetilke in tako naprej. Veli-

ko si obetajo od lastne razvojne službe. Dejstvo je namreč, da s samo izdelavo ni problemov (de- lavci se hitro prilagodijo izdelavi novega izdelka), težje pa je z uvedbo in prodajo. To zadnje pa je hujše zaradi zapiranja srbske- ga trga, na katerem so do neda- vna prodali tretjino svojih izdel- kov (stikal, okovja za žarnice in drugo). Poziv srbskih voditeljev na bojkot slovenskega blaga so prejšnji Elektromaterialovi kupci vzeli presneto resno, saj še vedno nečesto kupovati. Nasproti temu pa z dobavitelji surovin v območ- ju Srbije zdaj ni več težav. Zaradi motenj na domačem tržišču in da bi se preverili na zahtevnejšem si- zdaj še posebej prizadevajo za čim večji izvoz. Ta hip je »v ognju« morebitna večja prodaja v Alžir. Je pa že potrjen izvoz klesnih stikal na Kubo.

Š. Sobočan

—ŠTEFAN KIŠ IZ PETIŠOVEC

Išče 10 deklet

Štefan Kiš iz Petišovec se je učil za krojača pri mojstru Josi- pu v Lendavi in v Krojaštvu v Veliki Polani. Potem, ko je opravi- l izpite, je nekaj časa še delal v svoji stroki, nato pa je malo van- dral doma in po svetu, 1986. leta pa se je končno ustalil. Tedaj je skupaj z Roziko, ki mu je ži- vljenjska tovarišica, ustanovil krojaško obrtno delavnico. Ker je bilo naročil za izdelavo zašči- tnih delovnih oblek več kot do- volj, je postopoma začel priučev- vati mlada dekleta. Zdaj zapo- sljuje 7 delavcev, ponuja pa delo še novim. Ta čas išče 10 deklet, ki bi se v dveh mesecih (morda katera celo prej) priučila šivanja zaščitnih delovnih oblek (kratki plašči in hlače), dolgih plaščev, kombinezonov in klobučkov. Vsem ponuja ustrezno nagrado in pozneje redno zaposlitev! To pa ni nobeno hvalisanje, saj naročil za izdelke ne manjka. Delo- vna oblačila zdaj sicer najbolj kupujejo domača podjetja, utrl pa si je že prostor tudi na mari- borsko območje. Zdaj v delavni- ci dnevno sešijejo okrog 50 de- lovniških oblek oziroma 80 dolgih plaščev. Uporabljajo blaga Mari- borske tekstilne tovarne, v glav-

KIŠEVO KROJAŠTVO — Rozika (prva z leve) in Štefan sta pred štiri- mi leti začela z obrtno dejavnostjo. Zdaj je ob mojstru še 7 delavk, ki pa se jim utegne pridružiti še najmanj toliko, seveda, če bodo (dekleta) po- kazala interes za priučevanje.

Foto: Š. S.

nem esad, borik, koper in keper. Mojster Štefan je prepričan, da bo imel tudi v naprej dovolj naro- ročil, čeprav podjetja škrtarijo z denarjem za nakup zaščitnih oblačil. Tako se dogaja, da čisto naročijo samo hlače, ki se menda hitreje obrabijo kot plašč. Torej: delavec ohrani star plašč, dobi pa nove hlače. Sicer pa v Kiševi delavnici izdelajo tudi veliko

preprostih klobučkov. Po teh je ta obrtnik med občani še najbolj znan. Spominjajo pa se ga tudi še kot žilavega nogometista, ki so mu rekli (nekateri še zdaj) Mišo. Na to ime tudi sam rad sliši. Pa kaj bi o tem, saj je zdaj v biznisu, tu pa ni časa za lumparije. Sam je dejal, da je bilo tega v dobrih starih časih preveč.

Š. Sobočan

Lepi obeti tiskarne Pomurskega tiska

V tiskarni soboškega Pomurskega tiska, ki ga vrščajo med najuspešnejša grafična podjetja v republiki, so si za letošnje leto načrtali dokaj smel razvoj. Fizični obseg proiz- vodnje naj bi povečali za 60 odstotkov, izvoz na konvertibilni trg pa celo za 200 odstot- kov. To bo seveda mogoče že z ogromnimi vlaganji v nove proizvodne linije za tisk meha- nografskih obrazcev. S tem bi hkrati nadomestili že počasi izumirajoči klasični knjigo- tisk.

Skupen znesek sozlaganja s tujimi partnerji iz Avstrije znaša več kot tri milijone za- hodnonemških mark. Poleg tega bodo kupili tudi nekaj so- godobne opreme za knjigovezni- co in dodelavo knjig.

Naložbe zagotavljajo, da bodo s sklenjenimi pogodbami v tiskarni Pomurskega tiska do konca leta povečali izvozne rezultate na okrog 3,5 milijona ameriških dolarjev, kar je v primerjavi z letom 1989, ko so ustvarili okrog 1,1 milijona dolarjev, precejšen skok. Nove zmogljivosti in povečan obseg proizvodnje, ki naj bi pokrili poslovne obveznosti, predvsem pa vlaganja v posodobitev teh- nologije in proizvodnega procesa, dajejo tepe obete v pri- hodnje.

M. Jerše

OPEKARNA LENDAVA

Izdelali 23,3 milijona opek

V Opekarni Lendava v Dolgi vasi so v lanskem letu izdelali 23 milijonov 300 tisoč opečnih enot normalnega formata, kar je za 1,2 odstotka več, kot so načrtovali.

Kaže torej, da je imela opeka do- volj kupcev, oziroma da je po do- brem, klasičnem zidaku še vedno veliko povpraševanje. Da je tako — to je treba resnici na ljubo po- vedati — so vzrok tudi zredčene slovenske opekarnice. V Sloveniji jih je le še 10, Opekarna Lendava pa je po svojih zmogljivostih na 7. mestu. Ko bi ne imeli ozkega grla v sušilnici, bi lahko letno nazgali kar 35 milijonov opečnih enot normalnega formata. Tolikšne so namreč zmogljivosti peči, v kateri sicer kurijo na mazut. Zdaj so se odločili, da bodo opremo kar naj- bolj izrabili, kar pomeni, da bodo povečali produktivnost. Večja iz- delava pa ne bo šla na račun več- jih vlaganj in stroškov, saj bodo (z malo denarja) uredili preprosto sušilnico na prostem. Del opeke bodo torej v poletnih mesecih su- šili »na soncu«, namesto v zaprtih in ogrevanih prostorih. Notranje rezerve pa iščejo še drugje. Tako so doslej opečni lomljenec dajali za »boglonač«, v letošnjem letu, ko bodo dobili stroj za mletje, pa ga bodo predelovali v ustrezne »frakcije« od 0 do 6 milimetra in seveda prodajali. Primeren bo za posip teniških igrišč in za toplot- no talno izolacijo v stanovanjskih in drugih prostorih. Letos bo kolektiv Opekarnice Lendava kupil nov bager za izkop gline, razmiš- ljajo pa še o ureditvi obrata zarez- ne strešne opeke. Opekarna pa je opustila izdelavo okrasne in upo- rabne keramike, saj so za to de- javnost ustanovili samostojno podjetje Keral Lendava.

Š. Sobočan

Lepila grede dobro v izvoz

V sektorju Petrokemija Ine Nafta Lendava ugotavljajo, da je poraslo povpraševanje po umetnih karbomidnih lepilih. Vzroke za to vidijo v izenačitvi cen lepil na domačem in zunanjem tržišču. Na povečano povpraševanje računajo tudi v prvih mesecih tega leta. Sedaj izvažajo na tuja tržišča 1000 ton belih lepil. Na svetovnem trgu je zaznaven tudi rast cen metanola, zato se bodo, če bodo cene ugodne, usmerili tudi v večji izvoz. Konec lanskega leta so obnovili tovarno metanola, tako da bodo lahko občutno povečali proizvodnjo. Sedaj iz- delajo 9000 ton metanola na mesec.

Jani D.

Za boljše vzdrževanje melioracijskih objektov

Po sprejemu odloka o zagota- vljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in na- pravah na melioracijskih območ- jih soboške občine so bili kljub določenim odporom opazni po- zitivni premiki. To velja v prvi vrsti za vzdrževanje melioracijskih objektov. Že lani pa so na-

stale težave pri izvajanju vzdrže- valnih del, predvsem zaradi viso- ke inflacije. Poleg tega je po odloku sprejela programe vzdrževalnih del in predračune skupščina kmetijsko-zemljiške skupnosti v decembru preteklega leta za prihodnje leto. Na tej os- novi je uprava za družbene pri-

hodke pripravila odmero in izda- la odločbe za akontacijsko plači- lo nadomestil. Časovni razkorak od vrednotenja predvidenih del do njihovega izvajanja pa je za- radi večkratnih podražitev one- mogočal izvedbo del po predvi- denem programu investitorja. To je seveda povzročilo krčenje del, nepopolno izvedbo in slabo ka- kovost.

Zaradi ukinitve kmetijsko- zemljiške skupnosti bo program vzdrževalnih del za posamezno melioracijsko območje za pri- hodnje leto obravnaval in spreje- mal občinski izvršni svet najkas- neje do 20. decembra v tekočem letu.

M. Jerše

»Ugasnil« je tudi uspešen železniški sis

Načrt temeljne skupnosti za železniški in luški promet prometnega središča Murska Sobota je v celoti izpolnjen, čeprav ji krizne razmere v družbi niso šle povsem na roko. Med drugim je bila obnovljena proga Ljutomer—Radenci, postavljeni so novi tiri do Murske Sobotne, kjer so uredili tudi železniško postajo, s poso- dobitvijo železniških tirov pa so uvedeni tudi nekateri novi vlaki, kar je omogočilo boljše povezavo z republiškim središčem.

To so med drugim poudarili na zadnji seji predsedstva omenjene skupnosti v letu 1989, ki je z novim letom prenehala delovati. Letos je namreč Železniško gospodarstvo Lju- bljana, kamor sodi tudi železniško omrežje Pomurja, postalo javno pod- jetje. Ob tej priložnosti so obravnava- li poročilo o poslovanju ŽG Ljublja- na in Luke Koper v minulem letu ter predlog potrebnih ukrepov za izbolj- šanje kritičnega finančnega položaja slovenskih železnic. Kot je v razpravi opozoril pomočnik direktorja Želez- niške transportne organizacije Mari-

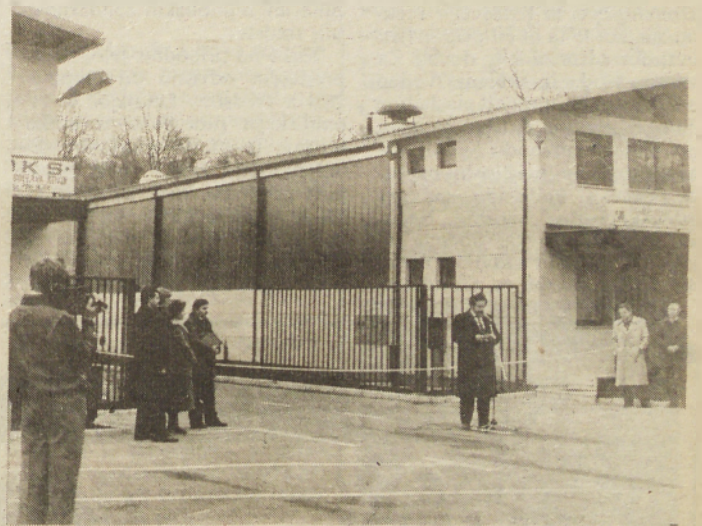
bor Jože Jurčičec, so v letu 1989 uspehi uresničili le 8 odstotkov načr- tovanih vlaganj, kar je zelo malo, zato je razumljiv izpad pri dohodku želez- nice. Ob najetju kratkoročnih posojil so opravili le predvidena minimalna dela, nujna za varnost železniškega prometa.

Zato bodo v novih pogojih gospo- darjenja skušali zagotoviti sistemske vire financiranja, ki bodo omogočali racionalnejše poslovanje in večje pri- bliževanje potrebam uporabnikov nji- hovih storitev.

Tudi letos bodo vrtali

Raziskave nafte in plina se bo- do nadaljevale tudi v letošnjem le- tu, so sporočili v Ini Nafti Lenda- va. Dosežanje so pokazale, da je na našem pomurskem območju zanimivo in potencialno nahajališ- če nafte in plina. V letošnjem letu bodo vrtali v Dankovcih, kjer predvidevajo dve vrtini do globine 1400 metrov. Na območju pri Ko- bilju pa bodo izvrstali vrtino Mar- tin, ki bo globoka 4000 metrov. Nadejajo se dobrih rezultatov.

Jani D.

NOVI DVORANI — Obrstovalnici Štefana in Irene (Kovinoplastika) ter Jožeta in Terezije Pavlinjek (Inoks) sta dobili nove prostore. Omenjeni obrtniki za zdaj še poslujejo po določilih obrtne zakonodaje, s čimer pa ni rečeno, da kdaj pozneje ne bodo ustanovili zasebnih podjetij. Na posnetku: slavnostni govornik Janez Štolc.

Foto: Š. S.

obsega dela in zaposlovanja no- vih delavcev postale v zadnjih le- tih pretesne, zato sta se odločila za novogradnjo. V Černelavcih, v Goricki ulici, sta uredila vsak svojo proizvodno dvorano z upravniimi prostori, ki merita po 750 kvadratnih metrov. Slavno- stno odprtje je bilo tik pred no- vim letom, trak pa je prerezal predsednik izvršnega sveta skup- ščine občine Murska Sobota, Ja-

banke, saj je bil za ta objekt upo- rabljen tudi tako imenovani razvojni dinar. Drugače tudi ne bi šlo, saj sta Pavlinjekova objekta stala v dinarski protivrednosti 500 000 nemških mark.

Odprija izdelavnih prostorov so se udeležili številni gostje in poslovni sodelavci, za kulturni program pa je poskrbel oktet iz Gančanov.

Š. S.

PRIPOROČAMO VAM

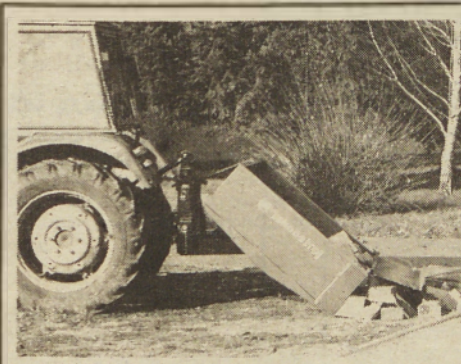
UGODEN NAKUP

vseh vrst pijač!

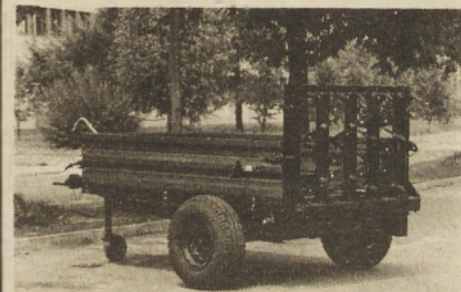
TRGOVINA REHAR, Moravske Toplice
Dolga ulica 107
Tel.: (069) 48 534

Odprto vsak dan od 8. do 19. ure, tudi ob nedeljah in prazni- kih.

Trgovina Rehar je prispevala košaro s pijačami za braica Vestnika, ki sodeluje v kvizu 10 sekund.

Traktorska prekusna lopata

TA 3,2 H

tehnostroj

INDUSTRIJA VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE, p. o.
68240 LJUTOMER, Prešernova c. 40
Telefon: (069) 81-615, 81-625, 81-635

PREKUCNE LOPATE ZA VSE KATEGORIJE TRAKTOR- JEVI
in sicer zaboji širine 1,4 m, 1,6 m, 1,8 m, 2 m

PRAKTIČNO, VARNEJE IN CENEJE PRI VZPOREDNIH OPRAVILIH S PRAKTIČNIMI PREKUCNIMI LOPATAMI TEHNOSTROJA PONUJAMO:

- trosilnike za ravninska polja, 3 t, 3,6 t, 4,2 t in 4,5 t,
- prekusne trosilnike; prikolica in trosilnik 4,2 t
- hribovske trosilnike, 2,5 t in 3 t, **že od 52.230,00 din**

Tehnostroj želi seznaniti kupce s:

- posodobljenimi in funkcionalno izboljšanimi izdelki,
- kakovostno izdelavo in funkcionalnostjo izdelka EVROP- SKE RAVNI
- konkurenčnost cene ob bistveno boljši kakovosti

EVROPSKA KAKOVOST TUDI NA DOMAČEM TRGU!

S KOLEKTIVNO POGODBO BI ODPRAVILI ZAKON DŽUNGLE

Z namenom, da bi v sindikatih, strokovnih službah podjetij in drugih institucijah v Pomurju oblikovali svoje poglede in pripombe na predloženo zasnovano sistema in elementov za pripravo in sklepanje kolektivnih pogodb, je pomurski medobčinski svet Zveze sindikatov sklical v Murinih ženskih plaščih delovni pogovor. Pri tem izhajajo iz določil zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in prizadevanj po čimprejšnji odpravi sedanjega administrativnega urejanja delitve osebnih dohodkov.

Iz uvodne obrazložitve člana predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Brane Mišiča veje spoznanje, da pri nas še vedno nimamo dovolj izkušenj pri sklepanju kolektivnih pogodb. »V sindikatih se zavzemamo za pošteno plačilo opravljenega dela. Zato bi v republiki morali imeti generalno kolektivno pogodbo, da bi odpravili zakon džungle na tem področju, predvsem pa uredili vprašanje cene delovne sile. Pri tem se naslanjamo na izkušnje drugih in jih natančno proučili.

Pri tem pa je seveda iluzija pričakovati, da bodo kolektivne pogodbe avtomatično prinesle tudi višje plače. Pomembno pa je, da v sindikatih zagotovimo za približno enako delo enako plačo.

Zavzemamo se za to, da se opredelijo minimalni osebni dohodki, ki bodo omogočali normalno preživetje delavcev,« poudarja Brane Mišič.

Velika preskušnja za sindikat pa bodo gotovo stečajni postopki, ko bodo delavci ostali brez zaposlitve. In kaj ponujajo za reševanje teh problemov? »Pri tem smo imeli že doslej nekaj izkušenj, zlasti ob uveljavljanju sindikalne liste o odpravnini, mislim pa, da je sedanji zakon o stečajnih postopkih sindikat popolnoma postavil ob stran. Od zveznega sindikata smo zahtevali, da nastopi kot predlagatelj dopolnilni členov zakona o stečajih. Vztrajali bomo pri vseh primerih, ko je stečaj vnaprej napovedan, da se tudi delavcem, ki zaradi tehnoloških in ekonomskih presežkov ostanejo brez dela, zagotovi socialna in materialna varnost, in sicer s pomočjo odpravnin, prekvalifikacij itd. Računamo, da bomo generalno kolektivno pogodbo v Sloveniji sprejeli še pred sindikalnim kongresom, kolektivne pogodbe posameznih dejavnosti pa bi izdelali v februarju, kar bi omogočilo

njihovo sprejetje do konca aprila.«

V razpravi so predstavniki vodstev občinskih sindikatov, strokovni delavci večjih podjetij in sodišča združenega dela načeli vrsto aktualnih vprašanj. Marjan Neuvirt je opozoril na zamujanje pri sprejemanju kolektivnih pogodb, zato so mnogokje že sprejeli sporazume, ki urejujejo nekatera sporna določila glede uveljavljanja zakona o delovnih razmerjih. Sprejeta je bila njegova pobuda, da bi do sprejetja kolektivnih pogodb v podjetjih uporabljali veljavno zakonodajo. Z njim se je strinjal Franc Kolar, ki pa meni, da te bojzani ni, saj v kolektivih še vedno čakajo na končne odločitve pred sprejetjem zakonodaje. Po njegovem mnenju bodo potrebni še interni zakoni, pri čemer ne gre pozabiti na skladnost teh aktov. Janeza Kovača moti nedoslednost pri uporabi izrazoslovja o osebnih dohodkih in plačah, pri čemer bo v ospredju prizadevanja zagotavljanje realne plače. Karel Sukič pa je med drugim podprl zamisel o izplačilu 13. plače v začetku julija, medtem ko je treba 14. plačo povezati z ustvarjenim dobičkom. Upajmo le, da zaradi pomanjkanja denarja in kadrov ne bomo zopet ostali na pol poti!

Milan Jeršič

Ukinili osnovno organizacijo ZSMS

V skladu s sklepi kongresa ZSMS v Portorožu in svobodnim demokratičnim načelom so v Inštitutu ukinili osnovno organizacijo ZSMS. Mladi pa lahko pristopijo k novi organizaciji, tako da podpišejo pristopno izjavo na Občinski konferenci ZSMS Lendava. Mladinska organizacija te delovne organizacije je bila doslej med najbolj delavnimi v občini, saj je na njej slovelo športno in kulturno delovanje. Mladi v Inštitutu pa seveda ne bodo prenehali delovati, saj se bodo aktivno vključevali v delo sindikalne organizacije, ki se je te dni prenovila in s statusom delovne organizacije dobila še pomembnejšo vlogo pri zagotavljanju pravic delavcev. V Inštitutu pričakujejo, da bodo mladi aktivno delali tudi v krajevni skupnosti, kjer živijo.

Jani D.

Nadgradnje delajo škodo stanovalcem

Na zadnji seji soboške stanovalske skupščine je bilo vroče kot že dolgo ne. Delegati so se oglasili, ko so bila prebrana imena devetih članov novega odbora za stanovanjsko izgradnjo, ki se mora imenovati z ukinjanjem sivo. Padlo je vprašanje, koliko od teh stanuje v družbenih stanovanjih, in ugotovili so, da le eden. Strokovni delavci stanovalske skupnosti so predlog zagovarjali s strokovnostjo predlaganih. Delegete pa je še zanimalo, zakaj so med njimi tudi delavci upravnih služb, ki bodo po novem že po funkciji odgovorni za delo glede stanovanjske problematike. Toda tudi na to so dobili ohlapen odgovor. Delegati pa iz svojih vrst niso uspeli najti nikogar, ki bi bil pripravljen sprejeti članstvo v odboru, saj so predlagani menili, da bo odbor itak deloval le nekaj časa.

Delegati pa so se zganili tudi

ob nadgradnjah in tem, da se stanovalcem vrhnjih stanovanj pri tem dela velika škoda.

Vodja strokovne službe je ob tem dejal, da je za ocenitev škode pristojna nevtralna komisija zavarovalnice. O njeni nevtralnosti delegati niso razpravljali, pač pa so sprejeli sklep, da se mora pri vseh nadaljnjih nadgradnjah v celoti zavarovati premoženje stanovalcev.

V poročilu moramo omeniti še razpravo vodje strokovne službe, ki je povedal, da so pod različnimi pritiski, da morajo sklepati pogodbe za gradnjo z domačimi gradbenimi podjetji, pa čeprav ta z gradbenimi deli zamujajo po tri mesece in tudi delo ni dobro opravljeno. Zato so želeli slišati stališče skupščine o tem, saj bi se sami raje odločili za tujega, boljše izvajalca del.

m. h.

Uresničena sindikalna pobuda

Na pobudo, ki je bila sprejeta na zborih skupščine občine Gornja Radgona (11. januarja), v imenu sindikalne delegacije pa jo je prebrala Irena Petek-Ferenc, je Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj preveril finančni položaj vzgojno-varstvenih organizacij, pri tem pa upošteval sprejete prispevne stopnje za leto 1990, zamrznitev osebnih dohodkov in višino prispevne stopnje za leto 1990 v gornjeradgonski občini v primerjavi z drugimi. Na osnovi tega je komite predlagal, da se prispevek staršev za skrbnino otrok v vrtcih s 1. januarjem 1990 poveča za 90 odstotkov namesto 120 (kolikor je najvišja dovoljena mera zvišanja).

S takim povišanjem bi še vedno bilo zagotovljeno normalno delovanje vzgojno-varstvenih organizacij. Prvotno predvideno povišanje bi močno obremenilo osebni dohodek staršev, saj je le-ta v gornjeradgonski občini precej nižji, kot je republiško povprečje.

bbp

Si projektanti pluvajo v lastno skledo?

Čeprav so imeli tudi delegati območne vodne skupnosti Mura poslovično sejo, so obravnavali več vsebinskih tem. Pri ocenjevanju dela v lanskem letu so med drugim ugotovili, da so od načrtovanih naložb vse tudi začeli, razen projekta Mala Krka med Domanjševci in Križevci v Prekmurju, ker le-ta ni bil pripravljen in tudi sredstev ni bilo dovolj. Za varstvo voda in urejanje vodne oskrbe pa so opravili naslednje naloge: gradnja čistilne naprave pri mejnem prehodu Sentilj, sanacijski ukrepi pri čistilni napravi farne v Podgradu, gradnja biološkočistilne naprave Nегоva, ureditev novega vodnega zajetja v Lakošu in nadaljnje urejanje vodne oskrbe na Goričkem.

Precej nepredvidenega dela in skrbi pa so jim povzročile tudi julijske poplave reke Mure. Odprava škode jih je stala okrog 53 milijard dinarjev, kar je polovica vseh prihodkov območne vodne skupnosti Mura. V ta namen pa so uspeli dobiti le 500 milijonov dinarjev republiških solidarnostnih sredstev.

Kako bo prihodnje leto, pa bo predvsem odvisno od razpoložljivih sredstev. Izhajajoč iz republiškega proračuna si lahko obetajo le 44.700 milijonov dinarjev. Zato bodo imele prednost predvsem tiste naložbe, ki jih že izvajajo ali pa so lani izpadle. Na predlog delegata iz KS Gaberje so v program uvrstili tudi regulacijo potoka Kopicca,

vendar bo uresničitev tega predloga odvisna od razpoložljivih sredstev. Prihodnje leto bo potrebno več kot doslej vlagati tudi v zmanjševanje onesnaženosti in zaščito vodnih virov, za vodno oskrbo in popravilo murskih nasipov, da se ne bi zgodilo kaj takega kot letos, ko je voda predrta nasip pri Gaberju in potem poplavila velika območja kmetijskih površin.

V program usposabljanja zemljišč pa so zapisali, da bodo v Pomurju izvajali osuševalna dela na 2695 hektarjih, namakalna pa na 1120 hektarjih površin. 6380 hektarjev naj bi zaokrožili (komasirali), na 624 hektarjih pa opravili z agromelioracije. Z njimi mislijo nadaljevati kljub ne-

davni razpravi predstavnika Projektivnega biroja Murska Sobota (Jože Sraka) na zborovski komisiji republiške skupščine, ki je menil, da so ta dela nekoristna. S takšnimi enostranskimi mnenji si projektanti pluvajo tudi v lastno skledo, so menili delegati območne vodne skupnosti. Niso pa izključili možnosti, da so bile kje storjene tudi napake.

Na zadnjem zasedanju so delegati sprejeli tudi samoupravni sporazum o solidarnostnem združevanju sredstev za odpravo večjih škod po polavah na vodotokih in drugih zbiralnikih vode ter vodnogospodarskih objektih in napravah v splošni rabi.

Jože Graj

Murska Sobota

Dosedanji uspehi so spodbuda za naprej

Aktivistov Socialistične zveze in mestnih krajevni skupnosti so se spomnili tudi na sedeže delovne skupnosti skupnih služb. Tajnik mestnih krajevni skupnosti Štefan Flisar se jim je ob tej priložnosti zahvalil za njihov prispevek k hitrejšemu razvoju Murske sobote, v sproščanem in neposrednem pogovoru pa so načeli vrsto nalog, ki jih čakajo. Ob tem so izrazili zadovoljstvo nad doseženim, kar bo gotovo spodbuda za še uspešnejše reševanje ciljev v letu 1990, ki so pred njimi.

še

Dobro delo soboških sindikatov

Pred skupščino občinske organizacije Zveze sindikatov v Murski Soboti, ki bo 15. februarja, se je sestalo predsedstvo OS ZSS in obravnavalo več dokumentov. V razpravi so ugodno ocenili predlog poročila o delovanju soboških sindikatov v minulnem letu in programske usmeritve v prihodnje, kar bo dobra osnova za izdelavo dokončnega operativnega programa. Konkretni rezultati vključevanja sindikalne organizacije v reševanje najbolj žgočih delavskih vprašanj potrjujejo pravilnost začrtane poti. Posebej so se angažirali pri uresničevanju sindikalne liste, svoje zahteve so vseskozi prenašali v skupščinske organe, soboški sindikat pa se je izkazal tudi pri zagotavljanju materialne in socialne varnosti zaposlenih, v stečajnih postopkih, obveščanju in izobraževanju sindikalnih aktivistov. Ugodna ocena velja tudi za delo sindikatov dejavnosti, med katerimi je bil najaktivnejši občinski odbor sindikata

delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Strateški cilji delovanja soboških sindikatov pa bodo zlasti zagotavljanje višje življenjske ravni delavcev in ekonomskih plač, socialne varnosti, humano, zdravo in varno delo, soupravljanje in zaščita sindikalnih aktivistov. Pri tem bodo uporabili vse metode sindikalnega boja, si prizadevali za preprečevanje nepotrebne nočnega dela žensk in nadaljevali aktivnosti za skrajšanje delovnega časa na največ 40 ur tedensko. Ob tej priložnosti so sprejeli tudi predlog statutarnega sklepa občinske sindikalne organizacije in pregledali postopke evidentiranja možnih kandidatov za sindikalna vodstva v republiki in občini. Iz 44 OO ZSS so dobili podatke o 112 kandidatih, pri čemer je mnogo novih imen in mladih ljudi. Tonček Gider pa jih je obvestil, da ne namerava več kandidirati za sekretarja OS ZSS.

Milan Jeršič

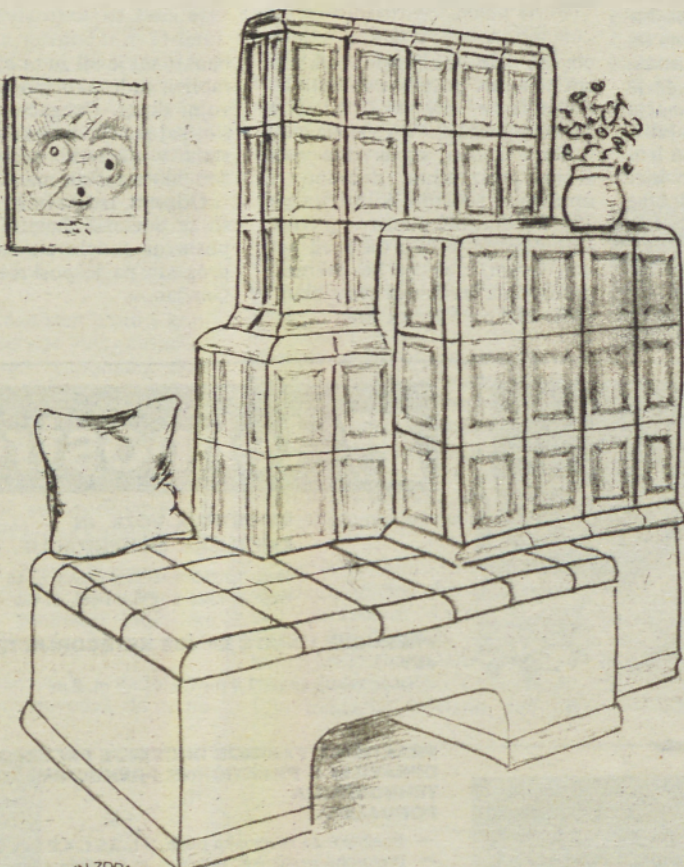
Zdomcev pa ni bilo

Sejna soba občinske konference SZDL M. Sobota je pripravljena za sprejem gostiteljev (predstavniki Medobčinske gospodarske zbornice in Pomurskega medobčinskega sveta Socialistične zveze) in gostov (delavci na začasnem delu v tujini, ki jim po domače pravimo tudi zdomci). Pridemo tudi novinarji. Beseda naj bi tekla o podjetništvu in možnostih, ki se kažejo pri nas. Zdomcem naj bi torej razložili, kje in kako bi lahko naložili svoje privarčevane devize, če bi se vrnili v domovino. Vsi smo lepo čakali, da bi o tem slišali kaj novega, spodbudnega, konkretnega... a kaj, ko ni prišel noben zdomec. Samo v soboški občini so poslali okrog tisoč vabil na ta pogovor, pa še na domačem radiu je bilo nekajkrat sporočeno. Kaže torej, da zdomcev to zaenkrat še ne zanima, da bodo raje ostali in delali na tujem vsaj tako dolgo, da si pridobijo pravico do pokojnine. Tako jih tudi večina razmišlja. Le zakaj bi preveč tvegali? Morda bi kaj vlagali za svoje otroke, ampak to še ni urejeno. Mogoče pa bodo pokazali večje zanimanje za naše ponudbe, če jih bodo pristojni obiskali tam, kjer živijo in delajo, če bo torej šla gora k Mohamedu. Tak je bil tudi dogovor neuspeloga dogodka.

Jože Graj

VSE NA ENEM MESTU

keramika

ZNIŽANJE CEN 15%

PRODAJA NA 6 MESEČNI KREDIT

brezplačna izdelava načrtov za oblikovanje in dimenzioniranje peči, kaminov, kmečkih peči, toplozračnih peči in pizza peči

dobava vsega materiala in montaža peči

PRODAJA IN INFORMACIJE:

GIP PIONIR — KERAMIKA IN FINALIZACIJA
Slakova 5, Novo mesto
tel.: 068/21-201, 24-298, 26-016
telefax: 068/23-213
Vošnjakova 7, Ljubljana, tel. 061/317-984
Marko Miklošič, Manbor, Lesjakova 52,
62341 Pekre — Limbuš, tel.: 062/631-375

PIONIR

NOVO MESTO

Nosilci družbene samozaščite

Nosilci družbene samozaščite v organizacijah združenega dela so delovni ljudje, organi upravljanja, družbenopolitične organizacije, samoupravne delavske kontrole in interne kontrole. Po sprejetju novega Zakona o podjetjih, ki je začel veljati z letošnjim letom, pa je za uresničevanje varstva družbene lastnine in samoupravnih pravic delavcev v družbenem podjetju predvidena samoupravna delavska kontrola, ki izhaja iz ustave SFRJ.

Organi samoupravne delavske kontrole nadzorujejo izvajanje statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov, sporazumov in dogovorov; izvajanje sklepov delavcev, organov upravljanja, izvršilnega in poslovnega organa ter drugih aktov in sklepov; uresničevanje delovnih obveznosti in samoupravljaljskih funkcij delavcev in organov temeljne organizacije; uporabo družbenih sredstev, delitev po delu in razpolaganje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke; uresničevanje in varstvo pravic delavcev v medsebojnih razmerjih v združenem delu; obveščanje delavcev o vseh pomembnejših vprašanih vprašanih lastne organizacije ter uresničevanje drugih samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov delavcev.

Ker so v organu samoupravne delavske kontrole običajno delavci iz neposredne proizvodnje, jim je potrebno v ozdu strokovno pomagati in omogočiti nemoteno delo. Pomoč pa lahko iščejo tudi pri zunanjih sodelavcih, če le-te v lastnih okoljih ne dobijo, kot so sodišča združenega dela, služba družbenega knjigovodstva, uprava za notranje zadeve in drugi organi.

Organ samoupravne delavske kontrole mora biti vedno obveščeni in seznanjeni o kršitvah varstva pri delu, varstvu pravic, disciplinskih postopkih, postopkih za odškodninsko odgovornost in drugim. Samoupravne delavske kontrole bi morale uveljaviti svoje pravice in dolžnosti, ne le da so na papirju, kar tudi potrjuje vsakodnevna praksa.

Notranja kontrola pa je strokovna služba, ki nadzoruje materialno-tehnično poslovanje, kakovost izdelkov, storitev in opravlja druge strokovne posle pri izvrševanju nalog in poslovanju v ozidih. Zakonska dolžnost vseh, ki razpolagajo z družbenim premoženjem, pa je, da na ustrezen način zaščitijo zgradbe, strojni park, surovine, gotove izdelke, arhiv in drugo pred uničenjem, poškodovanjem in tatvino. V ta namen organizirajo osebne lastne službe ali pa te naloge prepustijo specializiranim organizacijam, ki se izključno ukvarjajo z varovanjem družbenega premoženja. Zakonsko je urejeno tudi varstvo pri delu in pred požarom.

Franc Šeruga

MEMO DOVOLJ O UPORABI PLINA?

Plin ima nekatere prednosti pred drugimi gorivi. Zato ni čudno, da ga vse bolj uporabljamo v industriji, kmetijstvu, turizmu, gospodinjstvu in še kje. Za plin je namreč značilno, da je najbolj čisto gorivo, saj pri izgoritvi ne pušča odpadkov in večjega dima, pa tudi ni dražji od drugih goriv. Poleg tega pa ima plin tudi največjo kalorično moč, okrog 12.000 kilojoulov, medtem ko ima les od 2 do 4 tisoč, kurilno olje pa 6 do 7 tisoč kilojoulov na kilogram. Uporaba plina pa je lahko tudi nevarna, če ne poznamo njegovih lastnosti. Plin namreč porabi pri izgoritvi velike količine zraka in je eksploziven. Plin, ki ga uporabljamo v gospodinjstvu, je eksploziven že, če ga je v zraku od 1,5 do 8,5 odstotka, ima pa tudi zelo visoko stopnjo vnetičnosti, od 460 do 490 stopinj. Če nam na primer uhaja plin v zaprtem prostoru in se ustvari od 1,5 do 8,5 odstotka koncentracija, lahko pride do eksplozije. Poleg tega pa se plin vname tudi zaradi iskre pri zelo nizki temperaturi (minus 30 stopinj). Plin je tudi težji od zraka, zato ga ne smemo shranjevati v prostoru, ki je pod nivojem zemlje.

In kaj bi morali predvsem vedeti uporabniki plina? Zelo pomembno je, da priključimo strokovnjak, to je plinski serviser. Pri zamenjavi jeklenke je potrebno po navodilih kontrolirati tesnjenja. To lahko naredimo enostavno z milnico ali cetom.

Po eno jeklenko lahko uporabljamo v kuhinji ali dnevni sobi, nikakor pa je ne bi smeli imeti v spalnici ali otroški sobi, zlasti pa ne priključeno čez noč. Prav tako jeklenke ne bi smeli shranjevati čez poletje v kletnih prostorih, temveč če je le mogoče v odprtih prostorih. Pri vžiganju plinskih naprav moramo najprej priključiti vžigalnik in šele nato odpreti ventil ter obratno. Pri ugaševanju najprej zapremo ventil in pustimo, da plin sam ugasne.

Vsako napako moramo prijaviti in se ne smemo braniti serviser-

jev. Če zaznamo vonj plina, ki je brez barve in okusa, ne smemo prižigati luči, vžigalic ali električnih aparatov, ker bi lahko prišlo do eksplozije. Če zaznamo uhajanje plina, moramo narediti prepričljivo v prostoru z odpiranjem vrat in oken. Potem skušamo ugotoviti, kje uhaja plin. Če je to pri ventilu, lahko sami kaj naredimo, sicer pa moramo poklicati plinskega serviserja ali gasilce. Če pa smo dobro seznanjeni z vsemi lastnostmi plina in ga pravilno uporabljamo, ne predstavlja večjih nevarnosti.

F.M.

Za eksplozijo so krivi ljudje

V Vestniku smo konec lanskega leta pisali o eksploziji rezervoarja za pripravo fenolnega veziva v Ibi Nafti, ki je povzročila veliko razdejanje in gmotno škodo. Na srečo n. bil nihče poškodovan. V delovni organizaciji so takoj ustanovili posebno komisijo strokovnjakov, ki je pred nedavnim sprejela dokončno poročilo o eksploziji in škodi, ki jo je povzročila.

Prva ugotovitev je, da je eksplozija nastala zaradi nekontroliranega poteka kemične reakcije. Upravljalca tega procesa nista bila na delovnem mestu, torej je vzrok za nesrečo tudi človeška malomarnost. Škoda, ki je nastala, znaša blizu 800 tisoč dolarjev. Ob eksploziji so izgubili tudi 170 ton smol vseh vrst, s čimer je bila delovna organizacija ob 18 tisoč dolarjev dobička. V Ibi Nafti so imenovali tudi posebno komisijo, ki bo zagotovila izvedbo nadomestne naložbe.

Upajo, da bodo do konca leta v celoti odpravili škodo, ki je nastala po eksploziji.

Jani D.

Polanski gasilci — graditelji

Gasilci iz Velike Polane so se obvezali, da bo vsak opravil pri gradnji novega gasilskega doma najmanj 50 delovnih ur. Obljubo so držali in tik pred novim letom so stavbo, ki meri 30 krat 10 metrov, pokrili. Prostovoljno pa niso delali le »navadni« delavci,

nem so z denarjem, čeprav je gradnja doma tudi v krajevnem referendumskem programu. Gradnja je bila nujna; stara šola, v katere pritličju imajo garaže, je v razpadanju in jo bodo kmalu porušili. Nov gasilski dom je v središču vasi, nasproti stare šole,

Pri gradnji gasilskega doma v Veliki Polani so se izkazali tudi zasebniki: Tompa, Kranjec, Hozjan, pa tudi Cvetko, ki je brezplačno uredil ostrešje.

Foto: Š.S.

ampak tudi člani društva, ki so podkovani v zidarstvu, izdelavi ostrešja... Na svoj račun bodo prišli še ostali mojstri, saj bi polanski gasilci radi dom povsem dogradili do sredine tega leta. To pa ne bo lahko, kajti zelo na tes-

pred njim pa je velika asfaltirana površina, ki je kot nalašč za gasilske veselice. S prirejanjem teh kanijo polanski gasilci zaslužiti nekaj dodatnih dinarjev za svojo veliko gradnjo.

Š.S.

Neporabljena

zaščitna sredstva vrniti?

Izdelovalci zaščitnih sredstev v Sloveniji po posebnem programu pakirajo zaščitna sredstva, ki jih uporabljajo vrtičkarji v manjših količinah. Hkrati so se tudi tehnično opremili za ekološko varno uničevanje njihove embalaže ter ostankov fitofarmaceutskih preparatov. S tem je sedaj dana možnost, da izdelovalci in prodajalci zbirajo embalažo in ostanke neporabljene zaščitne sredstva zbira Kmetijska zadruga, ki je tudi največji prodajalec le-teh. Ne držite torej teh sredstev doma, saj do njih lahko pridejo otroci in živali, posebej tedaj, če jih niste shranili na varno. Nesreča se lahko zgodi hitro. Hudo je tudi, da embalažo in neporabljena sredstva mečete na smetišča, saj strupi lahko prodrejo v podtalnico ali kako drugače uničujejo naravo.

Jani D.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI POLEDICA PRESENETILA VOZNIKE

Prva večja poledica na naših cestah je neprijetno presenetila marsikaterega voznika, posebno še tiste, ki so prehitro vozili. Cestariji so sicer praročasno posipali ceste, žal pa to za nekatere ni bilo dovolj.

IZSILIL PREDNOST

18. januarja se je zgodila prometna nesreča pri Lipovcih. Voznik osebnega avtomobila Ivek Pavao iz Varaždina se je peljal iz Veržej proti M. Soboti. V križišču z magistralno cesto v Lipovcih je zapeljal v križišče in izsilil prednost vozniku osebnega avtomobila Maksimiljanu Staknetu iz Javorja na Koroškem. Pri trčenju se je Pavao hudo poškodoval.

ZANESLO GA JE S CESTE

19. januarja se je zgodila prometna nezgoda pri Hrastje-Moti. Voznik osebnega avtomobila Miho Pintar iz Čakovca se je peljal iz Radencev proti Ljutomeru. V Hrastje-Moti je po poldnevni cesti vozil prehitro. Čeprav je bila cesta posipana, ga je zaneslo na travnik in v zid bližnje hiše. Voznik se je hudo poškodoval.

HUDA NESREČA PRI VANEČI

19. januarja se je zgodila huda prometna nesreča pri Vaneči. Voznik osebnega avtomobila

Kdo postavlja in nadzoruje prometne znake?

Takšno vprašanje se čedalje pogosteje postavlja tudi v akciji — 10 %, v kateri naj bi dosegli, da bi bilo na naših cestah manj prometnih nesreč, še posebej tistih najtežjih. Medtem ko so prometni znaki na glavnih, oziroma regionalnih cestah skoraj vsi dobro postavljeni, pa je na lokalnih in mestnih cestah kar precej ugank in prometnih pastí, ki ob nepazljivosti lahko povzročijo hude nesreče. Med takšne prometne pasti sodi tudi prometni znak, ki odvzema prednost vozilom, ki se pripeljejo iz Lendavskih gorov od gostišča Lovski dom na glavno cesto v križišču, ki je močno prometno, saj od tod vodijo poti proti centru mesta, Murskemu Središču in proti Čentibi. Na tem mestu se je zgodila letos že huja prometna sesreča, saj je prometni znak postavljen sredi grmovja in zakrit, tako da ga vozniki ne opazijo. Krajanji Rudarskega naselja v Lendavi se sprašujejo, kdo je odgovoren za postavitve prometnih znakov in kdo sploh preverja, v kakšnem stanju so, in če so vidni.

Jani D.

Letno do 60 tisoč kubičnih metrov odpadkov

Odvoz in odlaganje komunalnih odpadkov opravlja v soboški občini v glavnem podjetje Komunala, ponekod pa tudi krajevne skupnosti. Tako so v organiziran odvoz najrazličnejših smeti vključena vsa gospodinjstva v Murski Soboti in Rakičanu, medtem ko so v Lipovcih, Bratovcih, Beltincih, Nemčevcih, Černevcih in Veščici zajeti le deli naselij. Skupno je v organiziran odvoz vključenih okrog 4 tisoč gospodinjstev ali približno 14 tisoč prebivalcev soboške občine. Poleg tega je vključena vsa industrija, skoraj vsi objekti in ustanove. Na ta način zberejo letno do 60 tisoč kubičnih metrov komunalnih odpadkov, pri čemer odpade več kot polovica na industrijo.

Podjetje Komunala je pred nekaj meseci zgradilo sodobno depozitarno komunalnih odpadkov pri Pucovcih, kjer bo možno odlaganje naslednjih sedem let. Vsi drugi kraji v soboški občini pa nimajo organiziranega odvoza odpadkov, zato jih odmetavajo v kotanje ali gramozne jame v bližini naselij, kar je seveda neprimerno. Nov občinski odlok pa predpisuje obvezno sortiranje komunalnih odpadkov. Tak odlok bo imel seveda tudi finančne posledice, predvsem glede nakupa potrebne opreme, zaposlovanja novih delavcev in nakupa številnih smetiščnih posod. Po ocenah podjetja Komunala bi za vključitev naselij potrebovali vsaj 7 novih vozil za odvoz komunalnih odpadkov in 20 novih delavcev.

M. Jerše

DELAVCI PRI ZASEBNIKI!

Osnovna organizacija sindikata delavcev pri zasebnikih v občini Murska Sobota vas vabi na redni občini zbor, ki bo

V PETEK, 26. JANUARJA 1990, OB 17. URI V DRUŽBENI PREHRANI V MURSKI SOBOTI.

Zvedeli boste med drugim tudi značilnosti nove kolektivne pogodbe in preverili njeno uresničitev v vaši obratovalnici.

Vabomo vas v čim večjem številu.

Osnovna organizacija ZSS delavcev pri zasebnikih v občini Murska Sobota

NOVE ENOTE CIVILNE ZAŠČITE

V civilni zaščiti v SR Sloveniji namenjajo v zadnjih letih veliko pozornosti takšnemu organiziranju, ki bo zagotovilo kar najbolj uspešno zaščito in reševanje ljudi tudi ob naravnih in drugih nesrečah. Tako je tudi v lendavski občini, saj so konec lanskega leta ustanovili štiri nove specializirane enote.

Za zaščito in reševanje rastlin in živil rastlinskega izvora je ustanovljena enota, v kateri so strokovnjaki s področja agroživilstva, ki bodo ob nesreči predlagali najustreznejše ukrepe tako družbenim kot zasebnim kmetijem.

Območje lendavske občine je močno obremenjeno s prevozom in predelavo nevarnih snovi, predvsem nafte in naftnih derivatov. Ina Nafta ima ekipo reševalcev za nesreče z nevarnimi snovmi, ki pa še ni ustrezno opremljena. Sedaj je ustanovljena občinska ekipa, ki bo skrbelo za reševanje ob nesreči in sanirala teren, kjer se bo nesreča zgodila.

Ustanovljena je tudi nova enota, imenovana intervencijski tabbor, njena naloga pa je hitro zagotavljanje nastanitve večjega števila ogroženih prebivalcev. Ta enota tesno sodeluje z občinsko taborniško zvezo.

Občinski štab civilne zaščite namenja veliko pozornosti tudi poplavni ogroženosti. V ta namen vlagajo sredstva za opremljanje štabov civilne zaščite v krajevnih skupnostih vzdolž reke Mure. Ker je reševanje ob poplavih zelo zahtevno, so ustanovili tudi specializirano enoto za reševanje na vodi.

Jani D.

Gasilstvo

Stoletnici v Strukovcih in Puževcih

Gasilstvo ima v Pomurju dolgoletno tradicijo, saj so že doslej proslavili 100-letnico delovanja gasilskih društev v Ljutomeru, Lendavi, Žibercih, Veržuju, Apačah, Žepovcih, Gornji Radgoni, Orehovcih, Murski Soboti, Vidmu ob Ščavnici, Hrastje-Moti in Kobilju. Letos pa bosta proslavili 100-letnici delovanja gasilski društvi v Strukovcih in Puževcih. Značilno za ta gasilska društva je, da so bila ustanovljena pred prvo svetovno vojno in niso prenehala delovati, čeprav je na njihovo delovanje vplivala vojna in druge okoliščine. Ves čas so uspešno opravljale svoje poslanstvo pri požarnem varstvu. Pomembne jubileje — 90-letnico — bosta letos proslavili gasilski društvi Banovci in Grlava, 80-letnico pa gasilsko društvo Domanjševci.

F. M.

VOLITVAM 1990

Volilni »boj« se je začel. Stranke že iščejo in predlagajo svoje kandidate. Morda ne bo narobe, če si za lažje razumevanje nekaterih naših nalog obnovimo nekaj osnovnih pojmov.

— DEMOS: beseda je grškega izvora in pomeni ljudstvo. Slovenska opozicija si jo je vzela za svojo kratico, ki pomeni DEM = demokratična O = opozicija S = Slovenije.

— OPOZICIJA: beseda je latinškega izvora in pomeni odpor oz. nasprotovanje kakim nazorom, politiki ali pa protivladno stranko ali politično skupino. Opozicija nastopa v parlamentarnem sistemu.

— KOALICIJA: beseda je prav tako latinškega izvora in pomeni zvezo, združbo (navadno bolj zača-

sno) oziroma sporazum dveh ali več strank za dosego skupnega cilja.

V Sloveniji so najprej tvorile DEMOS tri stranke: Socialdemokratska zveza Slovenije (SDZS), Slovenska demokratična zveza (SDZ) in Slovenski krščanski demokrati (SKD). Slovenska kmečka zveza ni bila član tega DEMOSA, niti Zeleni Slovenije. Od 30. 12. 1989 pa v Sloveniji obstaja DEMOS — Združena opozicija, ki jo sestavlja vseh pet navedenih strank. Vsaka od navedenih strank ohranja svojo samostojnost in bo imela samostojno listo za volitve v družbenopolitični zbor republiške skupščine. Na volitvah v ostale zbornice skupščin pa naj bi vseh pet strank nastopalo skupno kot koalicija s skupnimi kandidati z željo, da vstopijo v parlament

s čim več delegatskimi mesti. DEMOS — Združena opozicija sedaj deluje na republiški ravni, pa tudi na ravni Pomurja oziroma posameznih občin.

Zavedam se, da je pred volilci težka naloga. Posamezne stranke so že predstavile in bodo še predstavljale svoje programe. Za temi programi pa bodo stali ljudje in le oni jih bodo uresničevali. Izkušnje nam kažejo, da je bilo pri nas že prej, pa tudi v zadnjem času napisanih dovolj dobrih programov, vendar do sedaj dostikrat brez konkretnih rezultatov. Zato bi lahko sedaj zaupali novim ljudem, ki predlagajo drugačen način uresničevanja svojih programov.

Jože Tivadar

Program Zelenih Pomurja

Ekološko gibanje v Pomurju je doseglo izredno množičnost v času upora proti neprimernim elektrarnam na reki Muri. Doseglo je, da se z gradnjo ni začelo in obenem povzročilo prebujanje ekološke zavesti na Slovenskem. V Pomurju se je izmed mnogih pobud, ki so izšle iz upora proti uničenju reke Mure, najbolj prišla tista, ki je povezana z naravi prijaznejšim kmetovanjem. Mnogih pobud in neobhodnih ekoloških dejanj pa zaradi politične nemoči ni bilo mogoče udejanjiti.

Zato je bila ustanovljena stranka Zelenih. Kulturni in civilizacijski nameni ekoloških gibanj in strank zelenih so znani. Ne moremo več pridobivati dobrin iz narave in se ob tem obnašati, kakor da so naravni viri neomejeni. Način pridobivanja dobrin iz narave se je sprevel v izkoriščanje, razvrednotenje in onesnaževanje.

Ljudje, ki si prizadevamo v ekoloških organizacijah, smo spoznali žalostno stanje, ki sili k temu, da je naravi potrebna politična zaščita. Narava potrebuje svojo stranko.

Zeleni Pomurja in Slovenije smo v duhu časa in v zgodovinskih okoliščinah slovenskih ljudstev seveda tudi ljudje, ki si prizadevamo, da se vzpostavijo pravna država, slovenska suverenost in vse druge kulturne, politične in civilizacijske pridobitve iz zgodovine družbenega življenja ljudij.

Tako kot so pravna država, strokovno preiščeni standardi, javno mnenje in demokratični nadzor pogoj ekologije, tako je ekološki model bivanjski in vrednostni kriterij vsega tega.

Prepričani smo, da so načini življenja, ki silijo k čezmernemu uničenju narave, nenaravni in nekulturni. Zato v svojih prizadevanjih merimo tudi na spreminjanje takšnih življenjskih načinov.

Težje civilizacije, ki niso ekološko usmerjene, ki so zaverovane v enosmernost in netoleranco, so dovolj tragične, da moremo za svoj namen razglasiti prizadevanje za pluralizem, strpnost in prijaznost z naravo.

Bitja, ljudstva in narodi so neponovljivi in suvereni. Človeški duh pa sveta ne spoznava in vsej njegovi neizmernosti. Zato so spodaj naštetih najbližji programski nameni Zelenih Pomurja samo nekateri poudarki na poti k spremenjenim življenjskim načinom. Dobri bodo, če se bosta v njih prepoznala duh in narava naših ljudi.

KMETIJSTVO

Prizadevali si bomo, da bo čim več kmetov spoznalo prednost ekološkega kmetovanja.

— Za konvencionalno kmetovanje bomo zahtevali predpise za ustrezno ravnanje s sredstvi, ki naravi in zdravju niso prijazna.

— Zahtevali bomo, da se preneha z nesmotnimi posegi v okolje, ki se imenujejo melioracije, in da se nekatera na tak način obdelana področja renaturirajo; zahtevamo samo dejanske melioracije.

— Prizadevali si bomo, da se nekateri biotopi, kot so rokavi, gramoznice, močvirja, globeli, struge, rešijo pred zadušitvijo in odpadkih in se ob ustreznih predpostavkah namenijo za kmetijstvo (ribogojništvo, gosjereja itn.).

— Zaradi zaščite talnice bomo zahtevali, da se na varovalnih pasovih okrog zajetij pitne vode kmetije ekološko.

— Odračali bomo načine kmetovanja, ki uničujejo substanco in dejavnosti, ker jo podprejajo industriji (monokulture, sladkorna pesa itn.).

— Ponovno bomo uveljavili institucijo javnega živinskega sejma.

— Zahtevali bomo, da se v živinoreji uveljavijo ekološko-ekonomski kriteriji in se uredijo zadeve okrog velikih farm.

INDUSTRIJA

Kolikor je ob tržnosti in zagotavljanju socialne države to smiselno in mogoče, bomo podpirali industrijo, ki je inovativna, ker je v novem razvojnem obzoru to isto kot ekološka.

S svojimi nameni in zahtevami na področju komunale, kmetijstva, gradbeništva ter s svojim pluralističnim konceptom, s poudarjanjem neponovljivosti različnih entitet, bomo podpirali industrijo, ki ne razkraja pomurske istovetnosti, marveč se zaveda komparativnih prednosti te isto-

vetnosti in teh ekoloških zapovedi.

Industrija s čistimi tehnologijami na našem področju med drugim pomeni:

— razvijati novo generacijo kmetijske mehanizacije za naravi prijaznejše obdelovanje polj,

— uvajanje reciklažnih postopkov,

— tehnologije za zbiranje odpadkov,

— energetske varčevanje in energetske alternative ...

BIVANJE

— Zahtevali bomo: selekcionirano zbiranje odpadkov, ustrezne zabojnike, reciklažo: odvrčajoče kazni za onesnaževanje;

— ureditev dostopov do javnih prostorov tako za funkcionalno ovirane, za matere z vozički, pa tudi za državljane na splošno, kajti mnogi uradi so nameščeni nesmotno; zaščito ur počitka, nametitev košev za smeti, ureditev kolesarskih stez in drugih prvih kultiviranega bivanja.

— Z regionalnimi odloki naj se uvedejo kriteriji za kulturno krajino, določijo naj se stavbni tipi, zaščitijo značilne hiše in soseške.

— Lastništvo družbenih stanovanj naj se uredi v prid ekologije in ekonomičnosti.

— Država naj odkupi opuščene kmetije in jih daje v najem; prizadevali si bomo, da bodo na voljo posojila za odkupovanje takih kmetij.

— Graditelji, ki hiše dobro izolirajo, naj imajo olajšave pri gradnji.

— Obrti, ki so v prid ekologiji in ekološkemu turizmu, je vredno privilegirati; da bi se uklenili monopoli državnih služnostnih in drugih ustanov, je potrebno uvajati obrti in konkurenčne ustanove.

— V življenju otrok in odraslih naj se ohranja ritem ljudskih praznovanj na nevsiljiv in turistično ustrezen način.

— Zahtevamo posodobljeno cestno povezavo s Slovenijo in pristajamo samo na zgoščevanje železniškega prometa in omrežja.

— Zahtevali bomo, da se odpre mejni prehod, ki bodo omogočili naravno povezavo naše manjšine na Madžarskem z matičnim ljudstvom in narodom.

— Lastnina za nas nima ideološkega pomena, boljše je tista, ki omogoča boljše bivanje, ki omogoča varčno poseganje v naravo in je socialno pravična.

ZENSKA

— Prizadevali si bomo, da se v družbi ponovno vzpostavi odnos spoštovanja glede na spol, stan in generacijsko pripadnost. Smo za stanovsko razlojeno družbo z moderatorsko vlogo ženske, ker smo prepričani, da sta dostojanstvo stanov in pomirjujoči vpliv ženske potrebni protiuteži in dopolnili svobodnega trga.

— Prizadevali si bomo, da postane javnost senzibilna na posilstvo v zakonu.

— S kulturniškim in političnim vplivanjem bomo skušali narediti čim več, da se z razbremljenjem ženske in s sproščanjem njene čutnosti uredi dom in postane žarišče ekološkega modela življenja. — To in podobno niso nameni, ki se merijo v mandatnih obdobjih, marveč so dolgoročni smotri.

KULTURA, ŠOLSTVO, VZGOJA, LJUDSKA IN NACIONALNA IDENTITETA, ZDRAVJE

Kmetijstvo je za nas poljedelška kultura. S kmetijstvom smo začeli naštevaje naših programskih namenov, tukaj se znova sklicujemo na kulturo v eksplisnem smislu in za udejanjanje vsega tistega, kar je našeto vmes, je nevsiljivo pretakanje kulture najprimernejše. Če to ne uspeva, se ekologi podajajo v politiko.

— Vrtci in šole morajo biti prepustni za iščočega duha, v njih naj bo izročilo kulturnega in domnevanje prihodnjega.

— Zasebni vrtci in zasebne šole so za nas, enako mnenje imamo tudi o zasebni zdravniški praksi, vrednote, če so tudi izraz potrjevanja stanu, ki si v teh dejavnostih prizadeva.

— Štipendije se prepogosto trošijo za povsem nešolske in nekulturne stvari, način dodeljevanja je nevarčen, neekološki in nevzgojen. Zahtevali bomo drugačno štipendiranje.

— Potrebujemo poklicne šole z etničnimi programi, v katerih se bo mogoče poučevati v ljudskih obrteh, načinih kmetovanja in prehranjevanja. Zaradi ohranitve izročila in turizma.

— Iz ekoloških, ljudskih in nacionalnih razlogov mora biti ob Muri krajinski park.

— Izdelati je potrebno kataster onesnaženj, da bi javnost in odgovorne opozarjali nanje in jih čim prej odpravili.

— Jasno je, da bomo Zeleni zares naredili kar največ, da bi zavarovali naravno dediščino, jo tam; kjer je še to mogoče in kolikor je mogoče povrnil; pri posegih v naravo bomo zahtevali predurnost in strokovnost.

— Smo za avtonomijo ljudstev in Evrope regij.

— Lokalne skupine Zelenih imajo povsem določene programe in določene namene!

Odprto pismo Kmečki zvezi Slovenije, podružnici Murska Sobota

V zelo kratkem času vam je uspelo ustanoviti odbor brojerske proizvodnje, pripraviti delovni program v 9. točkah, za uvod pa kooperantom ponuditi kalkulacijo v višini 7,5% od drobno-prodajne cene mesa. Po vašem izračunu bi kooperant dobil za 13.500 piščancev v izmeni (planško izhodišče za izračun stroškovnika) 52.675,21 din ali (6

turnusov) 316.051 din letno. Za primerjavo navajam, da je ta realizacija enaka letni oddaji 84.960 l mleka (cena mleka januar).

Kalkulacija, ki smo jo predložili kooperantom (brez vrednosti krmil in piščancev) znaša 1.153 din/kg žive teže. Realizacija v izmeni znaša 26.044,75 din ali 156.264 din letno. Menimo,

da je to realna kalkulacija, izdelana po modelu Planske poslovne skupnosti perutninarjev Slovenije (štiri perutninske organizacije, s katerimi sodeluje več kot 740 kooperantov). Vaše zahteve so za več kot 100% večje in od njih ne nameravate odstopiti. Sklicujete se na nizko priznano amortizacijo objekta in opreme, pozabljate pa, pod kakšnimi kreditnimi pogoji je bila večina objektov zgrajena. V eni polovici kooperacije je naša oprema, za katero zaračunavamo minimalno amortizacijo. Amortizacija je jugoslovanski problem. Predstavlja je izračun polne amortizacije za vso posest (farme, valilnice, tovarna krmil, klavnica, transport) podjetja Agromerkur in posredno, kakšna bi bila cena mesa na trgu, ki je že sedaj previsoka.

V pismu za javnost omenjate bojkot reje kot skrajni ukrep v odnosu s podjetjem Agromerkur (Filip Matko — časopis VEČER dne 17. 1. 1990).

Bojkot dejansko že izvajate (zaenkrat ne z rejo) v obliki, ki s skrajno neodgovornimi metodami razbija za nekatere kooperante več kot 20-letno uspešno sodelovanje s podjetjem Agromerkur. Bojkotiran je bil svet kooperantov 7. 12. 1989, bojkotiran je bil zbor kooperantov dne 27. 12. 1989, krha se zaupanje med kooperanti in delavci, in to samo zato, ker je skupina »KOOPE-RANTOV«, katere končni cilji nam niso znani, kooperante s podpisni zavezala, da morajo prihajati na zbornice v Sebeborce, kjer je bil izdelan cilj 7,5% dohodka od drobno-prodajne cene mesa.

Če Kmečka zveza ugotavlja, da opisano stanje ni pod njeno kontrolo, štejemo (po zapisnikih, ki jih prejmemo) vsa opisana dejanja kot zlorabo žiga in imena stanovske organizacije.

Energijo, ki jo vsi skupaj trošimo za dokazovanje, kdo ima bolj prav, bi morali preusmeriti v prava dogovarjanja za tržno naravnost v dobro kooperantov in delavcev DO Agromerkur. Sporočamo vam, da je večja skupina kooperantov, ki se ne strinja z vašim načinom dela. Svoje zaupanje v podjetje, ki jim je pomagalo za dosego boljšega standarda, izreka jo ustno, pisno in telefonično.

Tovariški pozdrav!

Vodstvo DO Agromerkur

Volitve so pred vrati, mi pa s poleni drug na drugega

No, končno smo zajadrali v novo leto, za katero lahko samo upamo, da bo na vseh področjih uspešnejše, kot je bilo staro. Pred nami so volitve v novi t. l. parlament, pred nami (nekaj tudi že za nami) je ustanavljanje vedno novih in novih političnih strank, ki se bodo pomerile med seboj v aprilu na pravem prvenstvu po znanem izreku: Kdo bo boljši.

Danes smo resnično šele zakorakali v januar, a nič manj nismo zaradi prihajajočih volitev tesneje povezani, manj aktivni kot bomo v času samih volitev. Pripravljamo programe (ZK oz. Evropa zdaj ga je pripravila pred vsemi drugimi) in poskušamo v njih zajeti vse tisto, s čimer bomo lahko stopili pred delovnega človeka in mu dali trdnega upanja (če že ničesar bolj oprijemljivega) za prihodnost. Seveda pa programi niso edino, kar zadeva vsako stranko, zvezo ali organizacijo, kakor se že imenujejo nekatere DPO (nekatero so namreč že zares postale stranke), ampak je tu še veliko drugega dela v tej t. l. predvolilni kampanji. Vsako od strank si mora v širši množici (od KS do občin in republik) izbrati oz. boljše rešeno iskati možne kandidate, ki bi bodo zastopali. Seveda se že tu stvari zakomplicirajo, saj bi nekateri posamezniki, od katerih ljudstvo nekaj pričakuje in jim zaupa, radi imeli dve, tri ali celo več strank na svojih kandidatih listah. Normalno se bodo stvari naprej reševale po pravilu: kdor prej pride, prej melje — in tako ima lista stranka, ki si zelenega kandidata prva »nagovori«, tudi prednost. Postavlja se tudi vprašanje, koga dati na listo? Ljudje namreč niso in tudi v prihodnje ne bodo zadovoljni z ljudmi, ki so jim bile določene funkcije že zaupane in v svojih mandatnih obdobjih niso nič kaj dosti prispevali k napredku in razvoju. Torej — najdemo dobre, marljive, pametne in takšne kandidate, ki ima čisto preteklost, brez kakšnih političnih ali gospodarskih ekscesov. Ja, en problem več. Ali se lahko najdemo toliko in toliko imen, seveda jih bo ogromno, kajti veliko je tudi strank, ki imajo vse te elegantne in čisti vredne delegate s takšnimi vrlinami? No, o tem bom verjetno mnogo lažje pisal enkrat majna, ko bo toplje in jasneje tudi o teh stvareh.

Pravijo, da ni dobro biti dvorezen meč ali pa se v obraz smejati, za hrbotom pa grajati. Seveda bo ta predvolilna gonja pripetjala tudi do takšnih

in podobnih razmer, ko se bomo vprašali, ali smo sploh še ljudje, ali smo si z nekom, s katerim sm še večeraj enako mislili, še prijatelji, ali pa se je morda med nami začela spuščati zavesa, katere ne moremo razgrniti. Pojavljajo se primeri, da ljudje zamenjajo svoja prepričanja, da od danes do jutri niso več tisto, kar so bili. Ne vprašajo se, kdo in kaj jih je peljal na vrh, na katerem trenutno stojijo, pozabljajo, kaj so bili še večeraj. Vsak človek ima napake, vsak se na napakah drugih tudi uči, ampak v prvi vrsti mora ostati človek: tisti, ki lahko pomaga v urenitih težavah le s spori in medsebojnim nerazumevanjem, verjetno ne more pričakovati podpore ljudi na spomladanskih volitvah, kajti prepoznali ga bodo in zalman se bo skrival za maso stranke, v kateri išče svoje morebitne zmagovajce. Prepričani smo lahko, da lahko le sodelovanje in razumno delovanje posameznih strank pripelje do pravih rezultatov na volitvah in spoznati bomo morali, da bo ljudstvo (če se že gremo pravo demokratično) izbralo tisto stranko in takšnega voditelja, ki mu zaupa in verjame. In do tega lahko pride tudi brez metanja polen pod nogo, podžiganja nasprotij enih proti drugim, nagovarjanja članov, naj izstopijo iz ene stranke ter se priključijo drugi ipd.

Vse prihodnje in že obstoječe stranke, ki imajo namen sodelovati v volilnem boju, prosim in hkrati opozarjam na pošten boj (kakršnega se lahko učimo od zahodnih strank, tudi v sosednji Avstriji). Naj zmaga tisti, ki bo bolj prodoren, bolj glasen, bolj medijsko popularen in tisti, ponovno poudarjam, ki bo ljudem, živečim v nenehnih dvomih, v naslednjih starih letih dal upanja (če že ne popolnega izboljšanja razmer), da se tudi pri nas da bolje živeti. Pri tem pa se ne pozabimo odločiti trezno, z znanjem in razumom, kajti ljudi s takšnimi sposobnostmi si verjetno želimo v prihodnjih letih na naših vodilnih položajih in le takšni nam lahko zagotovijo mirnejše spanje.

Bojan Macuh

Veliko znižanje cen!

UGODEN NAKUP!

- moški plašči • puloverji
- krila

UGODEN NAKUP!

- usnjena konfekcija: jope, krila, kostimi
- modni dodatki
- delavska oblačila v okviru veleprodaje

d. o. o.

Murska Sobota
Ciril-Methodova ulica 50

Telefon: 22 219
Za prvo osemletko proti kanalu

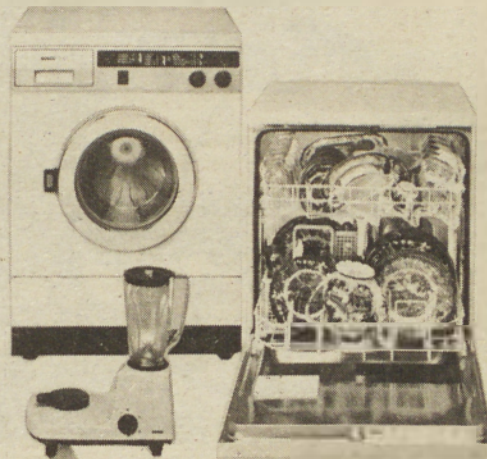
UGODEN NAKUP BELE TEHNIKE ZA DINARJE!

Bosch

pralni in pomivalni stroji, mali gospodinjstveni aparati: mikserji, mlinčki za kavo, likalniki, mikrovalovne peči- ce...

avtotehna

VSE INFORMACIJE: AVTOTEHNA, VARAŽDIN, Braće Radića 16, telefon: 042/49-466.

LESNINA, Bakovska 1, MURSKA SOBOTA, telefon: (069) 21 739.

Srečne in nesrečne obletnice

Dostikrat novinar ugotovo, da je izgubil občutek za dogajanje, da mu stvari nekako uhajajo iz rok. Tako se na primer zgodi, da ga nova, vzhajajoča filmska zvezda sploh ne razvname več. No, ja, si reče, ne vem, kaj bi lahko napisali o Kim Basinger, česar nismo povedali že o Michelle Pfeiffer. Tudi popisovanje konca hladne vojne iz novega zornega kota kar na lepem presega njegove zmožnosti. Po glavi mu rojijo različne zamisli. Kaj ko bi opisali dan v življenju vzhodnonemškega obmejnega stražarja? Tedaj se mu pogled ustavi na stenskem koledarju. Je aprila morda še prezgodaj, da bi pisali o kožnem raku, ki ga povzroča pretirano sončenje? Po dolgotrajnem buljenju v koledar pa opazi, da se leto, ki je zapisano na njem, konča z devet. Seveda, obletnice! Kaj je bolj samo po sebi umevna, kot pisani o obletnicah! In tako začnejo iz dokumentacije romati porumeneli izrezki. Lani smo praznovali dvajsetletnico prvega pristanka na Mesecu, prvega poleta letala concordie in začetka predvajanja televizijske nadaljevanke Sezamova ulica. No, seveda, o teh velikih dogodkih bodo pisali tudi leta 1994, ob njihovi

petindvajsetletnici. In čeprav so desetletnice, stoletnice in tisočletnice samovoljno izbrani mejniki, je še vedno bolje, da stvari, ki so se dogajale v preteklosti, omenjamo ob takih priložnostih, kot pa da o njih sploh ne bi pisali. Obletnice so vsekakor prva priložnost, da novinar svoje na hitro narejene zapiske o zgodovinskih dogodkih uredi in izpili. So koristen pripomoček za ocenjevanje pomembnosti dogodkov. Prav gotovo leta 2069 ljudje ne bodo več vedeli, zakaj je bila prometna nesreča massachusettskega senatorja Edwarda Kennedyja tako odločilna za njegovo nadaljnje življenje. Tudi ne še tako davni borzni zlom leta 1987, ki se je takrat zdel kar apokaliptičen, zdaj počasi tone v polmrak pozabe. Morda bo tudi prepoved Solidarnosti leta 1981 ob praznovanju desetletnice njenega ponovnega vstajanja leta 1999 le še opomba pod črto. Dogodki, ki so potekali v devetdesetih letih kateregakoli stoletja, se zdijo pogosto tako pomembni, da se njihove sence raztezajo daleč naprej nad prihajajočimi stoletji. Tak dogodek je na primer Kolumbovo odkritje Amerike. Leta 1992 bomo praznovali njegovo petstoletnico. Istega leta pa bo tu-

di 75-letnica oktobrske revolucije, leta 1999 pa se bo izteklo desetletno predsednikovanje Mihaila Gorbačova, če bo seveda ta ubogal zakon, ki so ga pred kratkim sprejeli. To bo najlepše znamenje, da se je perestrojka posrečila: sovjetski predsednik svojega položaja ne bo zapustil niti v krsti niti v nemilosti. S praznovanjem dvestoletnice francoske revolucije v tem desetletju še ne bomo opravili. Leta 1992 nas čaka namreč še praznovanje razglasitve prve francoske republike. Tisti, ki je zaradi ideoloških razlogov ne bi hoteli praznovati, bodo lahko namesto tega proslavljali dvestoletnico ustanovitve newyorške borze. Leta 1993 pa bo na vrsto prišla dvestoletnica usmrtitve Ludvika XVI. in začetka revolucionarnega terorja. Nasprotno pa v devetdesetih letih prejšnjega stoletja ni bilo tako velikih zgodovinskih dram. Nekateri se bodo morda spomnili stoletnice špansko-ameriške vojne (1898) in burske vojne (1899), vendar praznovanja obletnic imperialističnih vojn pri velikih silah nekako niso več v modi, odkar sta se opekli v Vietnamu in Afganistanu. Velika vojaška obletnica v tem desetletju pa bo petdesetletnica japonskega napada na Pearl Harbour (1991). Za mnoge Američane bo ta obletnica tudi zadnja, kajti od 16,5 milijona ameriških vojakov, ki so služili v drugi svetovni vojni, jih je živih le še 9,3 milijona, njihova povprečna starost pa je 68 let.

PRIMERNO OBLEČEN

Res si je angleški prestolonaslednik Charles oni dan po dolgem času spet nataknil kilt. Toda to pot se je v njem vsaj dobro počutil ali bi vsaj nekako tako moralo biti. V koketnem krilcu si je namreč ogledal ženski kadetski vod na Kraljevi akademiji. Kot vidite, so tudi dekleta v krilih.

Novo na seznamu Unesca

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo je na seznam svetovne naravne in kulturne dediščine uvrstila osem novih naravnih in zgodovinskih spomenikov, tako da jih je zdaj 323. Med novostmi na seznamu so Olimpija na Peloponezu, kjer je bilo v stari Grčiji prizorišče olimpijskih iger, zgodnjegotska cistercijanska opatija v Alkobaqi na Portugalskem, razvaline budističnega samostana v Sanchiju severovzhodno od Bhopal v Indiji in tasmanska divjina. Spomeniki, uvrščeni na seznam, naj bi postali znani po vsem svetu, države pa naj bi to prisililo, da bi jih zavarovale pred propadanjem in omogočile obiskovalcem lažji dostop. Na seznam Unesca je bilo doslej uvrščenih tudi devet jugoslovanskih spomenikov: Plitvička jezera, Split z Dioklecianovo pa-

lačo, Dubrovnik, stari Ras s samostanom Sopočani, samostan Studenica, Durmitor, Kotor, Ohrid s Strugo in Ohridskim jezerom in Skocjanske jame.

ČASOPISNI UVODNIK

Najkrajši časopisni uvodnik je objavil ameriški časopis Daily Star v eni od aprilskih števil leta 1968. Naslov se je glasil: »LBJ bo odnehal, tekst pa je imel samo eno besedo: »Dobro«. Mišljen je bil tedanji predsednik ZDA Lyndon Baines Johnson.

NEVARNEJŠI OD AIDSA

Zdravniki ameriškega inštituta za nalezljive bolezni trdijo, da je virusna bolezen hepatitis bolj nevarna za človeštvo kot aids. Ta oblika zlatenice se prenaša s krvjo in lahko povzroči tudi raka na jetrih. Strokovnjaki ocenjujejo, da je v svetu dvajsetkrat do tridesetkrat več nosilcev virusa hepatitisa kot nosilcev virusa aidsa, kar je okoli 300 milijonov ljudi. Bolezen je najbolj razširjena v Afriki in Aziji, zato je Svetovna zdravstvena organizacija priporočila obvezno cepljenje. Strokovnjaki opozarjajo, da tudi v razvitih državah ne namenjajo dovolj pozornosti varovanju pred okužbo. Vsako leto zbolijo za hepatitisom okoli dvanajst tisoč zdravstvenih delavcev, ki imajo opravka s hepatičnimi bolniki. Od tega jih za posledicami te bolezni vsako leto umre tristo. Možnost za okužbo s krvjo bolnika je skoraj petdesetodstotna, pri aidsu pa je ta možnost samo 0,5-odstotna.

ŠPORT JE ZDRAV

Da je šport zdrav, vedo povsod po svetu. Amaterske tekme v teku imajo povsod nekoliko lokalno obeležje. Na teh tekmovanjih se ljudje dobro rekreirajo in ob tem še nasmejejo. Eden od takih tekov v ZDA. Uslužbenci neke tovarne na rekreacijskem teku.

Letina stoletja

Leto 1989 je pravi blagoslov za francoske vinogradnike. Francoski vinogradniki kar žarijo. Kako tudi ne, ko jim v sodih zori zadnja letina vin v eno najbolj odličnih v tej polovici stoletja, če ne kar vsega stoletja. Kletarski mojstri svetovno znanih vinskih rajonov od Burgundije do Bordeauxa pravijo, da vina odlično kažejo in da bo to pomlad že mogoče povsem z gotovostjo potrditi sedanje ocene, da bo letnik, s katerim so se končala tudi drugače vinsko odlična osemdeseta leta, zares nekaj izjemnega.

Pri tem pa poznavalci dobro vedo, da zahvala ne gre samo materi naravi, ki se je z milo pomladjo in dolgim suhim poletjem izkazala kot vinu zelo naklonjena. V Bor-

deauxu so začeli trgati že konec avgusta, kar se ni zgodilo že od leta 1893. Naravne prednosti so francoski vinogradniki dopolnili z odličnim kletarskim znanjem in najsodobnejšimi tehnologijami.

Da se res obeta izjemna letina, kažejo tudi cene na vinskih borzah. Že zdaj so se za večino francoskih vin dvignile za 13 odstotkov v primerjavi z lanskimi, čeprav ocene o letini stoletja še niso potrjene. Cene nekaterih vin pa so pobesnele. Burgundskemu chardonnayu je tako cena zrasla že za 96,4 odstotka. Kakšne bodo do pomladi, si lahko kar mislimo. Zanesljivo take, da bo z odličnimi francoskimi vini okvašenih izjemno malo jugoslovanskih jezikov.

Zakaj imajo ognjeniki najraje junij?

Sovjetski znanstvenik S. Belov je proučil nadzemne in podvodne vulkanske izbruhe, ki so se zgodili v zadnjih 3477 letih. Ugotovil je, da jih je bila večina v juniju. Prav junija je dosegla maksimum njihova sumarna energija in količina izbruhane snovi. Belov je naredil tudi statistično analizo prazgodovinske ognjeniške dejavnosti skozi zadnjih 600 milijonov let. Pokazalo se je, da se višek ognjeniške dejavnosti ponovi na vsakih 190 do 200 milijonov let. Znanstveniki domnevajo, da ognjeniška dejavnost nima pod vplivom gravitacijskega polja Sonca. V omenjenem obdobju osi vrtenja Sonca in Zemlje sovpadeta po smeri, to pa se odraža na njenem medsebojnem gravitacijskem učinku.

Pomemben razlog za dolgoročna nihanja vulkanske dejavnosti je tudi gravitacijsko polje, ki ga ustvarja jedro naše galaksije. Casovni razmak 190 do 200 milijonov let je namreč enak enemu galaksijskemu letu: to je razdobjem, v katerem Sonce enkrat obkroži jedro galaksije.

Chaplin v Albaniji

Albanska državna agencija ATA je sporočila, da je v Tirani izšla avtobiografija slavnega filmskega komika in režiserja Chaplina. Agencija ga je predstavila kot »borca za socialne pravice, ki je vedno branil svobodo, demokracijo in enakost«, v svoji avtobiografiji pa je opisal »težko, vendar uspešno pot zvezdnika nemega filma, ki je najbolj znan po vlogi potepuha s polcilindrom.«

ODPORNİ LAPONCI

Število rakavih obolenj je pri švedskih Laponcih dvakrat manjše kot pri drugih prebivalcih te države. Tudi tiste vrste raka, ki so posledica povečanega radioaktivnega sevanja, so pri Laponcih redkejše, čeprav so že več desetletij precej bolj izpostavljeni učinkom radioaktivnih odpadkov in padavin. Zelo malo je med njimi tudi raka na dihalnih

poteh, čeprav kadijo več kot drugi prebivalci Švedske. Znanstveniki, ki so te podatke objavili, so pregledali 2000 Laponcev, ki so bili pred štirimi leti po jedrski nesreči v Černobilu izpostavljeni izredno močnemu vplivu radioaktivnih snovi.

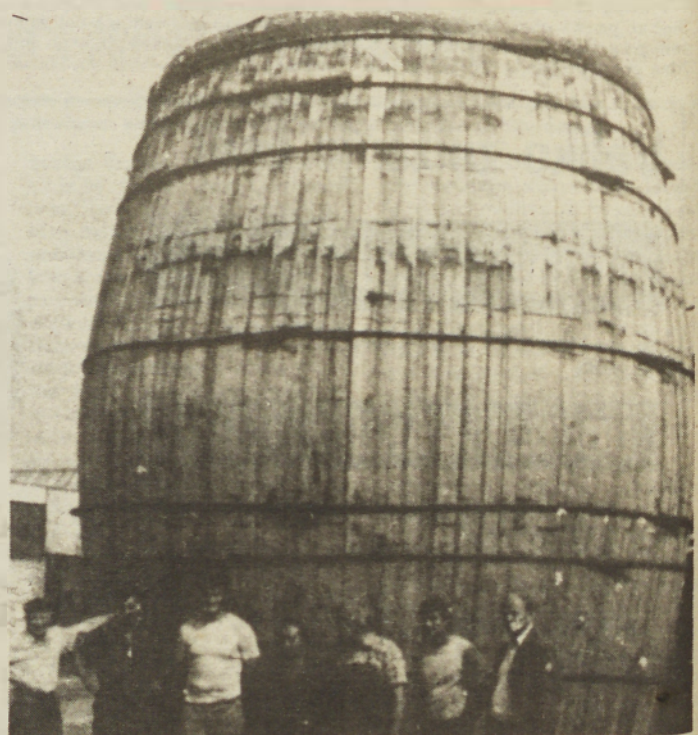
Strokovnjaki pojasnjujejo izredno veliko odpornost Lapon-

cev proti rakavim obolenjem z njihovim načinom prehranjevanja. Jedo namreč v glavnem živila, ki ne vsebujejo veliko maščob. Njihova vsakdanja jed so ribe, zraven pa zaužijejo le malo žitne hrane, krompirja in zelenjave. Pomembno je tudi, da Laponci stanujejo v hišah iz gradbenih materialov, ki ne vsebujejo radona.

Sevanje v otroški sobi

Po nesreči, ki je prizadela družino Korč iz ukrajinskega mesta Kramatorsk, so odkrili, da sta v gradbeni material zgradbe, v kateri je živela, vgrajena radioaktivna elementa cezij in kobalt. Viktor Korč je nekaj let po vselitvi v novo stanovanje izgubil sina, ki je umrl zaradi levkemije, kmalu zatem pa je za to hudo boleznijo zbolel še mlajši sin. Nesrečna družina je od svojih sosedov zvedela, da je podobna usoda doletela tudi družino, ki je v stanovanju prebivala pred njo. Levkemija ji je vzela hčerko in vnuka. Strokovnjaki, ki so pregledali stanovanje, so ugotovili, da je sevanje najmočnejše ravno v otroški sobi. Preiskava, ki so jo sprožili, naj bi pokazala, kako so radioaktivni elementi prišli v gradbeni material. Sistematsko so pregledali vseh 300 družin, ki živijo v naselju, in ugotovili, da so bile vse izpostavljene povečanemu sevanju.

NAJVEČJI SOD

V lesnoindustrijskem kombinatu so pred nedavnim izdelali sod, v katerem bo med 60 in 70 tisoč litri vina. Mojstri so narezali 70 kubičnih metrov hrastovih hlodov, starih 150 let. Višina sode je 6 metrov, premer pa okoli 4 metre. Prazen sod tehta 17 ton napoljen pa bo težek 80 ton. Sod bodo sestavili v kleti vinarne Erdut.

NADLEŽNA FOTOGRAFIJA

Naravo smo dobili le na posodo. To so besede, ki jih posebej v zadnjem obdobju velikokrat slišimo. Vprašanje pa je, koliko smo in želimo narediti, da bi jo res očuvali. In da bi očuvali tudi lepoto pokrajine.

Ostanki amija, ki kazijo eno do goriških vasi, bi prav gotovo morali dobiti počivališče na bolj primernem mestu.

Foto: N. Juhnov

USPEŠNA DRAŽBA

Državnega sekretarja v britanskem ministertvu za promet Roberta Atkinsa, ki je pred kratkim odprl dražbo pri londonskem Christieju, so izžvižgali, saj je izbranemu občinstvu priporočil, naj se znebi čim več denarja, ki bo britanski državi prišel zelo prav. Kljub nejevolji pa je bila dražba zelo uspešna. Atkins je dal naprodaj stare avtomobilske registrske tablice, med katerimi

je bilo nekaj posrečenih kombinacij, ki so prinesle kar čedne vsotice funtov. Tako je bila tablica z oznako 1 A prodana za rekordno vsoto 160 tisoč funtov. Neka mati je svoji hčerki Julie za božič kupila tablico z oznako JUL 1E, za katero je ponudila 43 tisoč funtov. Ministrstvo je prodalo 74 tablic. Po končani dražbi je bila država bogatejša za pol-druhi milijon funtov.

ZGODILO SE JE . . .

V minulih praznikih je ameriški poslovnež James Lawlor poslal sovjetskemu voditelju Gorbačovu največjo doslej znano čestitko. Dolga je bila 19 metrov, nanjo pa se je podpisalo skoraj milijon ljudi.

Rekord so zabeležili tudi britanski poštarji, ki so ob koncu leta raznosili milijardo in pol voščilnic, kar je 50 milijonov več kot leto prej.

V Londonu se je med prazniki uveljavila nova poslastica — polhi. Podjetni mesar Richard Hunt goji polhe po — kot je dejal — receptu starih Rimljanov. Kdor si želi kupiti par polhov, mora seči v žep po skoraj 2000 konvertibilnih dinarjev. Recept za peko je zastoj.

V bližini Soluna v Grčiji je skupina grških in francoskih paleontologov našla 9 do 11 milijonov let staro lobanjo antropoidnega primata, človečnjaka, podobnega avstralopiteku.

Takrat, ko je Franček Morec iz Gorice hodil v šolo, so v učilnah otroke učili ročnih spretnosti za življenje. V Puconcih je bil mojster Ivan Marič in pri njem so se fantje učili spletni košare.

»Košare se doma dosti rabijo, najboljše pa so, če jih pletem iz amerikanke. Pa tudi z domačega pantovca jih delamo,« je rekel Franček. Za košaro potrebuje dve uri in pol, pozimi pa jih naredi deset do dvajset. Vse so za domače potrebe, hčerka pa je hudomušno pripomnila, da se mora kar potruditi pri pletenju, saj ko jih več ne bo mogel spletati, za njim pri njihovi hiši ne bo nikogar več, ki bi znal to delati. mh Foto: nj

Rozalija in Janez Ritonja iz Godemarec pri Bučkovcih sta po 50 letih skupnega življenja ponovno stopila pred maticarja. Zlatoporočno listino jima je izročil podpredsednik občinske skupščine Ljutomer Zlatko Zdovc in jima zaželel še mnogo srečnih skupnih let. Marija Tivadar

IŽAKOVCI

URESNIČUJEJO REFERENDUMSKI PROGRAM

V krajevni skupnosti Ižakovci so kljub nekaterim težavam v minulemu letu uspešno uresničili sprejete naloge iz referendumskega programa. Asfaltirali so še preostale makadamske ceste v naselju in do zaselka Renovica v dolžini 2,5 kilometra, kar je stalo 94.000 dinarjev. Naredili so brod na reki Muri, ker je stari dotrajal. Brod je stal okrog 18.000 dinarjev. Začeli pa so tudi z zidavo nove mrliške veže, ki je že pod streho. Doslej so dela stala

okrog 100.000 dinarjev, krajani pa so prostovoljno prispevali 25.000 dinarjev. Pri krajevni skupnosti Ižakovci pa menijo, da bi lahko naredili še več, če bi krajinji prispevali svoj delež v prostovoljnem delu. Za letos načrtujejo, da bodo dokončali gradnjo mrliške veže, za kar bi potrebovali še okrog 100.000 dinarjev. Radi bi uredili še avtobusno postajališče, za kar imajo primeren prostor, letos pa računajo tudi na širitev telefon-

ŽITKOVCI

Širijo vaški dom

Žitkovci spadajo v krajevno skupnost Dobrovnik in sodijo med manjše vasi v lendavski občini. V zadnjih letih se je razmahnila kulturna dejavnost, v kateri sodelujejo stari in mladi. V sedanjem vaškem domu imajo le malo prostora za večjo dejavnost, saj je bil grajen za gasilce. Ko so v lanskem letu sprejeli na referendumu krajevni samoprispevek, so se odločili, da bodo del sredstev namenili za širitev vaškega doma. Tako bodo letos dozdali večnamenski prostor in tako omogočili večjo aktivnost kulturnemu društvu. Jani D.

skega omrežja. Doslej imajo v kraju 45 telefonov, novih naročnikov pa je 62. Kot kaže, pa vseh ne bodo mogli priključiti, kajti obstoječe telefonsko omrežje ne prenese tolikšne obremenitve. Po besedah predsednika sveta KS Ižakovci Zvonka Senice pa bi se v naslednjih letih morali lotiti širitve vaškega doma, da bi dobili primerno dvorano. Seveda pa se bodo te naloge lahko lotili s sredstvi samoprispevka, ki ga bodo razpisali prihodnje leto. F. M.

Hotiza — nov zalet

V krajevni skupnosti Hotiza, v katero spadata še Kapca in Kot, so ponosni na uresničitev referendumskega programa, sprejetega pred petimi leti. Najpomembnejša pridobitev je vsekakor dolgoročno ureditev telefonskega omrežja, saj ima zdaj telefon v povprečju vsako drugo gospodinjstvo. V novem planskem obdobju želijo urediti na Hotizi nov otroški vrtec, na Hotizi in Kapci bi radi zgradili pločnike ob regionalni cesti Murska Sobota—Lendava, v vseh treh vaseh nameravajo razširiti varnostne pasove okrog vodovodnih zajetij... Veliko pa jim je tudi do nekdanjih šolskih poslopj na Hotizi in na Kapci. Na Hotizi menijo, da bi bilo primerno (po izselitvi vrta) za manjši izdelavni obrat, na Kapci pa si želijo v njem sodobnejšo trgovino. V novem obdobju bodo, kot nam je povedal predsednik sveta KS Hotiza Mirko Žižek, posvetili posebno skrb tudi varstvu okolja. S. S.

Ne morejo se dogovoriti

Na Hrvaškem je mogoče z domačim plinom zagotoviti toliko električne energije, kolikor bi je dajalo pet atomskih central, enakih krški. Zakaj ni večjega zanimanja za pridobivanje električnega toka z energijo naravnega plina, se sprašuje Večerjane novosti.

Naša nahajališča Ika in Ivana lahko zagotovijo 400 milijonov kubičnih metrov plina na leto, vendar je to malo za Plamin II. Ina je medtem poslala uradni predlog Elektrogospodarstvu Hrvaške, naj se iz teh nahajališč zagotovi 200 milijonov kubičnih metrov za obratovanje TE Plamin I in TE Reka, ki dela adaj na mazut iz bližnje rafinerije. Toda ne morejo se dogovoriti o ceni. Resnici na ljubo je plin dražji celo od uvoženega premoga, a je zato neprimerno čistejši in ne zahteva dodatnih vlaganj za zaščito človekovega okolja. Za Plamin II bodo vložili milijone dolarjev, da bi to preprečili, saj je govora o premogu, ki vsebuje veliko žvepla. Zdi se, da je največji kamen spotike dejstvo, da hoče Ina Naftaplina za svoj proizvod ekonomsko ceno, kar pa za Elektrogospodarstvo, in to ne samo Hrvaške, ni sprejemljivo. To tem bolj, ker se sedanjih 7,5 ali 15 milijard kubičnih metrov plina v letu 2000 mora nekomeu prodati, to pa je mogoče le gospodinjstvu in industriji. Ker bi bilo v tem primeru potrebnega manj električnega toka, je očitno, zakaj elektrogospodarstva niso voljna sprejeti cene naftarjev. Boris Hegeduš

SKRB ZA POMNIKE V LENDAVSKI OBČINI

Po družbenem dogovoru o varstvu, urejanju in vzdrževanju grobov borcev, spomenikov in spominskih obeležij iz NOB in revolucionarnega delavskega gibanja so bile domala vse naloge za leto 1989 v celoti uresničene. Spominska obeležja so bila v skladu s programom vse leto urejena in vzdrževana. Učenci in učitelji osnovnih šol v Bistrici, Črenšovcih, Turnišču, Kobilju, Dobrovniku in OŠ Drago Lugarič v Lendavi, ki so po samoupravnem sporazumu prevzeli skrb nad grobovi borcev NOB in spominskimi obeležji, so svoje naloge dobro opravili.

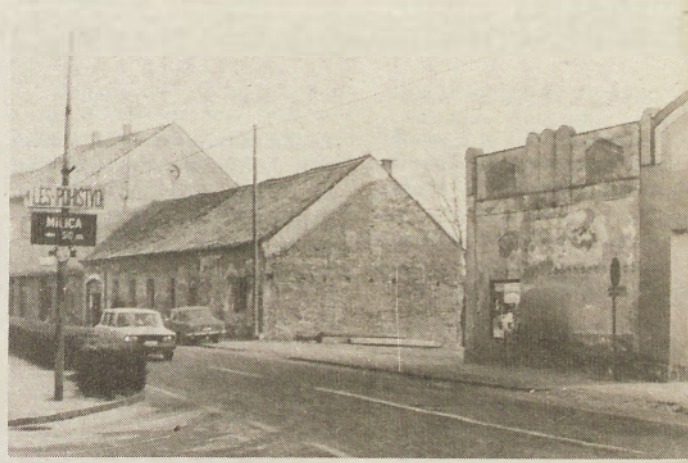
Cez leto so bila organizirana razna tekmovanja iz SLO in DS ter kviz o JLA. Tudi učenci OŠ iz Odranec, Gentrovce, Velike Polane in Jožeta Kramarja-Juša iz Lendave ter občinska konferenca ZSMS in občinski odbor Zveze združenih borcev Lendava so urejanju in vzdrževanju spomenikov in obeležij NOB v občini posvečali veliko pozornosti.

V programu je bila predvidena tudi ureditev spominske sobe v idiličnih Strehovskih gorcah v Trajbarjevi kleti. Zidavnica je pomembna kot spomenik NOB in etnografski spomenik. Zaradi neurejenih odnosov z lastnikom zidavnice, ta naloga ni bila uresničena. Notranjosti Copkovega mlina v Mali Polani niso uredili, ker niso dobili mlinarja, ki bi bil pripravljen sodelovati pri tem in prevzeti mlin v upravljanje. Dogovori tečejo z organizacijo Mikrokozmos. Obnovljena pa je bila domačija Miška Kranjca v Veliki Polani, spomenik Štefana Kovača v Nedelici, spomenik Martina Kolenka v Dolnji Bistrici, spomenik padlim borcem v Veliki Polani, spomenik Rdeče armade na pokopališču v Lendavi in spomenik prekmurske matere v Črenšovcih. Postavili so spominsko ploščo ŽFN v Petišovcih in spominsko obeležje zboru aktivistov OF v Trnju.

Iz proračuna občine Lendava za leto 1990 se bodo štirim osnovnim šolam zagotovila finančna sredstva. V tem letu načrtujejo tudi obnovitve nekaterih spomenikov, saj so izdelani iz neakovostnega materiala. Med drugim je posebna komisija predlagala obnovitev spomenika Štefana Kovača v Nedelici in celotne plošče v Pince Marofu. Jože Žerdin

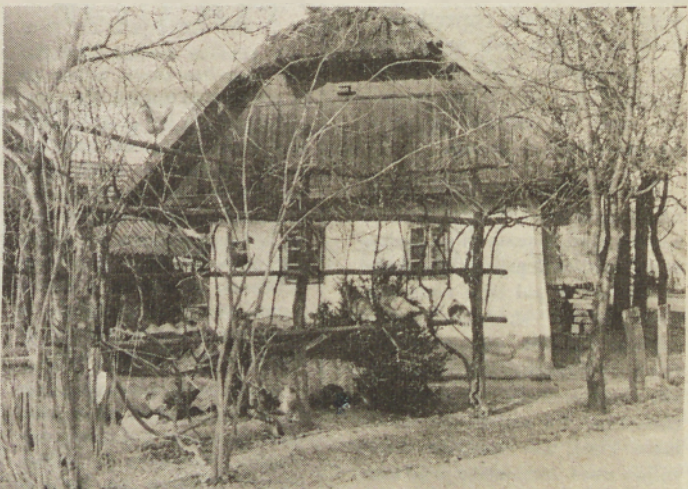
To je ELVIS HORVAT, doma iz Gornjih Črnc, ki obiskuje 4. razred Osnovne šole Cankova. In zakaj smo fotografirali prav njega, ko smo se te dni pomudili med cankovskimi šolarji? Predvsem zato, ker je njegova družina romska, Elvis pa je končal prve tri razrede z odličnim uspehom in je tudi sicer dober učenec. Ker se torej dobro uči, je njegova želja, da bi se izšolal za vojaškega oficirja. Zdaj pa ima v šoli najraje matematiko in telesno vzgojo, nekaj težav pa mu dela slovenščina, ker je njegov materin jezik pač romščina. Ker je tako priden, mu je oče, ki je delal v Avstriji, zdaj pa je invalidsko upokojen, obljubil klavir. Morda bo tako Elvis postal tudi dober glasbenik? Besedilo in posnetek: Jože Graj

PADAJO ODSLUŽENE ZGRADBE — Na pobudo Krajevne skupnosti Beltinci je Sklad stavbnih zemljišč Murska Sobota dal porušiti stanovanjsko stavbo v Panonski ulici v središču Beltincev. V kratkem bodo tudi porušili zgradbo nekdanjega kina, ki jo je zob časa že tako načel, da več ni varna niti za skladišče, za kar jo je do nedavnega uporabljalo Trgovsko podjetje Potrošnik. Tako bodo v Beltincih lahko začeli urejati središče, kar je predvideno po novem zazidalnem načrtu. V Beltincih bodo tako rešili problem zemljišč za gradnjo nove pošte, kinodvorane oziroma večnamenske dvorane, poslovnih prostorov in tudi nekaj stanovanj. Foto: F. Maučec

LENDAVSKA LEPOPICA — V Lendavi so v teh dneh lepo uredili 110 let staro hišo na Partizanski cesti. Denar sta zagotovila stanovanjska skupnost in trgovsko podjetje Univerzal. V nadstropju so 4 dvosobna stanovanja, v pritličju pa sodobno urejena Univerzalova trgovina Avto Tehna. Ta se je sem preselila iz prostorov nasproti cerkve, saj bodo tam v kratkem odprli papirnico. Foto: S. S.

STARO SE UMIKA NOVEMU — V Strehovcih smo postali pozorni na »cimprano« hišo Jožeta in Marije Režonjevih. Kot je razvidno s posnetka, je pokrita s slamo in zelo stara, saj so jo zgradili pred 90 leti. Pred hišo je tipičen prekmurski vodnjak, brajda, veliko kokoši, ob stavi pa smo opazili pripravljeno novo slamnato kritino. Vprašanje pa je, ali jo bodo Režonjevi uporabili, saj so v neposredni bližini hiše že zgradili kletne prostore za novo, zidano hišo, ki jo bodo (z)gradili spomladi. Zdi se, da so se pri tej domačiji ravnali po reku: Najprej štal'ca, potem krav'ca, saj so najprej uredili gospodarsko poslopje, pa tudi traktor so kupili, stanovanjska hiša (od katere ni gospodarske koristi) pa bo prišla na vrsto nazadnje. Foto: S.S.

Nova mrtvašnica

Krajevni samoprispevek, uveden z referendumom, ni zadostoval za gradnjo mrtvašnice, zato so v Filovcih zbirali denar še v obliki enkratnih prispevkov. Do (uradnega) začetka zime so objekt spravili pod streho, te dni pa so kupili gradbeno pohištvo. Računajo, da bodo mrtvašnico povsem uredili do sredine leta. Dotlej pa bodo morali zbrati pri 140 gospodinjstvih še dodatne prispevke, saj urejajo stavbo, ki meri 8 krat 7 metrov in bo zato stala veliko denarja, čeprav so vaščani večino del (tudi strokovnih) opravili sami. S.S.

NOVA STREHA — Lendavski grad, star več kot 700 let, dobiva novo streho. V ta namen so dobili od Kulturne skupnosti Slovenije milijardo 800 tisoč dinarjev. V grajskem poslopju imajo galerijo, gostinski lokal, stanovanje in drugo. Grad kot kulturno-zgodovinski spomenik kljubuje času, ker zanj vzorno skrbijo. Tako so nedolgo obnovili tudi obzidje in prenovili bližnjo grajsko klet, v kateri ima vino družbeni sektor lendavskega vinogradištva. Foto: S. Sobočan

Okusi so različni, zato smo oblikovali pester

PROGRAM STOLOV, MIZ IN KOTNIH KLOPI.

Izbirate lahko med domačim in izvoznim programom po proizvodnih cenah TUDI

DO 40 % ceneje

z možnostjo OBROČNEGA ODPLAČEVANJA. Z našim proizvodnim programom opremimo tudi gostinske lokale in druge objekte.

Obiščite nas v Ljutomeru na Kolodvorski 3 vsak delavnik od 6. do 14. ure, v četrtek do 16. ure.

MURALES, Tovarna masivnega pohištva, p.o., 69240 LJUTOMER, Kolodvorska 3, telefon: (069) 81 301.

Dragi »inflacijski« telefoni

Ne mine teden, da ne bi v pomurskih sredstvih javnega obveščanja govorili tudi o televiziji — največkrat v zvezi s telefonskimi omrežji in nenormalnimi zneski, ki so jih morali občani plačevati. Se posebej pa so se čutili opeharjene naročniki telefonov iz krajevne skupnosti Crešnjevci—Zbigovci. Na našem uredništvu so se oglasili s pismom, v katerem so opisali nekorekten in neposloven odnos DO za ptt. Povod je bil zadnji obrok plačila, ko so nekateri krajanji dobili precej večje račune kot drugi. Enako pismo so dobili tudi vodilni na ptt-ju in prepovedali njegovo objavo. Torej nam drugega ni preostalo, kot da ene in druge povabimo na pogovor. Tako smo se v četrtek, 18. januarja 1990, srečali v vili Holt v Crešnjevcih, kjer je tudi sedež omenjene krajevne skupnosti.

»Brez naročnikov ne bi mogli živeti!«

Krajanji so ta večer izlili ves svoj gnev. Predstavniki ptt-ja so res marsikaj očitili, upravičeno ali ne, res pa je, da pri zadevah, kjer je posredu denar, vsakdo vidi predvsem svoje koristi.

»Ves čas gradnje telefonskega omrežja smo bili v podrejenem položaju,« je dejal Drago Perša, predsednik skupščine KS. Telefoni so plačali predrago, poleg tega pa jih je doletela še zadnja decembrska podražitev. Feliks Petek, predsednik sveta KS, pa čuti dolžnost, da razjasni vsa zadeva pred vsemi občani, kajti sredstev za telefonsko omrežje niso združevali le naročniki, ampak tudi vsi drugi, saj so za telefonijo namenili tudi del krajevnega samoprispevka. Dogovorili so se, da bodo z deli končali v 240 dneh, vendar so le — ta trajala prek 500 dni. Zavedajo se, da je bila ena od omejitev tudi osnovni kabel v industrijsko cono, ki ga je bilo potrebno šele položiti (zapletlo pa se je pri zbiranju sredstev), vendar so vodilni v občini Gornja Radgona to že dolgo vedeli. Na ptt-ju bi se morali operativno tako organizirati, da bi bili sposobni opraviti terensko delo v kraj-

Sprva na videz mirna okrogla miza o telefoniji v KS Crešnjevci—Zbigovci je čez čas postala zelo »vroča«. Ko je že kazalo na najhujše, so se prizadevali dogovoriti za ponoven pogovor, predstavniki pošte pa so že obljubili, da bodo vsi telefonski naročniki plačali enak prispevek. Zdaj jih je namreč okrog polovica dobila račune, ki so za okrog 210.000 dinarjev višji, kot so jih prejeli tisti, katerim so priključili telefon do 1. decembra. (Foto: N. J.)

Zoltanom Severjem ves čas zatrjevali, da so delali vse po predpisih in v skladu s samoupravnim sporazumom, ki so ga sklenili s KS Crešnjevci—Zbigovci. Izpodbijali so navedbe ogorčenih telefonskih naročnikov, da so se obvezali, da jih bodo vključili v omrežje do 29. novembra 1989, kajti to naj bi bilo odvisno od poprejšnje položitve cevnega telefonskega kabla za industrijsko cono, ki ga je sofinanciralo gospodarstvo radgonske občine, pogodbeni rok pa je bil 6. december 1989. Izvršni svet občinske skupščine, ki je vodil to akcijo, pa ni uspel pravočasno zagotoviti dovolj sredstev za ta dela. Kljub vsemu je ptt podjetje do 29. novembra vključilo v omrežje okrog polovico naročnikov v KS Crešnjevci—Zbigovci. Ti so dobili račune po starih cenah. Preostale naročnike, ki so dobili telefon po 1. decembru, pa je pač doletela podražitev (prispevek za priključek in delovne ure), saj so 1. decembra začele veljati nove cene po vsej Sloveniji in ne samo

strani predstavnikov krajevne skupnosti.

Vse to je navzoče odmačine na pogovoru še bolj vznejevoljilo. Padlo je tudi nekaj žaljivk. Ni pomagalo niti posredovanje predstavnika radgonskega izvršnega sveta Franca Štraka niti predsednika Pomurskega medobčinskega sveta SZDI Milana Nekrepa. Začelo se je že govoriti o tožbah in inšpekciji, ki naj bi pregledala računa ptt podjetja. Na predlog direktorice Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost M. Sobota Irme Benko, ki je bila pobudnik tega medsebojnega razčiščenja, pa so se le dogovorili, da se bodo predstavniki krajevne skupnosti v kratkem še enkrat dobili s predstavniki ptt podjetja in poskušali najti rešitve.

»Če so različni prispevki tako velik problem, smo pripravljeno tudi upoštevati in vsem zaračunati enako,« je vendarle obljubil direktor Zoltan Sever. Ali je s tem

Javne razprave v vili Holt se je udeležila tudi delegacija iz Nasove v krajevni skupnosti Apače. Tudi tam bi radi imeli čimprej telefone. Ta želja bi se jim lahko kmalu uresničila, če bi jim v Murski Soboti dali soglasje, da se lahko vključijo v omrežje KS Zgornja Ščavnica v občini Lenart. Ampak prej bo treba »premagati birokratsko oviro, ki se ji pravi občinska meja. Če bo to sploh možno? Jasnega odgovora ni bilo.

v okviru DO za ptt promet Murska Sobotna. Vsem pa niso mogli priključiti telefona do tega datuma. Nekaj zamud od dogovorjenih rokov so sicer priznali, vendar so zatrjevali, da jih v teh primerih niso vračunali v obračun.

Poskušali so doseči premirje tudi z nekaterimi »protinapadi«, kot na primer da niso prejeli prvega predplačila v dogovorjenem roku, da je do zamude prišlo zaradi višje sile (zima), da radgonska občina ni pravočasno zbrala sredstev za kabel v industrijski coni in da so bili deležni nenehnih pritiskov in grožnji s

vsaj delno priznal, da le niso čisto brez krivde, kot so zatrjevali? Če bi se to dalo že prej urediti (KS je pošti tako predlagala, za to je bil tudi Milan Nekrep in nekateri drugi), do takšnega »spopada« sploh ne bi prišlo, so povedali krajanji. Zdaj pa hočejo vedeti tudi, zakaj jim pošta ni revalorizirala 12.000,00 dinarjev, kar je ob njihovem nakazilu znašalo okrog 60.235 nemških mark, ko so delali obračun, pa le 24.252 DEM.

Bernarda Balažic-Peček
Jože Graj

MAČEHOVSKI ODNOS

Pri Kapeli se je nekaj zapletlo. Oprostite — morali bi napisati pri krajevni skupnosti Kapela, kajti kraja Kapela ni več od 1951. leta, ko so ga preimenovali v Kapelski Vrh. Toda — saj se razumemo, da je Kapela še vedno tisti kraj, kjer je hrib s cerkvijo (najprej je bila le kapelica, ki so jo najbrž zgradili šentpavelski benediktinci s Koroškega), obdan z vinogradi.

Tega, da se je zapletlo, pa sploh ne bi izvedeli, če nas ne bi poklicali prizadeti krajanji iz Okoslavca. Tako kot trinajst drugih vasi in zaselkov tudi ta kraj spada v krajevno skupnost Kapela, strnjeni del vasi je v nizini, 5 kilometrov oddaljen od Vidma, razloženi del pa spada tudi na vzhodno in sleme Okoslavskega Vrha. Poklicali so nas kmalu po referendumu v krajevni skupno-

njo tudi močno navezana (včasih je spadala v to krajevno skupnost) ter številne nepravilnosti. Franc Klemenčič je pripovedo-

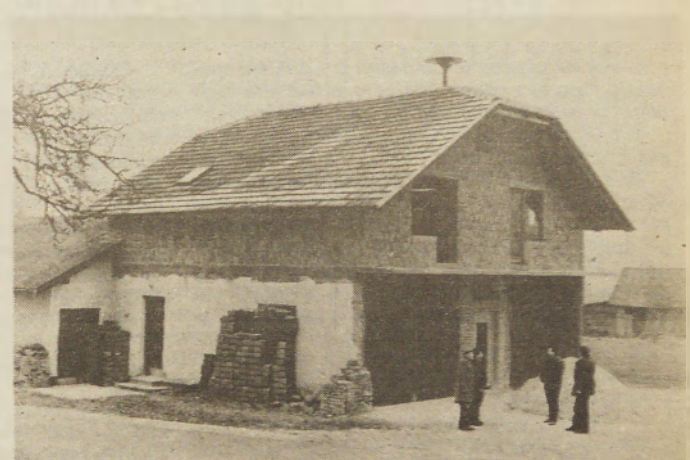
kot za postajo v Parizu, za eno bi morali dati 40 arov), smo zahtevali, da bi ta sredstva, ki so bila namenjena Okoslavcem, upora-

REPORTAŽA

sti in (zadovoljno) sporočili, da v njihovi krajevni skupnosti krajevni samoprispevek ni bil sprejet, ker niso upoštevali njihovih želja in zahtev. Še več — tudi v minulih referendumskih obdobjih niso imeli kaj prida koristi od združevanja sredstev, gasilski dom pa si morajo graditi sami, brez kakršne koli pomoči.

»Nočna akcija« proti referendumu

»Če bi bili krajanji Okoslavca tako aktivni in uradnih sestankih in bi ubrali legalne poti za uresničitev svojih predlogov, kakor so bili aktivni tik pred referendumom, vsega tega ne bi bilo potrebno govoriti niti poslušati,« smo slišali v prostorih krajevne

Ludvik Šlemer, Franc Kupljen, Ivan Klobasa in Franc Klemenčič pred nedokončanim gasilskim domom v Okoslavcih

val: »Naš namen ni bil naperjen proti političnemu delovanju, ampak dokazati mačehovski odnos krajevne skupnosti do našega zaselka. Če bi hoteli minirati referendum, bi ubrali pravne poti. Na zboru so se predstavniki krajevne skupnosti pojavili s pomankljivimi podatki, občinarji

bili za gradnjo gasilskega doma. Tačas pa so asfaltirali cesto proti Juderju in dva odseka v Paričjaku — kar seveda ni bilo v programu. Okoslavčanom pa niso hoteli pomagati ne pri postavljanju dveh transformatorskih postaj ne pri telefoniji. Sredstva za odpravljanje posledic neurja so se tudi nepravilno porabila za izkop jarkov v Žrnovi. Tam so lani tudi navozili 250 kubikov gramoz, in to na cesto, ki je letos v programu, da jo bodo asfaltirali s sredstvi krajevnega samoprispevka.« V Okoslavcih pa niso vzdrževane niti javne poti. Tako so lani navozili nanje kvečjemu 24 kubičnih metrov gramoz.

Razmišljajo o priključitvi v videmsko krajevno skupnost. Vodstvo KS Kapela meni, da to ni prava rešitev, saj so bili v sosednji KS že pred dvanajstimi leti, pa so se prostovoljno priključili njim. Z medsebojnim zmerjanjem (in očitanjem po emi strani požrečnosti in nesolidarnosti, po drugi pa mačehovskega odnosa in zanemarjanja, ne bo rešitve. Verjetno bo potrebno pogosteje sestiti za isto mizo ter se pogovoriti.

Bernarda B. Peček
Foto: Nataša Juhovc

Sedaj je tako, da po 2 letih, ko postarji končajo dela pri napeljevanju telefonov v neki krajevni skupnosti, oni tudi v celoti razpolagajo z omrežjem. To pomeni, da naročniki, ki jim po tem roku priključijo telefon, nimajo nobenih obveznosti do krajevne skupnosti in tako so veliko na boljšem kot tisti, ki so se vključili v organizirano akcijo — veliko delali in plačali. Zbor krajanov je bil mnenja, da bi morala imeti krajevna skupnost pravico zaračunavanja stroškov novim naročnikom najmanj pet let. In takšne predloge imajo domala povsod, kjer napeljujejo telefon. S tem bi vsaj delno omilili monopol ptt-ja.

sem času in z manjšimi stroški. Jancz Habjanič je vprašal, zakaj so si delavci za petnajstminutno delo priklopa pisali na nalog 2 uri, porabo 2 metrov kabla in 10 kilometrov potnih stroškov. Branko Križan je menil, da v svetu ni normalno, da bi bil projektant, investitor, izvajalec in nadzornik združen v eni organizaciji. Torej so krajanji le brezpravni združevalci sredstev. Marjan Ešid je menil, da so istočasno gradili tudi telefonsko omrežje na Janzevem Vrhu, vendar so plačali le 900 mark, v KS Crešnjevci—Zbigovci pa tri tisoč. Franček Škrobar s Polic se zaveda, da bi morali na vse to opozoriti že prej, vendar bi potem še kasneje in še težje prišli do telefona.

Kakšen je »zagovor« pošte? V glavnem so predstavniki podjetja na čelu z direktorjem

MAJA KABELSKO TV OMREŽJE?

Odbor za kabelsko TV pri mestnih KS pripravil vse potrebno — Prijavnice do 20. februarja — 800 mark za zasebne hiše

Odbor za kabelsko televizijo, ki že nekaj časa deluje pri krajevnih skupnostih mesta Murska Sobotna, je pripravil vse potrebno za celotno omrežje. Tako je nared projekti kabelskega TV omrežja z osrednjo postajo in antenami na novem stanovanjskem bloku v Kocljevi ulici, zagotovili pa so tudi vsa potrebna soglasja. Sedaj je odvisno od zadostnega števila interesentov za priključek na satelitske programe, če bodo letošnjega maja lahko začeli z obsežno napeljevanje kabelskega omrežja. Kot kaže, s tem ne bi smelo biti večjih problemov, saj so zanj pokazali veliko zanimanja tudi v nekaterih okoliških

krajevnih skupnostih, zlasti v Černelavcih, Bakovcih, Krogu, Beltincih, Rakičanu, Puconcih, Martjancih in Moravskih Toplicah.

Novo kabelsko TV omrežje bi omogočalo prenašanje kar 35 televizijskih in radijskih kanalov. To pomeni, da bi s kabelsko televizijo lahko spremljali vse pri nas vidne TV programe, še posebej pa satelitske programe s satelitov ECS-1, Astra in Intersat F 1. Poleg tega bo možno prek tega omrežja prenašati tudi določene podatke, medtem ko bo interni kanal namenjen obveščanju naročnikov. Skratka — obeta se prava »revolucija« na tem po-

membnem področju. In kakšne bodo cene priključka? Zvedeli smo, da bi lastniki zasebnih hiš morali prispevati znesek v dinarski protivrednosti 800 zahodnonemških mark, stalnovalci blokov 200 mark, lastniki zasebnih obratovalnic 2000 mark, delovne organizacije pa 3000 mark. Seveda bo mogoče ta znesek plačati tudi v več obrokih. Za prve bo veljalo odplačevanje vse leto v dvomesečnih obrokih, za druge pa dva obroka. Prijavnice bodo zbirali do 20. februarja, v zloženki pa so zajete vse bistvene informacije o načrtih za gradnjo kabelskega TV omrežja. M. Jerše

ljubljska banka

Pomurska banka d. d.

POSTALI SMO DELNIŠKA DRUŽBA!

S preoblikovanjem v delniško družbo, so dani pogoji, da kot samostojna in poslovna banka izvajamo osnovna načela vseh uspešnih bank. To so:

- varnost
- likvidnost in
- rentabilnost

Ustanovni sklad na dan 31. decembra 1989 je znašal 420.000.000 dinarjev ali 60.000.000 DEM.

V ustanovni sklad banke so vložile svoja sredstva dosedanje ustanoviteljice in drugi delničarji. Banka ima sedaj 146 delničarjev.

Kot članica bančne skupine (koncerna) Ljubljanska banka d. d. smo tako direktno in posredno prisotni na celotnem območju Jugoslavije in v vseh večjih finančnih središčih sveta.

Našim varčevalcem!

Možnost upravljanja v Pomurski banki d. d. bodo imeli tudi naši varčevalci, ki bodo že v prvem polletju letošnjega leta lahko kupili delnice naše banke in na ta način sodelovali tako pri upravljanju, kot pri delitvi dobička.

O možnostih nakupa delnic bomo varčevalce in vse druge interese pravočasno obvestili prek sredstev javnega obveščanja.

Upoštevali nove pogoje gospodarjenja in konkurenco med bankami, si bomo dosledno prizadevali, da dejansko ostanemo vaš — PRAVI NASLOV ZA VSE DENARNE ZADEVE!

SLAVICA URAS

PIŠE: FRANČEK ŠTEFANEC
RIŠE: ŠTEFAN ČERVEK

In tisti večer pred Miklavževim je v prikletu spet nekdo ropotal z verigo. Verjetno je bila teta, ki je takrat ni bilo v prednji hiši, in Lizika je bila stroga:

»No, Franček, kaj ne boš pokleknil?... Kaj ne slišiš, da je zunaj parkl?...«
»V šoli so nam rekli, da zdaj hodi okoli dedek Mraz, ki ne straši otrok... Dober in prijazen je... Parklji... Parklji... pa...« sem odgovarjal, potem pa prestrašen utihnul, saj je bil zunaj ropot vse glasnejši; ves zmeden sem bil, po glavi so se mi motali hudiči, Miklavž in dedek Mraz; vedel sem že, da se oblačijo v parklje vaški fantje in

»Iz daljnih zasneženih ruskih step prihajam, dragi moji otroci. Spremstvo imam s seboj in lepa darila. Prihajam tudi k vam, ker sem slišal, da ste se pridno učili... Slišal sem tudi za tiste, ki jim poštevanka ne gre najbolje od rok, in za tiste, ki grdo pišejo. Pričakujem, da bodo v bodoče bolj pridni...«

In še in še je govoril ravnatelj Križnič v vlogi pravičnega dedka Mraza. Otroci so se že naveličali poslušanja in zaslislalo se je iz zadnjega konca dvorane:

»Kakšen Rus neki je ta dedek, ki govori po naše?« In še:

»Darila nam razdeli... darila... Miklavž bi bil hitrejši...«

Tako je prišel dedek Mraz k Sveti Trojici. Takrat sem jaz prvič igral na odru in sem za to dobil od Križniča dva paketa. Keksi so bili noiri, rožiči in zvezek.

»Da se ne boš potepal!... Po pouku pridi takoj domov... Vse starejše, ki jih srečuješ med potjo v šolo in iz nje, pozdravljaj s hvaljen Jezus...« In še in še so me poučevali stričevi ob jutrih, pred odhodom v šolo.

Tistega dne se je hvalila Gregorecova Mimika, ki je služila pri premožnih Golobovih, gori v gasi, in to je bilo čez cesto, kjer so živeli njeni starši v Krajčevih žetariji. Hvalila in bahala se je torej, koliko denarja da ima. In res je kazala dinarje, ki so jih krasili partizani, s titovkami na glavah in s puškami na ramenih.

Bogsigavedi, kje je dobila ta zapeljivi denar, ki nas je potegnil po pouku naravnost v trojiško pekarno? In štirje ali pet se nas je muzalo okoli precej starejše Mimike. Sline smo požirali, ko je kupovala žemlje in nam jih pričela deliti. Eno in pol je dobil vsak in kako dobre so bile.

»Tuje je vedno boljše... Domače znaš premalo ceniti...« sem pogosto poslušal od starejših in slastno zagrizel v žemljo.

Počasi, izredno počasi smo jedli in lezli gor po trgu; čas je medtem tekel, izgineval je neopazno hitro. In dobra je bila ta žemlja, še danes imam v ustih njen slasten okus.

Šel sem dol, mimo Krajčevih, in zagledal strica Tirzaka, ki mi je prihajal naproti. Pospešil sem korak, vesel, srečen. Približal sem se mu, meneč, da gre kam v trg, po opravih, in veselo sem ga pozdravil:

»Hvaljen Jezus!«
»Na veke amen!« mi je osorno odvil stric in njegova desnica, ki je bila prej skrita za hrbtom, se je bliskovito znašla pred menoj; v njej je bila krepka palica. Zažugal je z njo proti meni in iz nje go so letele besede:

»Potepaš se, potepaš, šmrkavec... Govori, kje si se klatil?«

Strahoma sem se ritenski umikal pred njim proti mlinu in prestrašen sem jecljal:

»Zemlje smo jedli... Gregorecova Mimika nam jih je kupila...«

»Fehtaš, lücke otroke fehtaš... Šmrkavec, ti bom že pokazal... Kaj pri nas nimaš dovolj belegra kruha?...« je bil osoren stric. Začel sem bežati pred njim proti mlinu in strah me je bilo, kaj bo doma. Hitro je hodil za menoj in grdo me gledal, palico pa je trdno držal v desnici.

Žensk ni bilo doma in s stricem sva se znašla v kuhinji. Nenadoma je po vrsti zaklenil vsa vrata v prostoru in začel tekati za menoj; brezumno je udrihal po meni, kamor je padlo. Umikal sem se udarcem, bežal iz kota v kot, si z rokama zakrival obraz in klical:

»Teta, teta!...«

A pomoči ni bilo od nikoder. Ko je strica začela mučiti srčna astma, je ves upehpan prenehal z udrihanjem po meni, le zarezal se je še:

»Ti bom že pokazal... Kaj si pravi potepati se... Še bo pela šiba... Sam si tega želiš... Šmrkavec šmrkavi... Potepal bi se, potepal, delo pa ti smrdi...«

Nekaj dni po tistem dogodku so nam v šoli rekli, naj prinesemo denar za kino in obisk pionirske restavracije pri Svetem Lenartu. Prosil sem Liziko za denar, pa mi je rekla, da ga nima in da naj zanj prosim strica.

Navada je bila, da sem moral ob takšnih priložnostih izbrati primeren čas, ko je sedel stric v prednji hiši inbral mariborski Vestnik. Ili k njemu, zdaj, po tistem dogodku, mi je bilo obupno. Tehal sem med željo po ogledu filma, kina, ki ga še nikoli nisem videl, in med srečanjem s stricem. In vedno me je bilo neznansko strah in sram kaj prositi.

Izbral sem primeren trenutek, ko sem vedel, da stric ni najslabše volje. V štubi sem šel, malo odgrnil okrasno zaveso, ki je zakrivala stekla na vratih, ki so od tod vodila v prednjo hišo, in pokukal v prostor. Stric je imel v rokah Čebelarja. Z zadovoljstvom je nekaj bral, se vmes smehljajal in prikimala. Vso korajžo sem zbral in potrkal sem na vrata.

»Kaj pa je že spet? Me ne morete vsaj malo pustiti pri miru?... Naprej!...« je bil hud stric in ko me je zagledal, je nadaljeval:

»Kaj bi spet rad?«

»Stric!... Stric!... V šoli... V šoli so rekli...«

Rekli so...« sem spravil iz sebe.

»Fehtaš, fehtaš spet... Sami stroški so s tabo... No, kaj bi rad?...«

»Film bomo gledali... Prvič bomo šli v kino... K Svetemu Lenartu bomo šli in moram prinesiti denar...« sem hitel. (Nadaljevanje prihodnjic)

»Lizika, Lizika!... Ali slišiš?«

da ti znajo zaviti ušesa, te počteno prestrašiti, če ne moliš, če ne kličeš ponižno vseh svetnikov in ne klečiš pred njimi. In pokleknil sem in molil. Drugi dan sem dobil zato klojce, orehe, svinčnik in zvezek.

In spet in spet sem ponavljal tisto o bobnu in Lizika se mi je posmehovala:

»Ti boš na odru predstavljal boben? Ti, suhec, žmjavtivec?... Boben je vendar okrogel...«

In ko je napačil tisti prednovoletni dan, smo se zbrali šolarji v trojiškem kulturnem domu. Tisti, ki smo se pripravljali za sprejem dedka Mraza in smo se naučili igrice o bobnu, smo se zbrali v sobi za odrom, tovarišice učiteljice so nas našmin-kale in preoblekle igrice primerno. In tudi ravnatelj šole, Križnič, je prišel tja in njegova žena, tovarišica Vilma, ki je prav tako učila trojiške kratkohla-čnike, ga je začela šminkati. Nato mu je pripela dolgo belo brado, na glavo poveznila kučmo in mu oblekla plašč iz ovčjih kož.

»Ste videli našega dedka Mraza, otroci?« je bila zgovorna tovarišica Vilma. Vsi smo pogledali bradatega starčka in se kiso nasmehnili, saj smo pričakovali, da bo prišel dedek od nekod drugod.

Pripravljeni smo bili za nastop. Nekdo je odgrnil rdečo plišasto zaveso na odru in že me je tovarišica učiteljica porinila na oder, rekoč:

»No, no, korajžno začni!... Ne boj se... Začni že vendar toliči po bobnu... No, no, kaj čakaš... Začni govoriti!« Boben sem... Boben.

In še in še sem poslušal šepet izza zaves. Stal sem sredi odra, prestrašeno gledal množico otrok v dvorani, ki so se začeli režati, menit, nerodno, nazadnje pa sem le začel toliči po bobnu in glasno pripovedovati svoje besede; potem so prišli na oder še drugi nastopajoči in ko je bila igrice končana, se je začelo razlegati po dvorani živahno ploskanje.

Na oder je prišel predsednik Krajevnega ljudskega odbora Sveta Trojica v Slovenskih goricah, tovariš Konrad Vogrinec, in nagovoril je otroke:

»Dragi otroci! Nova ljudska oblast, nova Titova Jugoslavija vam želi lepo otroštvo in lepšo bodočnost, kot smo je bili deležni mi, starejši, v stari kraljevini Jugoslaviji. V bodoče vas ne bomo strašili z zastarelimi običaji, s peklom in parklji, k vam bo prihajal pred novim letom z darili obložen, dobrodušen starček, dedek Mraz. In tudi zdaj ga pričakujemo... K nam prihaja naravnost iz bratske Sovjetske zveze, iz tamkajšnjih zasneženih step...«

In že je bil na odru dobrodušni, bradati stavec, spremljali so ga snežinke, medvedki in zajčki. V dvorani je zašumelo, otroci so občudovali tiste na odru in se drenjali, da bi ja vsak natančno videl prijaznega ruskega starčka.

In potem je nekdo prinesel na oder košare z darili, z lepimi in pisanimi paketi in v dvorani je še bolj zašumelo. In ko je stopil dedek Mraz naprej, čisto na sredo odra, in je dvignil desnico, potem je otročad onemela in pristuhnila besedam:

križemkražem po naših šolah

Na kolesarskem izletu

Na kolesarski izlet smo se napotili v Babince. Tam smo si ogledali rjave koze. Kmet nam je povedal, da jih je dobil iz Francije in da ima od njih dosti zaslužka. Na dvorišču je imel same stroje in vse razmetane. Potem smo šli naprej, da smo si ogledali leseno prešo ter krave in bike. Tu pa sem videl po dvorišču drevje, zelenje in bilo je posipano s kamenjem. Imeli so lepo pospravljene stroje. Nato smo se napotili v Šalinco, kjer smo videli nutrije in koze, strojene kože ter napravljeno sukno in čepico. Nato smo se peljali naprej v valinico. Tam smo si ogledali postopek valjenja v posebnih inkubatorjih. Vodja nam je pripovedoval takšne številke, da si jih niti ne zamišljam. Potem smo se peljali h konjerecu Slavici, ki ima dvaintrideset konj, svojo progo za trening, dosti malih bikov in nekaj krav. Z vsakim konjem trenira pol ure na dan. Nato smo se peljali h kurjim hlevom. Tam smo videli zunanost hleva, notranjosti pa nič.

Končno smo se peljali proti Križevcem. Tam pa smo se tisti, ki so iz Veržeja in blizu, odcepili od kolone. Tudi jaz sem se počasi peljal proti domu. Tako je minil prijeten šolski dan.

Slavko Železnikar, 8. raz.
OŠ Cvetko Golar, Ljutomer

MOJA SESTRIČNA

Moji sestrični je ime Liljana. Po srcu je zelo dobra. Doma rada pomaga pri raznih delih. Imamo jo zelo rada. Stara je 16 let. Ima lepe dolgše lase in modre oči. Hodi v srednjo šolo v M. Soboti. Rada poje in piše. Večkrat pride k nam na obisk.

Dimitrij Beškovič, 8. raz.
OŠ Prekmurske brigade,
Murska Sobota

Moji spomini na preteklo desetletje

Preteklo desetletje je prineslo v življenje mnogih ljudi in tudi v moje veliko novih in nepoznatih stvari, dogodkov in sprememb. To je bilo tudi desetletje mojega lepega, radovednega in zelo zanimivega otroštva.

Z mamico in očkom sem od svojega rojstva prebival v Apačah. Zelo srečno in varno sem živel pod njunim okriljem in nič se nisem zavedal raznih tegob, ki so se s pričekom preteklega desetletja začele kopičiti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi in z raznimi kmečkimi deli. Nato sem vstopil v vrtec, kjer sem pogrešal Sinicovo kmetijo in Anko. Leta 1984 sem bil s pričekom desetletja začel kopiciti v naši družbi, še posebno s smrtjo tovariša Tita. Tega dogodka se komajda spomnim; edino ob gledanju slik v mojih albumih se spominjam lepih trenutkov, ki sem jih prebil v varstvu pri Sinicovih v Apačah. Ker so imeli kmetijo, sem se srečal z domačimi živalmi

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebudite se z nami! (Z jutranjo oddajo RMS v konec tedna. Upamo in želimo vam, da bi bil prijeten in miren.), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Uvod v popoldansko oddajo, 16.15 Romano vilago + Svet Romov. 16.30 Kronika, 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.00 21 232	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Reklame, obvestila, glasba, 17.00 Aktualno s sobotno anketo, 17.20 Strokovnjak odgovarja, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi TV LJUBLJANA 9.00 Izbor tedenske programske tvornosti, 16.30 TV dnevnik 1, 16.45 Spored za otroke in mlade, 16.55 Beograd — DP v košarki CZ:Cibona, 18.30 Iz tropskega deževnega gozda: v Šabonu Yanomamiji, dokum. serija, 4/6, 19.30 TV dnevnik 2, 19.59 Utrip, 20.20 Zrebanje 3 x 3, 20.30 Križ Kraž, 22.05 TV dnevnik 3, 22.25 L. Greer: Lepi upi, francoska nadaljevanka, 23.15 Nedolžna ženska, franc. film. LJ 2 16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 18.30	RADIO MURSKA SOBOTA 9.00 Nedeljska kuhinja (mozaična oddaja v živo, v kateri boste lahko prve pol ure poslušali glasbo in humor, nato od pol desete Srečanje na pomurskem valu, od 10.30 pa bo gostovala v nedeljski kuhinji slovenska leta, naša rojakinja, Vika Potočnik. Sprašujete jo lahko po telefonu 069/21 232 in 21 579), 12.00 Oddaja v madžarsčini, 13.00 Pomurski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Pregled novic, 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi TV LJUBLJANA 8.50 Otroška matineja, 10.10 L. Greer: Lepi upi, franc. nadalj. 2/13, 11.00 Humoriistična oddaja, ponovitev, 12.00 Kmetijska oddaja TV NS, 13.00 Dediščina Guldenburgovih, nemška nad., 14.15 Prislunimo tišini, 16.30 TV dnevnik 1, 16.45 Pink panter, amer. film, 19.30 TV dnevnik 2, 20.05 G. Mihič-E. Kusturica: Dom za obešanje, nadaljevanka TV SA, 1/5, 21.00 Zdravo, 22.30 TV dnevnik 3, šport, vreme.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebudite se z nami! (Tudi to ponedeljkovo jutro vam je na voljo obilo glasbe, zdravniški nasvet, minute za mlade... Sodelujte z nami!), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Uvod v popoldansko oddajo, 16.15 Športna oddaja, 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.00 Rezerviran čas TV LJUBLJANA 9.00 Zimski počitniški spored, 16.30 TV dnevnik 1, 16.45 Mozaik, ponovitev, 18.10 Spored za otroke in mlade, 19.30 TV dnevnik 2, 20.05 Gledališki prenos, 21.15 Osmi dan, 22.00 TV dnevnik 3, 22.20 Človek in glasba, 8. oddaja. LJ 2 16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 19.00 S poti po Indiji: Dežela tihočih resnic, dokument. oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Žarišče, 20.30 Znanost, Kanadska znanstvena serija, 1/37, 21.00 Sedma steza, 21.15 Koncert Unesca, 22.45 Satelitski programi — poskusni prenosi.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebudite se z nami! (Znova vam bo kuhala Cilka Sukič — oziroma povedala vam bo, kako in kaj skuhati danes. V kuhinji se boste že morali sami potruditi. Dober tek!), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Uvod v popoldansko oddajo, 16.15 Pogovor v živo, 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.15 Poslušamo vas TV LJUBLJANA 9.00 Zimski počitniški spored, 11.15 Mozaik, ponovitev, 16.30 TV dnevnik 1, 16.45 Mozaik, ponovitev, 18.05 Spored za otroke in mlade, 19.30 TV dnevnik 2, 20.05 Film tedna: Hladno leto 53, sovjetski film, 21.45 TV dnevnik 3, 22.05 Zvezdni prah, oddaja TV BG. LJ 2 16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 18.10 Svet športa, oddaja TV Zagreb, 19.00 Divji svet živali — ptica otoka Bornea, poljudnoz. serija, 19.30 TV dnevnik 2, 20.00 Žarišče, 20.30 Opera, balet, 21.50 Svet poročja, 22.50 Satelitski programi — poskusni prenosi.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebudite se z nami! (Murski val se bo skušal potruditi, da ne boste zamudili v hlev, službo ali na zme-nek), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Uvod v popoldansko oddajo, 16.15 Gospodarske teme, 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.15 Poslušamo vas TV LJUBLJANA 9.00 Zimski počitniški spored, 12.10 Ljubezen pravokov, ameriški film, 16.30 TV dnevnik 1, 16.45 Mozaik, ponovitev, 18.00 Spored za otroke in mlade, 19.30 TV dnevnik 2, 20.05 D. Baker: Paracelsus, angl. nadalj. 3/7, 21.05 Tednik, 22.10 TV dnevnik 3, 22.30 Retrospektiva »Komedija na slov. odru«, Ivan Cankar: Za narodov blagor. LJ 2 16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 18.00 Regionalni programi, studio Ljubljana, 19.00 Zabavno humoristična oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Žarišče, 20.30 V hribih se dela dan: Skozi zgodovino na Triglav, dokum. oddaja 5/8, 21.00 Mali koncert — Trobilni kvintet SF, 1. oddaja, 21.15 Ta svet je pesmi vreden, dokumentarna oddaja, 22.00 Večerni gost, 22.45 Satelitski programi — poskusni prenosi.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebudite se z nami! (Spet vam bomo posredovali novice iz banke, poročilo o številu pomurskih novorojenčkov in vam vrteli lepo glasbo), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Uvod v popoldansko oddajo, 16.15 Kulturna oddaja, 16.45 Obvestila, glasba, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.00 Rezerviran čas TV LJUBLJANA 9.00 Zimski počitniški spored, 12.10 Ljubezen pravokov, ameriški film, 16.30 TV dnevnik 1, 16.45 Mozaik, ponovitev, 18.00 Spored za otroke in mlade, 19.30 TV dnevnik 2, 20.05 D. Baker: Paracelsus, angl. nadalj. 3/7, 21.05 Tednik, 22.10 TV dnevnik 3, 22.30 Retrospektiva »Komedija na slov. odru«, Ivan Cankar: Za narodov blagor. LJ 2 16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 18.00 Regionalni programi, studio Ljubljana, 19.00 Zabavno humoristična oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Žarišče, 20.30 V hribih se dela dan: Skozi zgodovino na Triglav, dokum. oddaja 5/8, 21.00 Mali koncert — Trobilni kvintet SF, 1. oddaja, 21.15 Ta svet je pesmi vreden, dokumentarna oddaja, 22.00 Večerni gost, 22.45 Satelitski programi — poskusni prenosi.
TV ZAGREB Prvi program 8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zakon v Los Angelesu, 20.55 Zabavna oddaja, 21.40 Dnevnik, 22.00 Kultura, 23.05 Noč in dan	TV ZAGREB Prvi program 13.00 Družinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Devišvo (f), 21.45 Dnevnik, 22.00 Smehotvorci, 22.50 Športna sobota, 23.15 Noč in dan	TV ZAGREB Prvi program 10.00 Mladinski spored, 11.10 Kmetijska oddaja, 12.10 Resna glasba, 13.10 Mračna hiša, 14.10 Nedeljsko popoldne, 16.20 Po letu 2000, 17.10 The Gazebo (f), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dom za obešanje (nadaljevanka), 20.55 Film, 21.55 Športni pregled, 22.30 Noč in dan	TV ZAGREB Prvi program 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panonski vrh (drama), 21.35 Argumenti, 22.05 Dnevnik, 22.30 Noč in dan	TV ZAGREB Prvi program 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Čakaj me na nebu (f), 21.40 Dialog, 22.40 Dnevnik, 23.05 Nočni spored.	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmoskop, 22.35 Dnevnik, 23.00 Noč in dan	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Kvizkoteka, 22.20 Dnevnik, 22.45 Noč in dan
TV AVSTRIJA 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.20 Dinastija, 22.15 Filmske novitete, 22.45 Hudičevo seme (f), 0.20 S. Templar Drugi program 16.45 Hotel, 17.30 Akcija Noetova barka, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Po sledah avstrijstva, 21.20 Iz sveta filma, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 22.50 Umetnine	TV AVSTRIJA Prvi program 14.15 Mladinski spored, 18.00 Tv kukalo, 18.30 Šport, 19.00 Tedenski tv spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz za napredne, 22.05 Primer Serrano (f), 0.10 Naslednji račun zagotovo pride (f), Drugi program 12.00 Šport, 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zadnja cesarica (f), 21.50 Srčev list.	TV AVSTRIJA 9.05 Ponovitve, 14.05 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Lohengrin (opera), Drugi program 9.00 Matineja, 15.00 Športno popoldne, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šef (f), 22.05 Solulman (f).	TV AVSTRIJA Prvi program 17.00 Hollywood, Hollywood, 17.30 Lipova cesta, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hotel Raj, 21.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Telo — duh — zavest, 23.25 Nočni studio	TV AVSTRIJA Prvi program 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.07 Zunanjepolitična oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2	TV AVSTRIJA Drugi program 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Končna postaja Damask (tv film), 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 23.15 Duhovščina v Hitlerjevi armadi (dok. f)	TV AVSTRIJA Drugi program 16.20 Šport, 17.15 Sledi preteklosti, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranja politika, 21.20 Spekter, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport
TV MADŽARSKA 7.45 Vlak za Istanbul, pon. 2. dela, 8.55 Poročilo zasedanja madžarskega Parlamenta, 16.55 Lepa madžarska pesem, 17.00 Za upokojece, 17.30 Teka, uporabni napotki, 17.40 Filmska reportaža, 18.00 Okno, služnostni program, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Kramljanje, spored Tamasa Vitraya, 21.15 Iz Parlamenta, 21.50 Parabola, 22.20 Marjetice, češki film, 23.45 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.35 Angleščina, 9.05 Za otroke, 10.30 Klinika, pon. 5. dela, 11.15 Naš ekran, v srbohrvaščini, 14.40 Stanovanjska kultura, 14.55 Hokej na ledu, 17.35 Barkochba, 18.30 Sosedje, pon. 72. dela, 19.30 TV dnevnik, 20.10 Crkajne mine, posnetek gledališke predstave, ob 80-letnici Tamasa Majorja, 22.25 Portreti iz XX. stoletja: Mister Manhattan — Woody Allen, 23.20 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.40 Za otroke, 11.15 Pogled domov, 14.55 Hokej na ledu, Madžarska-Francija, 17.15 Festival folk-skupin, 18.15 Delta, znanstveni poročevalci, 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 20.00 Dnevnik, 20.15 Oscarjevi nagradenci: Annie Hill, ameriški film iz leta 1977 (samo za odrasle), 21.50 Polklic operater; Gordon Willis, z nemški film (podnapisi), 22.15 Telesport, 22.30 Video strani.	TV MADŽARSKA 8.30 Zimsko sonce na severu, 8.55 Danes v eni hiši, 8. del, 10.00 Ponovitve: Teden, Delta, 16.40 Video novice, 16.50 Poročila v romunščini, 16.55 Perpetuum mobile, 18.00 Koledar 1990, magazin, 19.00 Cim-bora, podstrešje, 19.30 TV dnevnik, 20.05 István Mikó, glasbeni portret, 21.00 Panorama, svetovna politika, 21.50 Madžarski atelje iz Pariza v Szombathelyu, 22.15 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.00 Primer za dva, kriminalka, 10.00 Panorama, pon. 10.45 Poklic operater, pon. 11.10 Telovadba za invalide, 16.50 Panonska kronika, 17.00 Oddaja v nemščini, 17.40 Četrta ure za gospodarstvo, 17.55 Sherlock Holmes, 5. del, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Klinika, 6. del nemške serije, 20.55 Studio '90, 21.40 Delovno razmerje prenehalo, dokumentarni film, 22.30 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.3 Poslednji pastirji, 9.10 Glasbeni film, 9.40 Tretji kanal, 10.15 Studio '90, pon. 16.55 Video novice, 17.05 Poročila v slovaščini, 17.10 Pes in zaljubljeni, mladinski film, 18.25 Ansambel Vasmalom, 18.35 Evropske manjšine, — Madžarska, mali Babilon, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Nenaadni človek, filmska komedija, 21.45 Iz oči v oči, 22.30 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.55 Poklic operater, pon. 10.25 Telovadba za invalide, 16.40 Panonska kronika, 16.50 Poročila v srbohrvaščini, 17.00 Tretji kanal, 17.45 Svet leta 2000, 18.35 Madžarski arhitekti v Ameriki, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Jaz, Zoltan Tildy prisegam..., dokumentarni film, 21.10 Moški z rožo v ustih, TV igra, 21.45 Domače ogledalo.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

filmov F. Fellinija Satiricon, ital. film.

TV ZAGREB
Prvi program
8.30 Ponovitve, tv v šoli, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zakon v Los Angelesu, 20.55 Zabavna oddaja, 21.40 Dnevnik, 22.00 Kultura, 23.05 Noč in dan

TV AVSTRIJA
9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.20 Dinastija, 22.15 Filmske novitete, 22.45 Hudičevo seme (f), 0.20 S. Templar
Drugi program
16.45 Hotel, 17.30 Akcija Noetova barka, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Po sledah avstrijstva, 21.20 Iz sveta filma, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 22.50 Umetnine

TV MADŽARSKA
7.45 Vlak za Istanbul, pon. 2. dela, 8.55 Poročilo zasedanja madžarskega Parlamenta, 16.55 Lepa madžarska pesem, 17.00 Za upokojece, 17.30 Teka, uporabni napotki, 17.40 Filmska reportaža, 18.00 Okno, služnostni program, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Kramljanje, spored Tamasa Vitraya, 21.15 Iz Parlamenta, 21.50 Parabola, 22.20 Marjetice, češki film, 23.45 TV dnevnik.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Hunter, 22.10 Umetnost biti zaljubljen (f),
Drugi program
17.00 Hollywood, Hollywood, 17.30 Lipova cesta, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hotel Raj, 21.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Telo — duh — zavest, 23.25 Nočni studio

18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Amazonija, 21.07 Roda — Roda, 22.10 Tom Jones — med posteljo in vislicami (f), 0.10 S. Templar
Drugi program
18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.07 Zunanjepolitična oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2

18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Amazonija, 21.07 Roda — Roda, 22.10 Tom Jones — med posteljo in vislicami (f), 0.10 S. Templar
Drugi program
18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.07 Zunanjepolitična oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2

8.30 Zimsko sonce na severu, 8.55 Danes v eni hiši, 8. del, 10.00 Ponovitve: Teden, Delta, 16.40 Video novice, 16.50 Poročila v romunščini, 16.55 Perpetuum mobile, 18.00 Koledar 1990, magazin, 19.00 Cim-bora, podstrešje, 19.30 TV dnevnik, 20.05 István Mikó, glasbeni portret, 21.00 Panorama, svetovna politika, 21.50 Madžarski atelje iz Pariza v Szombathelyu, 22.15 TV dnevnik.

9.00 Primer za dva, kriminalka, 10.00 Panorama, pon. 10.45 Poklic operater, pon. 11.10 Telovadba za invalide, 16.50 Panonska kronika, 17.00 Oddaja v nemščini, 17.40 Četrta ure za gospodarstvo, 17.55 Sherlock Holmes, 5. del, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Klinika, 6. del nemške serije, 20.55 Studio '90, 21.40 Delovno razmerje prenehalo, dokumentarni film, 22.30 TV dnevnik.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Amazonija, 21.07 Roda — Roda, 22.10 Tom Jones — med posteljo in vislicami (f), 0.10 S. Templar
Drugi program
18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.07 Zunanjepolitična oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2

17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Končna postaja Damask (tv film), 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 23.15 Duhovščina v Hitlerjevi armadi (dok. f)

17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Končna postaja Damask (tv film), 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 23.15 Duhovščina v Hitlerjevi armadi (dok. f)

8.3 Poslednji pastirji, 9.10 Glasbeni film, 9.40 Tretji kanal, 10.15 Studio '90, pon. 16.55 Video novice, 17.05 Poročila v slovaščini, 17.10 Pes in zaljubljeni, mladinski film, 18.25 Ansambel Vasmalom, 18.35 Evropske manjšine, — Madžarska, mali Babilon, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Nenaadni človek, filmska komedija, 21.45 Iz oči v oči, 22.30 TV dnevnik.

9.55 Poklic operater, pon. 10.25 Telovadba za invalide, 16.40 Panonska kronika, 16.50 Poročila v srbohrvaščini, 17.00 Tretji kanal, 17.45 Svet leta 2000, 18.35 Madžarski arhitekti v Ameriki, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Jaz, Zoltan Tildy prisegam..., dokumentarni film, 21.10 Moški z rožo v ustih, TV igra, 21.45 Domače ogledalo.

zavarovalna skupnost triglav

Delovna skupnost Pomurske območne skupnosti ZS TRIGLAV na podlagi sklepa odbora za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja objavlja prosta dela in naloge

zavarovalnega zastopnika
za življenjska zavarovanja za zastop 8—02 Murska Sobota.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še pogoje, da imajo najmanj strokovno izobrazbo IV. kategorije zahtevnosti z ustreznimi delovnimi izkušnjami.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s posebnim pogojem poskusnega dela, ki bo trajalo tri mesece.

Osební dohodek po Samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Kandidati, ki jih veseli delo z ljudmi, naj vložijo lastnoročno napisano prošnjo s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev ter z opisom dosedanjega dela v osmih dneh po objavi na naslov: Zavarovalna skupnost TRIGLAV, Pomurska območna skupnost Murska Sobota, Titova 13. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po izbiri.

IMP

IMP BLISK, Montaža in obdelava kovin, M. Sobota, p. o.

OBJAVLJA
prosta dela in naloge

VODJA PRIPRAVE DELA MONTAŽE
za nedoločen čas
Pogoji zaasedbo: VI. stopnja šolske izobrazbe tehniške ali organizacijske smeri, 4 leta delovnih izkušenj

VABI K SODELOVANJU
več diplomiranih inženirjev in inženirjev strojništva za opravljanje del in nalog na področju konstruiranja izdelkov, tehnologije, vodenja in organizacije montaže, ponudb in podobno. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev morajo kandidati poslati v 8 dneh od dneva objave na naslov: IMP Blisk, Murska Sobota, Bjeđičeva 3. Nastop dela 1. 3. 1990 in rok obvestila 15 dni.

SGP POMURJE

sporočamo, da bomo februarja

ZA 20% POCENILI

● črpani gramoz ● nasipni gramoz ● sejani gramoz 0—30 ● prano frakcijo 4—8 mm in prani pesek za fine omete 0—1.

Informacije dobite po telefonu 21 482 in 21 570, v gramoznici na Bakovski ulici v Murski Soboti, po želji pa vam materiale pripeljemo na dom.

OBVESTILO

Občinska volilna komisija v Murski Soboti obvešča delovne ljudi in občane, podjetja, krajevne in druge skupnosti, društva, samoupravne organe, družbene, politične in druge organizacije, da so obrazci za predlaganje kandidatov za volitve delegatov v zbere Skupščine SR Slovenije in zbere Skupščine občine Murska Sobota na razpolago pri naslednjih organih:

- občinski volilni komisiji (na sedežu skupščine občine),
- krajevnih uradih,
- pri predsednikih skupščin krajevnih skupnosti in strokovni službi KS mesta Murska Sobota,
- v podjetjih in drugih organizacijah in skupnostih in temeljnih združinskih organizacijah,
- pri občinskem sindikalnem svetu,

Predloge iz izjavo kandidata, ki ga predlagate, pošredujte občinski volilni komisiji v Murski Soboti.

Predloge je potrebno posredovati do:

- 7. februarja — za kandidate za zbere Skupščine SR Slovenije,
- 13. februarja — za kandidate za zbere Skupščine občine M. Sobota.

Ustrezna pojasnila dobite ob dvigu obrazcev.

Občinska volilna komisija
v Murski Soboti

PZC, tozdr Splošna bolnišnica Murska Sobota

razpisuje

naslednja dela in naloge:

1. glavne sestre oddelka za splošno kirurgijo
 2. glavne sestre oddelka za ginekologijo in porodništvo
 3. glavne sestre oddelka za pljučne bolezni
 4. glavne sestre oddelka za infekcijske bolezni
 5. glavne sestre oddelka za očesne bolezni
 6. glavne sestre oddelka za ošesne bolezni
 7. glavne sestre oddelka za anestezijo in reanimacijo
 8. glavne sestre oddelka za transkologijo
 9. glavne sestre oddelka za otroške bolezni
- za mandatno dobo 4 let.

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, je potrebno izpolnjevati še naslednje:

pod tč. 1 do 9.

VI. stopnja VIP, zdravstvene usmeritve — višja medicinska sestra, 3 leta delovnih izkušenj, strokovni izpit

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: PZC, tozdr Splošna bolnišnica M. Sobota, Rakičan, Ul. dr. Vrtnjaka 6.

Prijavljene bomo o sklepu obvestili v 15 dneh po izteku roka za prijavo.

PZC, Delovna skupnost M. Sobota, Arh. Novaka 2/b na podlagi sklepa US razpisuje

javno dražbo

za prodajo enosobnega stanovanja, vel. 43,78 m² v M. Soboti, Mojstrska ul. št. 1

Izključna cena je 235.168,00 s tem da se ob pričetku plača varščina v višini 10% od izključne cene.

Javna licitacija bo 12. 2. 1990 ob 11. uri v prostorih tajništva delovne skupnosti.

Za vse informacije se obračate na naslov ali po tel. 25-330 (ml. 52).

PROIZVODNO GRADBENO PODJETJE P. O. LJUTOMER

PROIZVODNO GRADBENO PODJETJE p. o. LJUTOMER, ORMOŠKA C. 3
Po sklepu DELAVSKEGA SVETA

razpisujemo

prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJE KOMERCIJALNEGA SEKTORJA
2. VODJE FINANČNO-RAČUNSKEGA SEKTORJA
3. VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA
4. VODJE ENOTE ZA PROJEKTIRANJE
5. VODJE KOVINSKE DELAVNICE
6. VODJE GRADBENE OPERATIVE

Za posamezna dela in naloge so lahko imenovani delavci, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. visoka ali višja izobrazba gradbene ali ekonomske smeri,
2. visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri,
3. visoka ali višja izobrazba pravne smeri,
4. visoka izobrazba gradbene smeri in strokovni izpit,
5. višja ali srednja izobrazba strojne smeri ter strokovni izpit,
6. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri ter strokovni izpit.

Vsi kandidati morajo imeti še najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih.

Izbrani kandidati bodo imenovani za 4 leta.

Ponudbe s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v 8 dneh na naslov: Proizvodno gradbeno podjetje p. o., 69240 Ljutomer, Ormoška 3. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

VESTNIK

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. Ureja uredniški odbor.

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Bažaric, Brigita Bavčar, Jani Dominko, Silva Eöry, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovac, Dušan Loparnik, Feri Maučec, Štefan Sobočan, Branko Zunc, Endre Gönter (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave:
Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21-383 in 21-064; odgovorni urednik 21-579, glavna urednica in direktorica, naročniški oddelak, računovodstvo in tajništvo 21-064 in 21-383. GPS (tržnje) 22-403 in 21-064, dopisništva Gornja Radgona 74-597, Lendava 75-085 in Ljutomer 81-317. Telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za I. trimesečje 1990 je 70,00 dinarjev, za delovne organizacije 140,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk ČGP Večer, tozdr Mariborski tisk Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

kino

SPORED FILMOV V KINU »PARK« MURSKA SOBOTA od 26. jan. do 1. febr.

26. jan. ob 17. uri amer. uspešnica BATMAN.

26. jan. ob 19. uri franc. erot. film NEMORALNE ZGODBE.

27. jan. ob 17. in 19. uri amer. uspešnica BATMAN.

28. jan. ob 15. in 17. uri amer. uspešnica BATMAN.

28. jan. ob 19. uri franc. erot. film NEMORALNE ZGODBE.

29. jan. ni kinopredstav!

30. jan. ob 17. in 19. uri amer.-hongkong. film ZMAJI ZA VEDNO.

VRATOLOMNE AKROBACIJE IN AKCIJE JACKIEJA CHANA!

31. jan. ob 17. in 19. uri amer.-hongkong. film ZMAJI ZA VEDNO.

1. febr. ob 17. in 19. uri akc. film OBRAČUN V HONG KONGU.

TUDI TOKRAT ZA LJUBITELJE JACKIEJA CHANA IN AKCIJI!

Kino KUD ŠALOVCI

26. jan. ob 19. uri franc. erot. film NEMORALNE ZGODBE.

Prodaj

MOTORNIA VOZILA
PRODAM

ZASTAVO JUGO 45, letnik 1989, februar, prodam ☎ 81-118. IN-17786

ZASTAVO 101 GTI, letnik 1984, na novo registrirano, ugodno prodam. ☎ 76-884. M-6203

AVTO ZASTAVO 750, letnik 1974, ugodno prodam. Gomboc, Cankova 19b. M-6204

ZASTAVO 101, letnik 1974, registrirano do januarja 1991, prodam. ☎ 24-569. M-6208

ZASTAVO 128, junij 1986, dobro ohranjeno, prodam. ☎ 22-409. M-210

ZASTAVO 128, letnik 1988, prodam. ☎ 71-378. M-6211

BT 50 S prodam. ☎ 71-378. M-6212

OPEL REKORD poceni prodam. Veščica 55, p. M. Sobota. M-6214

ZASTAVO 101, staro dva meseca, in akumulator 34 A, nov, prodam. ☎ (069) 82-590. IN-17841

ZASTAVO 101, karambolirano, letnik 1980, prodam. Ploj, Kristanci 7, Križevci pri Ljutomeru, ☎ (069) 82-601. IN-17837

OPEL ASCONO, letnik 1977, prodam. Ljutomer, Kidričeva 20, ☎ do 17. ure: (069) 82-870. IN-17833

CITROEN GSX (za 7.700 din) in zastavo 750, z rezervnimi deli (za 1.400 din), prodam. ☎ dopoldne: 75-151, popoldne 75-533. LE-16341

OPEL REKORD, letnik 1979, brezhiben, prenovljen, prodam. ☎ 77-757. M-6220

DIANO 6 LC, letnik 1980, prodam. Titan, Černelavci, Gorička 54. M-6151

Tekstilna trgovina MODA MURSKO SREDIŠČE (na tržnici) ugoden 30% sezonski popust za: otroška oblačila, ženske jope, trenirke, moške srajce in drugo. Možnost nakupa s čeki. Za večje nakupe obročno plačilo. Tel.: (042) 843 217

SKALO 55, staro osemnajst mesecev, garažirano, nikoli poškodovano, pozimi nevoženo, dodatno opremljeno (175/70, dvojni resonančni izpuh, braniki-maska in spojler v barvi avtomobila, zvočniki v vratih in zadnje senčilo) prodam. ☎ 26-689. M-6153

modni bazar
BELLA ME
Lendavska 22, Murska Sobota
Mladostna oblačila z modnimi dodatki na 2 ali 3 plačilne odmike (posojilo, čeki)

GRADITELJI POZOR!

Izdelujem stropec nosilce vseh velikosti, zelo ugodne cene, dobava takoj. Večjo količino dostavimo na dom brezplačno, cena zajamčena. Informacije: Zeljko P., Novo Selo Rok, R. Končara 16, 42200 Čakovce, telefon: (042) 811 685.

RENAULT 4, karamboliran, prodam. Vilma Horvat, Andrejci 7. M-6154

SKODO 110 L, letnik 1973, neregistrirano, vozno, prodam. Pušča 67. M-6155

LADA SAMARA, stara šest mesecev, naprodaj ☎ 26-680. M-6156

ZASTAVO 128, letnik 1985, prevoženih 38.000 km, prodam za 6500 DEM Murska Sobota, Kroška 26. M-6157

AUDI 60, letnik 1970, v celoti ali po delih prodam. Miroslav Starman, Veržej, Maistrova 17. M-5158

ZASTAVO 101, letnik 1977, in peč za kopalnico, skoraj novo, prodam. ☎ 87-566. M-6161

OPEL ASCONO, letnik 1972, dobro ohranjeno, prodam. Šalamenci 60. M-6162

LADO SAMARO, staro dva meseca, prodam ☎ 25-409. M-6163

VISO SUPER E, letnik 1983, prodam. Dodatna oprema. ☎ 22-918. M-6165

ZASTAVO 800 FERGUN, karambolirano, letnik 1988, prodam. ☎ 82-304. IN-17821

MERCEDES 190 E, bencinski motor, avtomatik, z dodatno opremo, prevoženih 50.000 km, prodam. ☎ 21-204. M-6167

ZASTAVO 128, letnik 1985, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (069) 87-079. IN-17832

RENAULT 14 TL, leto izdelave avgust 1979, prodam. Informacije po ☎ 87-290, popoldne, ali Stara Nova vas 73. GM-16470

Z. TAYO 101, letnik 1978, prodam. Zbogovci 75, p. G. Radgona. GM-16472

GOLF, dizel, letnik 1985, prodam. Oglasite se v mizarstvu Tropenauer, Apače. GM-16477

RENAULT 4, letnik 1980, 80.000 km, ugodno prodam. ☎ 22-210. M-6051

ZASTAVO 750 prodam. ☎ 23-949. M-6173

ZASTAVO 750 S, letnik 1978, prodam. Krog, Murska 100. M-6180

MOPED ATX 50 ugodno prodam. Križevci 182 v Prekmurju. M-6182

ZASTAVO 850 in slalomizirano — puhalnik, prodam. Ocinje 3. M-6185

FIAT 750, obnovljen, prodam. Naslov v upravi lista. M-6187

ZDRAVILNA JAJČKA JAPONSKIH PREPELIC, konzumna in za valitev, prodam. Gašpar, Bogojina 142. M-6192

RENAULT 18 TL, letnik 1986, prodam. Sotica 66. M-6195

ZASTAVO 850, letnik 1982, december, generalno obnovljeno, registrirano do decembra 1990, prodam. Filovci, ☎ 76-321. M-6196

GOLF, dizel, kovinske barve, prodam. Naslov v upravi lista. M-6197

GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Stanjeveci 84. M-6198

ZASTAVO 750 S, letnik 1978, prodam. Krog, Murska 100. M-6180

MOPED ATX 50 ugodno prodam. Križevci 182 v Prekmurju. M-6182

ZASTAVO 850 in slalomizirano — puhalnik, prodam. Ocinje 3. M-6185

FIAT 750, obnovljen, prodam. Naslov v upravi lista. M-6187

ZDRAVILNA JAJČKA JAPONSKIH PREPELIC, konzumna in za valitev, prodam. Gašpar, Bogojina 142. M-6192

RENAULT 18 TL, letnik 1986, prodam. Sotica 66. M-6195

ZASTAVO 850, letnik 1982, december, generalno obnovljeno, registrirano do decembra 1990, prodam. Filovci, ☎ 76-321. M-6196

GOLF, dizel, kovinske barve, prodam. Naslov v upravi lista. M-6197

GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Stanjeveci 84. M-6198

ODVETNIK MILAN FORŠTINARIČ,

Prekmurske čete 8, Murska Sobota obvešča, da se je preselil v nove poslovne prostore na Cankarjevi 75 v Murski Soboti, I. nadstropje (prostor gasilskega doma).

Uradne ure vsak dan od 7.30 do 14.00, ob sredah do 17.00, zunaj tega časa po dogovoru, tel. (069) 23 331.

PUHALNIK ZA SENO in dve termoakumulacijski peči, 2 in 3 KW, prodam. Štefan Časar, Markovci 10, p. Šalovci. M-6148

TRAKTOR IMT 539, 800 delovnih ur, prodam. Sudec, Veščica 19 a, Ljutomer. IN-17824

TRAKTOR IMT 560, 800 delovnih ur, prodam. Pristava 6, Ljutomer, ☎ 82 190. IN-17838

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ob ledeni pokritosti IZOLACIJSKI SERVIS F. Ražnjak, Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271
Popravilo z garancijo na vašem domu.

ALOJZU MESARIČU iz Bakovca, Mali Bakovci 87, za storjeno zelo humano dejanje iskrena hvala!
PRIZADETI

PODJETNIKI, OBRTRNIKI, ZASEBNIKI, POZOR!

Izdelujem raznovrstne delovne obleke. Krojaštvo Štefan Kiss, Petišovci, Lendavska 40, Lendava, telefon: (069) 36 050.

POLONEZ 1500, karamboliran, letnik 1982, prodam. Informacije: ☎ 48-504. M-6202

POLONEZ 81, registriran do junija 1990, prodam. Informacije po ☎ 75-180, po 15. uri. IN-16327

SUMBEAM 1300 prodam. Stanjeveci 4. M-61113

ZASTAVO 101, letnik 1976, zelo ugodno prodam. Vogrincič, Gerlinci 111. M-6115

126 P, letnik 1982, ugodno prodam. Informacije: Tumišče, Štefana Kovarča 54. M-6116

GOLF JGL, letnik 84/d., prodam. Spodnja Ščavnica 16. M-6120

FIAT 124, limuzina, registriran do maja, prodam. Čepinci 30. M-6123

ZASTAVO 750, registrirano, leto izdelave 1980, po ugodni ceni prodam. Alojz Kozar, Martinje 55. M-6126

OPEL REKORD CUPPE 1700 ugodno prodam. Trnje 150. M-6136

ZASTAVO 101, GTL 55, letnik 1984, karambolirano, ugodno prodam. ☎ po 19. uri: 25-273. M-6137

VW 1600 VARIANT, oljni gorilnik, prodam. Veščica 28. M-6142

OPEL ASCONO A., karambolirano, prodam. Sebeborci 12. M-6143

JUGO 60, star tri mesece, prodam. ☎ po 19. uri: 26-398. M-6142

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Informacije po 15. uri: ☎ 25-536. M-6147

126 P in skobeljni stroj, lesene konstrukcije, prodam. Serdica 126. M-6221

ZASTAVO 128 1.1 GX, letnik marec 1988, ugodno prodam. Možnost obročnega odplačevanja. Turki, Titova 1 c, M. Sobota, ☎ 25 161. M-6222

OPEL ASCONO 1.6, prva registracija 1978, prodam. ☎ 22 061. M-6223

ZASTAVO 750, registrirano do avgusta prodam. Vaneča 25. M-6224

KOMBI TAM 60, letnik 1978, registriran, ugodno prodam. Koltaj, Lončarovi 43, p. Križevci v Prekmurju. M-6225

CISTERNO CREINA, 2200 l, prodam. Puževci 32. M-6107

TRAKTOR STEYR, tip 180, prodam. Brezovica 53, p. Velika Polana, po 15. uri. M-6145

CENJENE GOSTE OBVEŠČAMO, da poleg drugih jedi postrežemo z

RAZNOVRSTNIMI PICAMI

Za obisk se priporočajo!

Gostilna Jožice Lopert
Dokležovje

KMETJSKA MEHANIZACIJA
PRODAM

NOVO!

Lenarčani in okoličani! Odslej lahko kupite Vestnik tudi v prodajalni TOBAKA pri Lenartu.

Velika ponudba v malih oglaših.

PUHALNIK ZA SENO in dve termoakumulacijski peči, 2 in 3 KW, prodam. Štefan Časar, Markovci 10, p. Šalovci. M-6148

TRAKTOR IMT 539, 800 delovnih ur, prodam. Sudec, Veščica 19 a, Ljutomer. IN-17824

TRAKTOR IMT 560, 800 delovnih ur, prodam. Pristava 6, Ljutomer, ☎ 82 190. IN-17838

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ob ledeni pokritosti IZOLACIJSKI SERVIS F. Ražnjak, Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271
Popravilo z garancijo na vašem domu.

ZZGP POMURSKI TISK n. sol. o., EURECO, podjetje za proizvodnjo reklamnih blokov Murska Sobota, p. o., Murska Sobota, Lendavska 1

razpisuje

in skladu s sklepom delavskega sveta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

KOORDINACIJA KOMERCIJALNE DEJAVNOSTI

Kandidati, ki se želijo prijaviti, morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- VIP VI. st. strokovne izobrazbe grafične ali ekonomske smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj,
- vozniško dovoljenje kategorije B.

Mandat traja 4 leta. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju posebnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Splošno-kadrovska služba ZZGP Pomurski tisk, Murska Sobota, Lendavska 1.

Trženjsko oglaševanje z Vestnikom in v Vestniku!

TRAKTOR TORPEDO TD 55 Ax, pogon na 4 kolesa, in priključke prodam. ☎ (069) 70 208. LE-16340

TRAKTOR IMT 577 DV, prednji pogon, in televizor na daljinsko upravljanje, črno-beli, prodam. ☎ 82 827. IN-17834

VISOKOTLAČNO BALIRKO MASEY FERGUSON ali LIFAM, novo, še nerabljen, prodam. Vidonci 116. M-6176

MOTOKULTIVATOR HONDA s frezo in svežo svinjsko mast prodam. Holl, Markovci 88. M-6194

ŽIVALI

MALE PUSKE PRODAM Vaneča vas 47. M-6139

TELICO, brejo šest mesecev, prodam. Ferko, Dolnji Slaveči 47, ☎ 77 763. M-GK

KRAVO, staro tri leta, kontrola A, breja osem mesecev, prodam. Pečarovi 70. M-6205

SYNTISIZER ROLLAND 106 in CRUMAR prodam. Ogled možen vsako sredo in soboto zvečer: Moravske toplice. M-6186

BARVNI TELEVIZOR, pralni stroj, filmsko kamero in tonski projektor super 8 ter gradbeno parcelo, 95 arov, na Kukeču, prodam. ☎ 21 907. M-6188

TRAJNOŽARNO PEČ MAGMA 7, novo, še zapakirano, prodam 20 odstotkov ceneje. Drago Mekš, Černečinci, Travniška 13. M-6108

TERMOAKOMULACIJSKO PEČ, 2,5 kW, prodam. Durič, Alija Kardosa 6, Murska Sobota. M-6112

TRDA DRVA (12 m³), prodam. Krog, Murska 63. M-6112

TELEVIZOR KÖRTING, črno-beli, star dve leti, prodam. Pucko, Gančani 100. ☎ 71 330. M-6114

TELEVIZOR ZNAMKE GRUNDING, črno-beli, ugodno prodam. Dankovci 12. M-6117

ELEKTRONSKE BOBNE SIMONS SDS 8 s činelami zidiljan, prodam. Leon Žerdin. ☎ 22 112. M-6124

BARVNI TELEVIZOR ISKRA, letnik 1985, prodam. ☎ 22 580. M-6132

MEŠALEC ZA BETON prodam. Jutša Kramarja 11. M-6133

SEDEŽNO GARNITURO prodam. ☎ 25 113. M-6135

TERMOAKOMULACIJSKO PEČ prodam. Puconci 76. M-6140

REGAL, hladilnik-zamrzovalnik in kuhinjsko pohištvo prodam. Ilič, Murska Sobota, Lendavska 6. M-6141

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. Jamna 7, p. Videm ob Štavnici M-6146

DELE ZA ZASTAVO 101, 750 in drugi rekeri C ter gosje perje prodam. Murski Petrovci 23. M-6149

SENO prodam. ☎ (069) 60 502. GN-16476

SYNTISIZER KORG POLY 61, kitarski ojačevalec ČAJAVEC, 150 W, in harmonika melodija, 80-basno, ugodno prodam. ☎ 21 826. M-6150

KAVČ, posteljo za spalnico in štedilnik na trda goriva prodam. Naselje Ljudske pravice 6. M-6189

KUHINJSKO MIZO s štirimi stoli, glasbeni stolp, otroško posteljičo in zastavo 750 prodam. Dušan Dundek, Murska Sobota, Lendavska 25 a. M-6216

DVE ZIMSKI GUMI s platiščema in dve poletni za zastavo 101 prodam. Murska Sobota, Talanjičeva 5. M-6218

VIDEOREKORDER ELIN, nov, prodam. ☎ 71 405. M-6219

MENJALNIK ZA OPEL 1.3 ASCONA ali KADETT, 4 kolesa 185 x 13 x 70, vlečno kljuko za OPEL REKORD TIPE in moped TOMOS s 4 prestavami prodam. ☎ 77 757. M-6220

BARVNI TV SPREJEMNIK Iskra Azur ugodno prodam. Vprašajte v večernih urah 71 238. ŠJ

POKLICNI ŠPFER išče zaposlitev kot vanilec-ključavničar. ☎ 87 158. IN-17835

TRGOVSKE POTNIKE za prodajo preverjenih izdelkov za območje Slovenije iščemo. Pogoji: telefon, avtomobil. Agencija Marketing: (042) 839 147. M-6166

VARSTVO ZA OTROKA stara 3 in 5 let, 3 ure dnevno, v Murski Soboti (13-16), nujno iščem. Tanacek, Lendavska 45 a. M-6200

TEKSTILNI TEHNIK išče zaposlitev ali sprejme delo na domu. Naslov v upravi lista. M-6191

VARSTVO ZA 2,5-letno deklico iščemo. Damo stanovanje in hrano. Adrijanci 52. M-6217

sobe

PAR BREZ OTROK išče sobo v Murski Soboti. ☎ 76-048. M-6125

DRUŽINA IŠČE STANOVANJE v Ljubljani, s pogodbo za dve leti. ☎ na upravi lista. M-6199

Razno

PREKLIC! Preključujem veljavnost pogodbe D-48997-1 o vezavi vloge, hranilna knjižica 15920-2, izdana pri HKS Panonka Murska Sobota. Leopold Brunec. Dokležovje 22, p. Beltinci. M-6104

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala za 8. razred OŠ Črenšovci, izdano leta 1985/86. Peter Kuzma, Črenšovci 5 d. M-6106

PREKLIC! Preključujem veljavnost pogodbe D-46220-0 o vezavi vloge, hranilna knjižica št. 3869-5, izdana pri HKS Panonka Murska Sobota. Franc Donša, Bakovci, Ob Muri 10. M-6119

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega leta 1980 na DU v Murski Soboti, srednja gradbena smer, št. 21877. Štefan Hajdinjak, Serdica 100, p. Rogašovci. M-6122

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 30942-7, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota. Silvester Gomboc, Križevci 137 a, v Prekmurju. M-6144

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala I. in II. letnika Poklicne gradbene šole v Murski Soboti. Franc Casar, Lendava, Kidričeva 9. M-6169

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 724302, izdane pri KZ Lendava TZO Črenšovci. Venčeslav Kovarič, Odranci, Panonska 31. M-6170

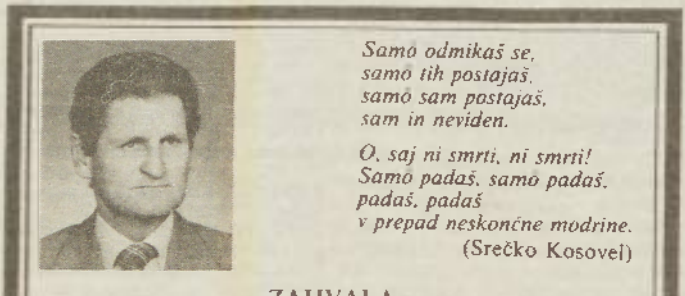
PREKLIC! Preključujem veljavnost MATURETNEGA SPRIČEVALA, izdanega na CPŠ v Murski Soboti, židarsko smer, v šolskem letu 1966/67. Karel Luthar, Križevci v Prekmurju 19. M-6175

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 20171-5, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota. Jože Forjan, Melinci 74, p. Beltinci. M-6184

DOLGODLAKO, majhno, sterilizirano psičko, staro eno leto, podarimo dobri družini. ☎ (069) 24-753. M-MC Od 11. januarja pogrešamo psa, lovskega terierja. Vse informacije sporočite po telefonu: 25-455. M-6193

Kupim
ŠOFERJI POZOR! ODKUPIJEMO RABLJENE GUME vseh vrst. Prodajamo protektirane, oziroma obnovljene gume po polovični ceni. Vulkanizerstvo, Jani Puhar, Ljutomer, Jeruzalemska 11, ☎ (069) 81-798. IM-17829

GRADBENO PARCELO V MURSKI SOBOTI kupim. Ponudbe na upravo lista pod ZDOVEC. M-6215

ZAHVALA
V 66. letu starosti nas je po dolgotrajni in težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, brat in zet

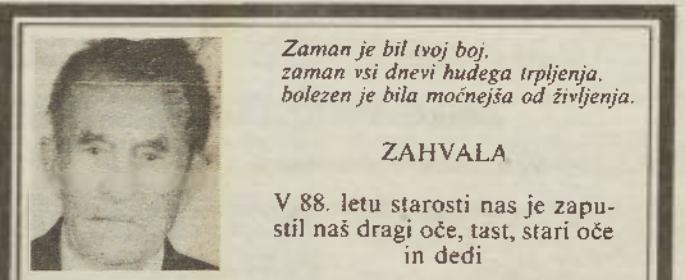
Geza Kerčmar
iz Murske Sobotice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, nekdanjih sodelavcem in znancem ter članom čebelarke družine, ki so se od daleč in blizu prišli posloviti, nam ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala za pogrebni obred vsem govornikom, upokojenskemu pevskemu zboru, godbi na pihala ter vsem, ki so nama v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA
V 88. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, tast, stari oče in dedi

Štefan Divjak
iz M. Sobotice
Trstenjakova 42

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali za vence, cvetje in sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala med. osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Rakičanu za vso skrb med zdravljenjem, dr. Felkarju za izredno pomoč, g. župniku in pevcem za pogrebni obred ter govorniku KS Partizan, tov. Farkašu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

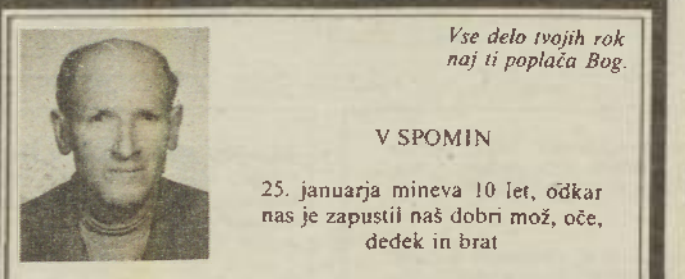

ZAHVALA
V SPOMIN
Dragemu možu, očetu, dedku in pradedku

Karolu Balajcu
iz M. Sobotice

19. januarja mineva leto dni, odkar smo se za vedno poslovili, vendar spomin nate živi in bo živel do konca naših dni.

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA
V SPOMIN
Vse delo tvojih rok naj ti poplača Bog.

Štefan Sraka
iz Lipovec

Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

Hvaležna žena Marija, sinovi in hčere z družinami, posebno še vnuki in vnukinje

ZAHVALA
V 79. letu starosti nas je zapustila naša oma

Dragica Suhadolnik

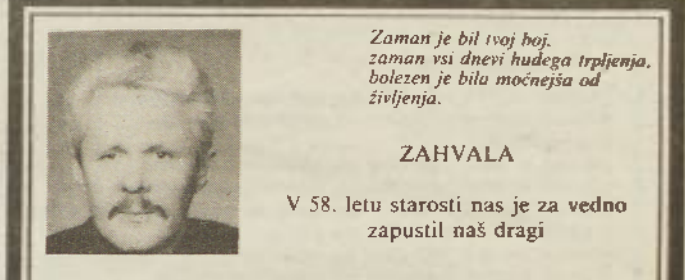
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter darovali cvetje in vence.

Hvala g. kaplanu in cerkvenim pevcem za pogrebni obred, predstavniku KS za poslovilne besede, pevskemu zboru Štefan Kovač pa za odpete žalostinke.

Posebna hvala g. Kerčmarjevi, ki nam je v najtežjih trenutkih tako nesebično priskočila na pomoč.

Januar 1990

VSI NJENI

ZAHVALA
V 58. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

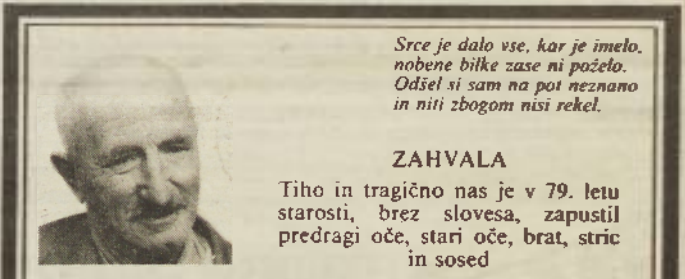
Jože Zrinski
iz M. Sobotice

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga obiskovali med njegovo boleznijo in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala g. župniku, pevcem za odpete pesmi ter govornikom za ganljive poslovilne besede.

Hvala tudi prijateljem iz TVD Partizan Verzej.

Žalujoci: mama, hčerka Tatjana z družino, sin Peter z ženo, brata Vinko in Štefan ter sestra Marija z družinami in drugo sorodstvo

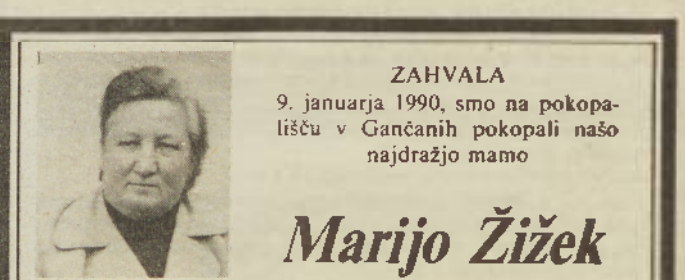
ZAHVALA
Tiho in tragično nas je v 79. letu starosti, brez slovesa, zapustil predragi oče, stari oče, brat, stric in sosed

Štefan Luthar
roj. 2. 7. 1911
v Sebeborcih 29

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so dobrega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku Balazicu ter pevcem, gasilskemu društvu in govornici Majdi Andrejek. Posebna zahvala sestrični Šariki in njenemu možu Katmanu ter sosedoma Novakovicim in Farteljevim.

Žalujoci: hčerka Irena, vnuki Deži, Darja, Dušana in Danijela, sestra Eteka in nečak Emil iz Francije

ZAHVALA
9. januarja 1990, smo na pokopališču v Gančanih pokopali našo najdražjo mamo

Marijo Žižek
roj. Sraka
28. 11. 1931

Njen pogreb je bil kljub hladnemu vremenu lep in dostojanstven, kakršna je bila, čeprav skromna, vedno tudi sama.

Zato naj velja iskrena zahvala vsem, ki ste k temu pripomogli: g. duhovniku, pevcem, govorniku, vsem, ki ste se potrudili in prišli od daleč, darovalcem v dobre namene, za vence in cvetje, vsem, ki ste nam izrazili sožalje, predvsem pa vsem, ki ste mislili in še mislite na njo. Ona, ki je znala biti srečna že ob tako drobnih malenkostih, bi bila ob tolikšni pozornosti ganjena.

Sedaj ji ni več hudo, pa vendar... praznine, ki je nastala za njo, ne bomo mogli zapolniti. Kljub temu, pa naša črna ne sme predstavljati znamenje žalovanja, marveč globokega spoštovanja, hvaležnosti in vedno živega spomina na njo.

Njeni najbližji: mož Evgen, ter hčerki Marija in Olga z družinama

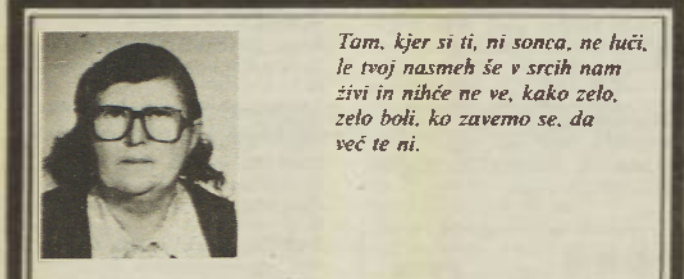
Zaposlitve

MILAJŠA GOSTINSKA UPKOJENKA sprejme honorarno delo, tudi v tujini, za dobo dveh let. Naslov v upravi lista. M-6130

BASIST SE PRIDRUŽI ANSAMBLU. Telefon popoldne: (069) 70 126. IN-17827

KV KLJUČAVNIČARJA in PK DELAVCA za poslužim takoj. OD po dogovoru. Telefon po 18. uri: (069) 81 900. IN-17839

KV VOZNIK (C in E) z izkušnjami išče zaposlitve. Naslov v upravi lista. IN-17840

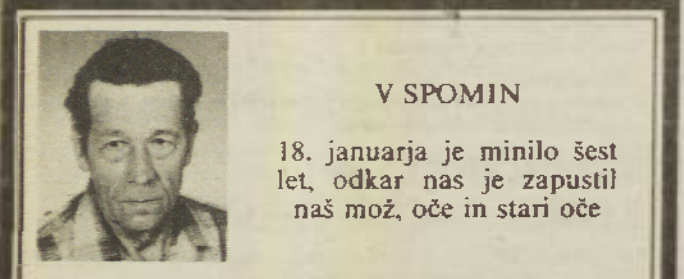
Tam, kjer si ti, ni sonca, ne luči, le tvoj nasmeh se v srcih nam živi in nihče ne ve, kako zelo, zelo boli, ko zavemo se, da več te ni.

V SPOMIN
Naši ljubljeni ženi, mami, babici, stari babici in sestri

Ziti Kerčmar
iz Peskovec

24. januarja je minilo pet žalostnih let, odkar te ni več med nami. Naš dom je prazen, bolečina neizmerna, a v mislih si vedno z nami. Hvala vsem, ki se je še spominjate.

V žalosti VSI TVOJI

V SPOMIN
18. januarja je minilo šest let, odkar nas je zapustil naš mož, oče in stari oče

Jožef Ošljaj
iz Filovec

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu!

Žalujoci: vsi njegovi

V SLOVO

Silvu Hozjanu

Ko mrak leže na zemljo, zvonovi večerni tiho zapoje.

Melodije nežne tvoje več uho ne sliši, solze naše ne morejo iz spanja te večnega zbuditi. Mirno spiš zdaj tam, kjer ni več trpljenja, ne večnega hitenja. Živel ti več ne boš med nami, a spomin nate bo vedno z nami!

Sestrična Milica

Povej nam mož in oče dragi, zakaj odšel si v grob prerani. K počitku leglo je telo, a delo in trpljenje pozabljeno ne bo.

V SPOMIN

21. januarja je minilo šest žalostnih let, odkar si nas mnogo prerano zapustil, dragi mož, oče in dedek

Jože Kolenko

iz Gomilice

Hvala vsem, ki se ga še vedno spominjate, obiskujete njegov grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: Vsi, ki smo ga imeli radi

Nisi se izgubil kot zven v rihoto, nisi odšel v nič in v pozabo...

V SPOMIN

Štefanu Knausu

šoferju iz Markovec

11. januarja je minilo 13 let, odkar si tragično preminil. V mislih še živiš z nami.

VSI TVOJI

Pomlad se na zemljo vrne, petje slavcev se zbudi, v cvetje zemlja se zagrne, zame pa pomladi ni. (S. Jenko)

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je po krajši bolezni, za vedno zapustila naša draga mama, prababica in sestra

Julijana Dervarič

iz Sebeborca

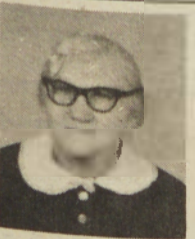
Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za vso pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem, ki so se od blizu in daleč prišli posloviti od pokojnice, ji poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Prisrčna hvala g. duhovniku Balažicu za lepe poslovilne besede in pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavici KS Martjanci za občutene besede slovesa.

Vsem še enkrat — najlepša hvala!

Sebeborci, 9. januarja 1990

Žalujoci: sin Vladimir z ženo Jolanko, vnuka Drago in Dezider ter vnučkinji Erika in Jolanka z družinami ter drugo sorodstvo

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Brez slovesa nas je v 74. letu starosti zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, prababica in sestra

Emilija Kerčmar

roj. Županek-Breskoč iz Peskovec 37

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani, ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, ki so ji pomagali v zadnjih dneh življenja.

Hvala g. duhovniku Aleksandru Balažicu za lep pogrebni obred, pevcem iz Lucove za odpete žalostinke in domačim gasilcem.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Peskovec, Dornbirn, 4. januarja 1990

Žalujoci: mož Štefan, sin Emil z ženo Jolanko, sin Ernest z ženo Martino, vnučkinji Olga in Sonja z družinami ter vnučkinja Sandra in sestra Marija z domačimi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča, stara mama in prababica

Irma Luthar

roj. Čor iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ali v druge namene, nam pa izrekli sožalje.

Hvala osebju pljučnega oddelka v Rakičanu.

Hvala g. duhovniku Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in kolektivu ozda Mura — Moška oblačila.

M. Sobota, 8. januarja 1990

Žalujoci: VSI NJENI

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in pradedek

Jože Fridrich

iz Beltincev

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, družini Šernek, sosedom, prijateljem, botrini za darovane vence in cvetje ter izrečeno sožalje in vsem, ki ste darovali za sv. maše. Hvala g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala dr. Carju za lajšanje bolečin med njegovo težko boleznijo.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: VSI NJEGOVI

Že dve leti v grobu spiš, a v naših srcih še živiš. Ne mine ura, dan, ne noč, povsod v mislih si navzoč.

V SPOMIN

19. januarja minevata dve leti, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče

Geza Berglez

iz Šalamencev

Težko je doumeti resnico, da je tvoje življenje za vedno ugasnilo. Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite pri njegovem grobu.

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

Četudi v grobu zdaj počivaš, med nami živ si, kot si bil, saj vsi ljubezen in dobroto si za nas izlil. (Narodna)

V SPOMIN

16. januarja je minilo pet žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Viljem Rogač

iz Ižakovec 187

Spomin nate bo živel v naših srcih do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate s cvetjem in prižgano svečo.

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

Cvetje na grobu naj ti pove, da med nami si še...

V SPOMIN

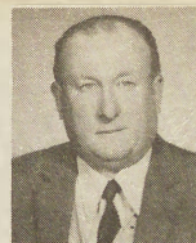
24. januarja mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

Ludvik Špilak-Alojz

iz Otovca

Za teboj je ostala praznina in v naših srcih neizmerna bolečina.

Globoko žalujoci vsi tvoji domači

Tam, kjer si ti, ni sonca, ne luči, le tvoj nasmeh še v srcih nam živi in nihče ne ve, kako zelo, zelo boli, ko zavemo se, da več te ni.

V SPOMIN

15. januarja mineva eno leto žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

Karel Celec

od Jurija 3

Ko smo najmanj pričakovali, te je huda bolezen iztrgala iz našega življenja. Naš dom je ostal prazen, a poln lepih spominov.

Nikoli te ne bomo pozabili. Hvala ti za vse.

Večno žalujoci: žena Ida, hčerki Vera in Slavica ter sin Štefan z družinami

Kako je dom naš tih in prazen, odkar več v njem te dragi očka ni. Odšel si k večnemu počitku, zaprl za vedno trudne si oči.

ZAHVALA

25. decembra nas je v 86. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče in pradedek

Jože Prša

iz Dolnje Bistrice 91

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli sožalje. Prisrčna hvala g. kaplanu za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Romanu za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Terezija, sinova Jože in Martin z družinama ter drugo sorodstvo

Bolečina, da se skriti, pa tudi solze ni težko zatajiti, le drage mame nam nihče ne more več vrniti.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je 8. januarja 1990 zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in praprababica

Ana Kohek

roj. Matjašec iz Črenšovca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebej še družini Rous, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in vence, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, Društvu upokojencev Bistrica in govorniku Utroši za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Posebna hvala kolektivu SGP Stavbenik Prevalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

Ne bo besed več tvojih, ne bo več stiska tvojih rok, le v naših srcih bo ostal spomin in bridka žalost, kar tebe več med nami ni.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 65. letu starosti zapustil dobri mož, oče, dedek, sorodnik in sosed

Karel Bedič

ključavničarski mojster iz Murske Sobote

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, obrtnikom ter poslovnim partnerjem, ki so dobrega moža in očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS Eriki Hertl za ganljive besede slovesa ter godbi za odigrane žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 4. 1. 1990

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

MNOGOSREDIŠČNI RAZVOJ
IN POMURJE

Tožba s podrtije realnega socializma

Ponovno je bila izrečena na petkovem razgovoru pomurskih voditeljev, oblastnikov in politikov z republiškim ministrom za družbeno načrtovanje, Mlivojem Samarjem in predsednikom vladne komisije za skladnejši razvoj, Francem Razdevškom. Zadeva magistralna cesta Lendava-Maribor ali — kot so rekli — podrtijo realnega socializma oz. posledice dominacije centra nad provinco, kar je hkrati skrajna razvojna okoliščina za ta del slovenskega severovzhoda.

Razgovor je pripravila Medobčinska gospodarska zbornica v Murski Soboti s dvema izhodiščema: uveljavljanje olajšav iz naslova politike skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji v letu 1990 in razprava o konceptih za spremembe na tem področju, ki jih predlaga slovenska vlada in Gospodarska zbornica Slovenije. Kaže namreč, da naj bi tudi na tej razvojni točki začele delovati tržne zakonitosti in konkurenca. Sicer pa so podrobno dovolj razvidne iz študije ljubljanskega Inštituta za ekonomska raziskovanja s priloženimi Možnimi oblikami razvijanja novega sistema pospeševanja mnogostrežnega razvoja republike.

Izmenjava mnenj je bila potemtakem priložnost za nadgradnjo s konkretnimi predlogi. Ob zaskrbljenosti nad prometno odrezanostjo Pomurja od Slovenije so se razpravljavci spraševali, kako končati velik naložbeni zalogaj v Moravskih toplicah — gradnjo novega hotela. Zanimalo jih je tudi, kakšna usoda čaka določene razvojne projekte v posameznih podjetjih. Republikanci niso ničesar obljubljali, marveč samo opozorili na sprejemne pogoje in merila za pridobivanje sredstev za te in druge namene. Tako bo treba pri posamezni naložbi zagotoviti 60 odstotkov lastnih in združenih sredstev, 20 odstotkov iz razvojnega dinarja — če bodo za to viri! — in prav toliko bančnih posojil. Pri tem pa se bodo morali pomurski gospodarstveniki, oblastniki in politiki čimprej otresti občinskega zapletitstva, ki se ga je dalo prepoznati tudi na tokratnem razgovoru.

Branko Žunec

NADZIDAVE BLOKOV — V Murski Soboti so zadnje čase obnovili nekaj stanovanjskih blokov. Tako so delavci Splošnega gradbenega podjetja Pomurje nadzidali blok v Gregorčičevi ulici in tako pridobili štiri nova stanovanja s skupno površino okrog 180 kvadratnih metrov. Hkrati so uredili strehe in toplotno izolacijo. Vrednost teh del je čez 384 tisoč dinarjev. Podobna dela so opravili v Lendavski ulici delavci beltske Graditelj-Komune. Po pogodbi s soboško stanovanjsko skupnostjo so se lotili nadzidave in pridobili štiri nova stanovanja z več ko: 151 kvadratnimi metri površin. Predračunska vrednost teh del, v kar je zajeta tudi postavitve strehe, je bila blizu 160 tisoč dinarjev. Besedilo M. Jerše, foto N. Juhov.

VIKA POTOČNIK V NEDELJSKI KUHINJI RADIA SOBOTA — Že dolgo je sivoim za podjetno in ofenzivno žensko v politiki; zlasti v Beogradu jim je v zveznem parlamentu ničlikokrat zamešala štrane. Tokrat hočemo našo znamenito rojakinjo od Male Nedeleje oz. iz Bučkovec, ki jo je revija Jana razglasila za Slovenko leta 1989, spoznati predvsem kot žensko z vsemi slabostmi in vrlinami. Radijskim poslušalcem bo na voljo v Nedeljski kuhinji 28. januarja dopoldne po telefonih 21-232 in 21-579.

B. Ž.)

DO DOSTOJNE POKOJNINE

Januarske pokojnine skoraj za 3,7-krat višje od decembrskih. Pokojnine bodo izplačane do 31. januarja. Odslej povečevanje vnaprej, poročuni bodo le izjemoma. Najnižja pokojnina za polno delovno dobo 2.146,49 dinarja, kmečka starostna pokojnina 1.073 dinarjev.

V Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije si prizadevajo za izboljšanje gmojnega položaja upokojencev, zato se sklenilo, da se rast pokojnin uskladi z rastjo osebnih dohodkov. V letu 1989 so pokojnine zaostajale za rastjo osebnih dohodkov, zato so se pokojnine s 1. januarjem povečale za 220 odstotkov. Poleg decembrskega poročuna so del poročuna za lanskostvo leto v višini 15 odstotkov prejeli upokojenci že sredi januarja, zato je za izračun januarske pokojnine potrebno upoštevati tudi tega. Upokojenci, ki si želijo sami izračunati januarsko pokojnino, morajo tako decembrsko pokojnino (osnovo brez poročuna) najprej povečati za 15 odstotkov in nato še za 220 odstotkov ali enostavnije: decembrsko pokojnino pomnožijo s 3,68 in dobili bodo januarsko. V skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa so tudi povedali, da to še ni dokončna uskladitev, saj bo rast osebnih dohodkov za lani znana šele čez nekaj časa in je tako pričakovati še približno 5-odstotno uskladitev.

Ker gre v januarju za precejš-

nje povečanje pokojnin, je sprva kazalo, da zaradi pomanjkanja sredstev le-teh ne bo možno izplačati v enkratnem znesku, vendar je bil priliv sredstev v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v januarju proti pričakovanju dober in zdaj manjka le še okrog 8 odstotkov potrebnih sredstev za pokojnine. Manjkajoči del bo zagotovil republiški izvršni svet iz proračunskih sredstev in tako bo okrog 360 tisoč slovenskih upokojencev dobilo celotno pokojnino do 31. januarja.

Za razliko od dosedanje prakse, ko so upokojenci dobivali poročune za nazaj, bodo odslej pokojnine povečevali vnaprej, vendar v skupnosti pravijo, da se poročunom povsem ne bo dalo izogniti. Bodo pa ti poročuni največ za dva meseca in ne za celo leto, kot do zdaj. Čeprav je bila osnova pokojnine v lanskem letu razmeroma nizka, pa to ne velja za mesečna izplačila, saj so lani opravili kar deset poročunov, po podatkih Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije pa je nekvalificirana upokojena delavka s polno

pokojninsko dobo v decembru skupaj s poročunom prejela povprečno 2.800 dinarjev, profesor 5.600 dinarjev in zdravnik 9.800 dinarjev.

V januarju bo najnižja pokojnina za polno delovno dobo znašala 2.146,49 dinarjev, najvišja pa 10.684,60 dinarjev, medtem ko bo limitirana pokojnina (za borce) lahko znašala največ 13.250 dinarjev. Pokojnina za moške s 15 leti delovne dobe bo znašala 883,80 dinarja, za ženske nekaj čez 1000 dinarjev, omenjujejo pa, da bo povprečna starostna pokojnina v januarju dosegla okrog 2.900 dinarjev. S 1. januarjem pa so se povečale tudi kmečke starostne pokojnine in kmečki upokojenci bodo konec meseca dobili 1.073 dinarjev.

S Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije so tudi sporočili, da bodo leto 1989 končali uspešno in bodo tako edini med tovrstnimi republiški skupnostmi v državi, ki ne bodo imeli izgube.

Ludvik Kovač

JANEZ DRNOVŠEK V MARIBORU

Znanje mora dobiti več veljave. V Jugoslaviji so se začeli procesi demokratizacije. Postajamo pluralistična družba.

Predsednik predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek je bil v sklopu obiska v Sloveniji tudi v Mariboru. Po ogledu prizorišča tekme za zlato lisico na Pohorju je v petek obiskal tudi Univerzitetno knjižnico v Mariboru, ki je naj-sodobnejša v Sloveniji in Jugoslaviji in med sodobnejšimi v Evropi. Pohvalil je pobude knjižnice, ki je nosilka povezovanja univerzitetnih in narodnih knjižnic v Jugoslaviji in poudaril, da mora znanje dobiti več veljave, to pa je pomembno predvsem za okolja, kjer ima gospodarstvo velike težave. Po ogledu te mariborske pridobitve se je srečal s kolektivom Radia Maribor, tam pa je bila tudi kratka tiskovna konferenca. Janez Drnovšek je odgovarjal na številna vprašanja, v glavnem o sedanjem trenutku v Jugoslaviji. Ocenil je, da se tudi v jugoslovanskem prostoru začnejo procesi demokratizacije in pluralizma, da je gospodarski

program Markovičeve vlade dober in daje dobre rezultate in da se bomo tudi na področju varstva človekovih pravic približali

evropskim normam. Po tej konferenci je odpi tudi 27. zlato lisico.

D. L.

Dr. Janez Drnovšek na ogledu Univerzitetne knjižnice Maribor. Direktor te knjižnice, dr. Bernard Rajh, se je predsedniku lahko pohvalil s številnimi dosežki te pomembne ustanove.

20.000 ljubiteljev smučanja na tekmi za zlato lisico

Zmaga Mateje Svet na veleslalomski tekmi je v nedeljo pod vnožje Pohorja pripeljala takšno množico ljubiteljev smučanja, kot že dolgo ne. Številni avtomobili z registracijo MS, pa tudi nekaj avtobusov, ki so peljali iz pomurskih krajev, dokazujejo, da smo tudi v pokrajini ob Muri veliki ljubitelji smučanja.

Sicer pa, kaj bi dodajali, fotografije govore same. Ostale pa ste tako ali tako že prebrali v časopisih, videli na televiziji. Lisička pa je tako ali tako ostala doma — za Matejinim vratom.

Foto: Nataša Juhov

Javna podjetja povezana s politiko

Počasi se trgajo vezi med politiko in gospodarstvom, njihovo pokanje je boleče, čeprav radi vzroke boli prestavljamo na drugi konec. Ob tem ko gospodarstvo hoče iti po svoji poti in ravnati po svoji glavi, kar mu del politične scene javno dovoljuje, pa vendar na drugi strani ta ista vrhinja garnitura tke nove vezi, ki bi politiki še naprej dajale moč. O čem je beseda? Občinske vlade pripravljajo odloke o ustanavljanju javnih podjetij za komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, kar naj bi skupščinski delegati potrdili in postali »vrhnji« upravljalci in odgovorni za morebitne slabe poslovne rezultate — in nasploh za to dejavnost. Stvari se res lahko razumejo in pojasnjujejo tako ali drugače, lahko pa na primer tudi tako: ustanavljanje javnih podjetij ne pomeni nič drugega kot nadaljevanje moči politike nad nečim, kar bi lahko poslovalo po tistem znanem: tržno gospodarstvo, vprašanje kapitala in ekonomskih zakonitosti.

Politika se ne da in je močna, če ima pod seboj posamezne dejavnosti, ki so pomembne za življenje. Delegatom pa je le treba povedati, da bodo odgovorni za nekaj, kar bi lahko delovalo po opevanih ekonomskih zakonitostih.

mh

Socialnemu delu drugo vsebinsko

Sedanja zaščitniška socialna politika bi se morala spremeniti v politiko preoblikovanja in celostno razvojno politiko, predlaga republiški komite za zdravstvo in socialno varstvo in s tem spreminja vsebino dela na centrih za socialno delo. Od sedanjih predvsem socialno-skrbstenih nalog in obravnavanja posameznika naj bi bili spremljevalci celotnega socialnega dogajanja v občini, socialni delavci pa bi morali težišče svojega dela prenesti tja, kjer ljudje žive in delajo.

Če bo prišlo do drugečnega dela v centrih, bo prišlo do nekaterih poenostavitvev. Zamisljeno je, da bi osemnajst različnih pomoči, ki jih sedaj lahko dobi družina, združili v enotno socialno pomoč družini.

Na predlagane spremembe in druge, ki so povezane s preoblikovanjem interesnih skupnosti, se dobro pripravljajo v ljutomerskem centru za socialno delo. Zastavili so si široko strokovno delo: analize in spremljanje socialnih pojavov, preventivno delo in osebna pomoč ljudem v stiski. Usklajevali bi tudi posamezna področja socialnega dela v raznih institucijah. Za te razvojne cilje pa bi potrebovali sodobno računalniško opremo za avtomatsko obdelavo podatkov ter primernejše prostore.

mh

O modi, oblikovanju in nagradah

Na sejmu Moda 90 v Ljubljani je tovarna oblačil in perila Mura spet slavila. Za moško kolekcijo pomlad—poletje je modna oblikovalka Ika Fuis in z njo Oblačila prejela ljubljanskega zmaja ter zlato Jano za moško modo, Ženska oblačila pa diplomu za kolekcijo ženskih modelov za toplejše dni. Čeprav kljub nekajletnim dokazovanjem o neprimernosti januarskega termina za modni sejem na Gospodarskem razstavišču tam v teh zimskih dneh še vedno je, smo prislunili mnenju, ki ga ima priznana oblikovalka tako o modnih sejmih kot nagradah na njih. Izrekla ga je na delovnem mestu v Murski Soboti, saj nagrad zaradi zadržanosti ni osebno prejela v Ljubljani.

IKA FUIS: Naša sejma — dva največja modna sta v Beogradu in Ljubljani — imata zgrešen naslov: Moda v svetu in Moda, kajti nagrade na njih niso le za modnost, ampak tudi za povsem druge stvari, kar pa je stvar žirije (režije).

piček prodaj pomembno trofejno dodali vrsti tistih, ki krasijo vzorčno sobo Oblačil. V Ženskih oblačilih pa je ljubljanskega zmaja lani dobila Zdenka Ščančar, ob srebrnih kašutah z beogradskega sejma zadnjih dveh let, ki tudi potrjujejo, kako pomembne so v številnem delovnem kolektivu konfekcionarjev modne oblikovalke. Njihov delavnik je v teh dneh, ko začnjenjo pripravljati kolekcijo za naslednjo jesen in zimo, celodne-

Murina moška kolekcija za pomlad in poletje 90 temelji na modro oblikovanih materialih, predvsem viskozi, barve pa so: gorčična, terakota in črna. Pri ženski kolekciji prevladujejo mešanice iz svile, lanu in viskoze, poleg naštetih barv pa tudi pasteli.

ven in tako evropski ne le zaradi spogledovanja z zahodnimi vzori.

Po lahkotnih poletnih vzorcih iz modnih mešanice zdaj spet posegajo pa težjih in toplejših tkaninah za hladne dni. Njihov trud in skupinsko delo se potem kaže v vzorcih, ki jih najprej oblikujejo, za poslovne partnerje, od trgovcev pa je potem odvisno, koliko in kakšni modeli prihajajo v prodajalne in iz njih na ulice. Sejmi in nagrade na njih pa so poglavje zase.

Brigita Bavčar

Sindikalna solidarnostna pomoč delavcem Sobote

Iz sredstev sindikalne članarine v soboški občini je bilo zbranih 10.500 dinarjev solidarnostne pomoči za 48 delavcev podjetja Sobota, ki so zaradi stečaja ostali brez zaposlitve. S tem so v občinskem svetu Zveze sindikatov v Murski Soboti ugodili prošnjam vseh delavcev omenjenega podjetja in jim dodelili enkratno solidarnostno sindikalno pomoč. Vseh 48 delavcev so razdelili v tri kategorije, in sicer po 300, 200 in 150 dinarjev. Na ta način soboški sindikat delavcev Sobote ni pustil na cedilu.

M. J.

Tako so za poslovne stike in izku-